

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 19/št. 175

september/oktober 2023

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Sebastijan Pregelj, Jernej Šček, Mojca Širok; nominacije za Sovretovo nagrado; predstavljamo več kot 180 knjig



Goran Vojnovič

Lila Prap

Evald Flisar

Ana Marwan

SATOVJE
BESED

Drago Jančar



Miljana Cunta

SLOVENIJA

ČASTNA GOSTJA
FRANKFURTSKEGA
KNJIŽNEGA SEJMA
2023

Suzana Tratnik

Aleš Šteger

Slavoj Žižek

Jana Bauer

Florjan Lipuš

ČU ČUUU ... ČUDOVITI SVET DOMIŠLJIJE

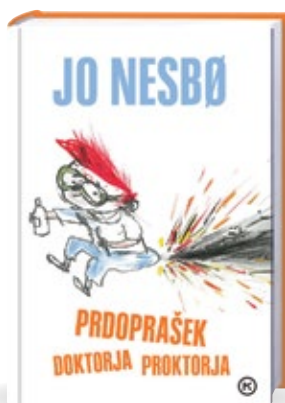
vas čaka v Mladinski knjigi.



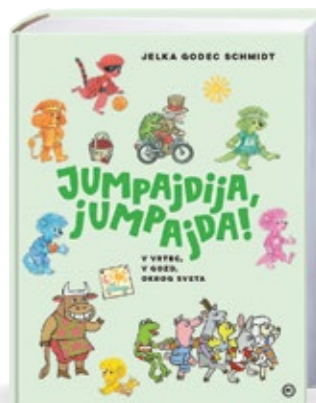
Nagrajena slikanica o življenju izgubljenih ljudi, ki v nenehnem hitenju izgubljajo tudi svojo dušo.



Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa



Slavni norveški pisatelj predstavlja zabavno otroško serijo o doktorju, ki izumi najmočnejši prdoprašek na svetu.



Zbirka zgodb s čarobnimi ilustracijami Jelke Godec Schmidt vabi v igro, branje, pripovedovanje in pogovor.



Odkrijte čarobni svet pravljic v mobilni aplikaciji **Mladinska knjiga PLUS** – preizkusite jo **BREZPLAČNO**.

IZDAJATELJ

UMCo, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO IN PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci:** Sabina Burkeljca, Aleš Cimprič,
Maja Črepinšek, Gordana Granatir,
Nika Hranjec, Iztok Ilich, Sanja Podržaj,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Veronika Šoster,
Neža Vilhelm, Ajda Vodlan**Gostujoči pisci:**Tilka Jamnik, Katja Kemperle,
Irena Matko Lukan, Žiga Valetič,
Boštjan Videmšek, Janja Vidmar

OBLIKA IN PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografije na naslovnici: JAK RS

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezavaIzdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

GOSTOVANJE SLOVENIJE
V FRANKFURTU

Ko sem razmišljal, s katero drugo pomembno globalno kulturno prireditvijo lahko primerjamo letošnje prisotnost Slovenije kot častne gostje v Frankfurtu, kjer vsako leto poteka najbolj znan svetovni knjižni sejem, sem imel nekaj malega težav. Le malo kulturnih panog ima namreč podobno odmevne prireditve. Tako sem se po pomoč zatekel tja, kjer se tudi počutim zelo doma – k filmu in filmskim festivalom.

Najbolj znan svetovni filmski festival je spomladanski Cannes. Če torej potegnem vzporednico med njim in Frankfurtom, je slovensko knjižno gostovanje ekvivalent temu, da bi imeli nekega konkretnega leta v Cannesu vsaj dva ali tri slovenske filme v glavnih programih, med njimi (vsaj) enega v tekmovalnem. Tudi ta dosežek bi bil plod dolgoletnega usmerjenega dela, vzponov in padcev, poti in stranpoti, hitrih premikov in počasnih vijuganj, kar vse je spremljalo tudi pripravo na knjižni Frankfurt.

Kmalu bo minilo deset let, odkar me je konec leta 2014 poklical tedanji minister za kulturo in vprašal, če bi prevzel funkcijo »predsednika odbora za pripravo projekta častne gostje Slovenije v Frankfurtu«. Nad ponudbo nisem bil pretirano navdušen. S svojim delom in ekipo v našem uredništvu smo vsakodnevno in operativno usmerjeni predvsem v slovenski prostor, po svetu pa iščemo knjige, ki bi jih radi izdali v slovenščini in s tem obogatili spoznavno polje tistih Slovencev, ki so zavezani vseživljenjskemu izobraževanju. Poleg tega sem že več kot osemnajst let redno vpet v revijo *Bukla*, ki je morda še pomembnejši projekt, saj široki bralski publiki že drugo desetletje zagotavlja edinstven pregled slovenskih knjižnih novosti.

Povabilo v tak odbor je seveda predvidevalo popolnoma drugačno osredotočenost, vendar je bilo dovolj velik izziv, obljuba nečesa novega, in to z omejenim rokom trajanja, da sem predlog na koncu sprejel.

Po kakih treh letih usklajevanja, kako čim boljše realizirati kandidaturu, kar smo uresničevali na sejah v prisotnosti približno petnajstih predstavnikov različnih kulturnih sfer od ministrstev naprej, in po poznojesenskem obisku (leta 2017) tedaj zelo prehlajenega šefa frankfurtskega sejma Juergena Boosa, ki smo ga tistega dne vodili po deževni in mrzli Ljubljani, mu kazali knjigarno za knjigarno in ga skušali navdušiti nad majhnim, a zelo raznovrstnim in v svet odprtim slovenskim založništvom, smo pred dobrimi petimi leti, na začetku leta 2018, dobili odobritev organizatorjev in Slovenijo so potrdili za častno gostjo. S tem se je smisel organizacijskega odbora iztekel, prav tako pa tudi moja funkcija v tej zgodbi.

Spomladi leta 2018 je bila pogodba o sodelovanju uradno podpisana. Nekaj časa je bilo v igri za nastop na Frankfurtu še leto 2021, kar bi simbolično sovpadalo z okroglo obletnico osamosvojitve, potem se je to premaknilo na leto 2022. Zaradi pandemije se je gostovanje zamaknilo še za eno leto, torej na leto 2023.

S podpisom pogodbe se je začel operativni del izvedbe tega projekta, ki sem ga spremljal od zunaj.

Organizacija takega dogodka vključuje kar kompleksen nabor dejavnosti, od mreženja nemških in slovenskih založnikov, prek krepitev prevajalskih resursov za prevode iz slovenščine v nemščino, do obiskov nemških novinarjev, ki so se spoznavali s slovensko kulturno in knjižno krajino, itn. Seveda ni šlo brez trenj, o čemer so obsežno poročali mediji, a najbrž brez tega niti ne gre. Menjavali so se kuratorji, direktorji, prilagajal se je vsebinski koncept slovenske predstavitve, oblikovala sta se paviljon in celostna podoba, predvsem pa so se izbirali avtorji, ki bi lahko bili del slovenskega nastopa.

To vse se je zaokrožilo v spisku približno sedemdesetih avtorjev, ki bodo zastopali Slovenijo v Frankfurtu in so predstavljeni na naslednjih dveh straneh. Tudi spisek je vzpodbudil nekaj polemik, kritik, naspotovanj, dodatnih uvrstitev itn., ki so normalen del procesa, tako da je mesec dni pred prireditvijo zdaj že res skoraj popolnoma jasno, kdo od slovenskih knjižnih avtorjev se bo predstavil v Frankfurtu, zakaj je bil izbran in kaj bo tam počel.

Kaj pa udeležba Slovenije v Frankfurtu pomeni običajnemu slovenskemu ljubitelju knjig? Ne ravno veliko konkretne, nekaj pa vseeno.

V mednarodnem kulturnem okolju se je izjemno težko prebiti, zelo težko je ponuditi svoje izvirne vsebine svetu in doseči, da jih ta sprejme in vključi v svojo kulturno krajino. Gostovanje Slovenije je v zadnjih letih spodbudilo na stotine novih knjižnih prevodov izvirnih slovenskih knjig v razne jezike, največ seveda v nemščino. To sicer ne pomeni, da slovenske knjige lahko najdete na vsakem oddelku velikih nemških knjigarn, kar sem si z mešanim uspehom prizadeval v zadnjih letih, ko sem popotoval po Nemčiji. Vendar pa pomeni, da se je veliko ljudi, ki danes delujejo v nemški (knjižni) kulturi, srečalo s slovensko knjižno ustvarjalnostjo. To je lahko samo dobro, saj pomeni, da nas Nemci (pa tudi drugi narodi) bolje poznajo tudi prek pisane besede in vsega, kar ta prinaša s seboj.

Vsi vemo, da je šport univerzalen in ne potrebuje prevajanja. Če nekdo hitro teče, daleč skoči ali pa vrhunsko zadeva na koš, to hitro razumejo po vsem svetu. Številke so eksaktne in ne poznajo napak, včasih je dovolj tisočinka razlike, pa je jasno, kdo je boljši.

Pri pisani besedi pa je drugače: njen pomen pogosto ni enovit, lahko se preobrne tako ali drugače. Ko se ena beseda z drugo sprime v stavek, pripoved, dramo, esej, pesem ali roman, se bralcu odpre prostor in možnost za neskončne in različne interpretacije. Slovenska beseda, slovenske knjige, satovja slovenskih besed v tujem jeziku zato prinašajo obet boljšega poznavanja tega, kar Slovenci smo in kar si želimo postati v prihodnje. Gostovanje Slovenije v Frankfurtu je daleč najbolj široko in organizirano udejanjanje teh prizadevanj doslej, ki odpira nova knjižna vrata v različne svetove tudi v prihodnosti.

Držimo torej pesti, da bodo odmevi tega gostovanja trajali čim dlje. Srečno, Slovenija!



Samo Rugelj

SLOVENIJA
ČASTNA GOSTJA
FRANKFURTSKEGA KNJIŽNEGA SEJMA 2023
SATOVJE BESEDE

IZBRANI AVTORJI IN ILUSTRATORJI, KI BODO SODELOVALI V PROJEKTU
SLOVENIJA, ČASTNA GOSTJA NA FRANKFURTSKEM KNJIŽNEM SEJMU 2023.



Zoe Ashwood

Esad Babačić

Gabriela Babnik Ouattara

Jana Bauer

Sara Belin

Evald Flisar

Maja Gal Štromar

Tadej Golob

Žiga X Gombač

Dušan Jelinčič

Erica Johnson Debeltak

Maja Kastelic

Jakob Kenda

Samira Kentrić

Jela Krečič

Mojca Kumerdej

Bojana Kunst

Cvetka Lipuš

Miha Mazzini

Nina Medved

Peter Mlakar

Ida Mlakar Črnič

Vinko Möderndorfer

Egon Pelikan

Ana Pepelnik

Gregor Podlogar

Uroš Prah

Brane Senegačnik

Robert Simonišek

SLOVENIJA
ČASTNA GOSTJA
FRANKFURTSKEGA
KNJIŽNEGA SEJMA
2023

Veronika Simoniti

Ifigenija Simonovič

Vladimir P. Štefanec

Aleš Steger

Agata Tomažič

Suzana Tratnik



Andrej Blatnik

Miljana Čunta

Milan Dekleva

Jurij Devetak

Mladen Dolar

Maja Haderlap

Stanka Hrastelj

Drago Jančar

Jakob Klemencič

Barbara Korun

Gaja Kos

Gašper Kralj

Nataša Kramberger

Florjan Lipuš

Jedrt Maležič

Ana Marwan

Nina Mav Hrovat

SATOVJE
BESED

Brane Mozetič

Anja Mugerli

Manica K. Musil

Boris A. Novak

Lila Prap

Roman Rozina

Renata Salecl

Ana Schnabl

Zoran Smiljanič

Peter Svetina

Dušan Šarotar

Mojca Širok

Anja Štefan

Boštjan Videmšek

Goran Vojnovič

Alenka Zupahčič

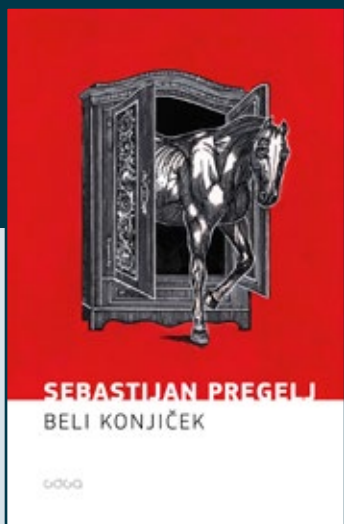
Slavoj Žižek

Abeecedni seznam
je povzet po
listi sodelujočih
avtorjev (JAK RS)
z dne 13. 9. 2023.

Sebastijan Pregelj ustvarja literaturo tako za odrasle kot tudi za otroke. Zgodovinar po izobrazbi nas v svojih delih rad popelje v preteklost, pa naj bo ta prikazana fantazijsko ali realistično. V svojem najnovejšem romanu *Beli konjiček* nam skozi pripoved stoletne gospe odstre čas pred drugo svetovno vojno in med njo. Prababica Marija svojemu pravnuku pripoveduje o tem, kako je preživela sredi izrednih razmer, in mu hkrati predaja močno etično sporočilo.

»Mogoče kakšne stvari preko literature lažje razumemo in sprejmemo.«

SEBASTIJAN PREGELJ

BELI KONJIČEKGoga,
2023, t. v., 306 str., 27,90 €, JAK

Bukla: V romanu *Beli konjiček* prisluhnemo pripovedi prababice pravnuku. Od kod navdih za njeno življenjsko zgodbo? Je tudi tu prisoten kakšen avtobiografski moment kot v prejšnjem romanu *V Elvisovi sobi* (2019)?

Pregelj: Pravzaprav je avtobiografskega podobno kot *V Elvisovi sobi*, pri čemer je tam šlo za junaka, ki je bil eden od glasov moje generaci-

je, tokrat pa so osrednja nit pogovori, ki sem jih imel že pred leti s prababico, zadnja štiri leta pa z babico, ki ima 98 let. Njune pripovedi in izkušnje sem strnil in literariziral. Delno torej je avtobiografski, nekatere stvari so družinska zgodovina, druge niso, ampak to se mi pri pisanju ni zdelo pomembno, bolj sem želel ujeti spomine ljudi, ki so mi blizu in so dogodke, o katerih govori roman, doživeli, hkrati pa so med zadnjimi še živimi predstavniki svoje generacije.

Bukla: Ob podelitvi letošnje nagrade kresnik smo lahko slišali kritike, da slovenska literatura ne potrebuje več romanov o drugi svetovni vojni. Zakaj mislite, da je ta tematika še vedno pomembna?

Pregelj: Zato, ker Slovenci s tem delom svoje preteklosti nismo razčistili. SAZU je leta 2021 sicer sprejela izjavo o spravi, ki se mi zdi dobra in poštena osnova za naprej, a se o njej ni kaj dosti govorilo. Sam bi jo umestil na prvo stran učbenika za zgodovino. Zdi se mi, da je po skoraj osemdesetih letih skrajni čas, da se z našo preteklostjo, kakršna koli že je bila, naučimo živeti in jo sprejmemo takšno, kot je bila, in hkrati drug do drugega (p)ostanemo človeški. Če tega ne bomo naredili, bomo zastupili naslednjo generacijo, menim pa, da so izzivi sodobnega sveta dovolj veliki, da lahko mladim prizanesemo vsaj z dejanji njihovih dedov in pradedov. Dokler tega poglavja zgodovine ne bomo zaprli, so romani o času druge svetovne vojne še kako aktualni.

Bukla: Spomin in spominjanje sta v ospredju tudi v vaših drugih romanih, kot sta *Kronika pozabljenja* (2014) in *V Elvisovi sobi* (2019). Kaj vas kot zgodovinarja, ki se navadno ukvarja z dejstvi, tako pritegne v nečem tako nezanesljivem, kot je spomin?

Pregelj: Ravno to me privlači. S svojimi spomini smo na zelo tankem ledu. Danes je lahko spomin takšen, jutri pa o isti zadevi popolnoma drugačen. Kot hranimo svoje spomine posamezniki, ima tudi skupnost svoj zgodovinski spomin. Zanimivo se mi zdi opazovati, česa se spominjamo kot posamezniki in kot skupnost, kaj je tisto, kar se nam zdi pomembno ohranjati, na koncu pa se mi zdi pomembno tudi tisto, kar pozabimo, odrinemo čez rob spomina, saj to pove o nas še dosti več od tistega, kar ohranjamo. Poleg tega literatura ne terja eksaktnosti kot zgodovinopisje, ampak lahko prikazuje čustva in različne nianse vsega, kar so ljudje doživljali v nekem času. To se nas lahko dotakne na drugačen način kot gola zgodovinska dejstva in mogoče kakšne stvari preko literature tudi lažje razumemo in sprejmemo.

Bukla: Kako je bilo pisati roman o obdobju zgodovine, ki še vedno tako razdvaja slovensko družbo in politiko? Ste imeli občutek, da morate biti pri pisanju pazljivi?



Sebastijan Pregelj

Foto: Nada Žganik

Pregelj: Ne, v bistvu mi je bilo dobro pisati o času, ki ga danes vidimo in razumemo kot črno-belega, v resnici pa je bilo – tako kot vedno – največ sivine. Ljudje so se odločali, kako ravnati, vsak dan, vsako uro, vsako minuto. Za razliko od tega trenutka so bile takratne odločitve lahko usodne. Kar me je najbolj zanimalo, je, kako tok zgodovine doživlja posameznik. Zgodovina je sestavljena iz drobcev vsakdana, ki se zlivajo v najrazličnejše zgodbe, na katere imamo nekaj vpliva, in iz velikih zgodovinskih trenutkov, ko se ti drobci postavijo v neko posebno konstelacijo in na katere imamo zelo malo vpliva, nanje večinoma nismo pripravljeni in jih pogosto v tistem trenutku ne dojemamo kot prelomnih. Zanima me, kako posameznik takrat ravna, kaj doživlja in na koncu tudi, kako iz vsega tega izide, pa ne glede tega, ali je zmagovalec ali poraženec, pač pa bolj glede tega, kaj je izkusil in kako je to zaznamovalo njegovo nadaljnje življenje.

Bukla: Prababica Marija je iz teh velikih dogodkov izšla kot zelo močna oseba z izrazito etično držo in zdaj to predaja pravnuku. Priča smo topli medgeneracijski povezanosti. Kaj lahko le-ta po vašem pomeni za posameznika in za družbo?

Pregelj: Stik med generacijami je še kako pomemben. Zdi se mi, da z leti zori in počasi postajamo manj zaletavi in naša dejanja bolj preiščljena. Res je, da izgubljam spontanost, po drugi strani pa smo se nekaj naučili iz dotedanjih izkušenj. Moji predniki, na kateri se naslanja pripoved, sta bili precej preprosti ženski, ampak obe sta z leti govorili manj in čedalje pametneje, pa sem prepričan, da sta bili kot mladi punči takšni, kot so vsa mlada dekleta – zgovorni, zaletavi, zaljubljeni, kdaj pa kdaj razočarani, morda jezikavi, no, tako si ju predstavljam. Potem sta, srečni, ker sta dočakali visoko starost, vse premislili, imeli sta čas, da sta se spravili z vsem, kar je bilo v življenju slabega in težkega, in življenje sprejeli takšno, kot je, brez grenkobe. Če se vrnem k vprašanju, mogoče to res ni popularno, ampak stare ljudi bi bilo dobro večkrat poslušati, in če bi se na nas preneslo nekaj njihove preiščljenosti, nam ne bi škodilo.

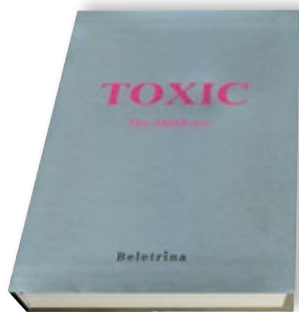
Bukla: Je v nastajanju že kakšno novo delo?

Pregelj: Vedno nastaja kaj novega, a trenutno težko povem več. Še najbolj si upam napovedati naslednjo knjigo v otroški seriji *Zgodbe vojvodine Kranjske*. Drugi del, *Zmaj nad mestom*, izide zdaj jeseni, seveda pa že nastaja tretji del. Pri junakih Medu in Pujsiju se vedno kaj dogaja, to so kratke zgodbe in jih lahko pišem sproti, medtem ko sem pri pisanju za odrasle v fazi zlaganja fragmentov in ne vem, mogoče bo na koncu eno delo, mogoče bosta dve, morda en roman in ena zbirka kratke proze.

EVA MAHKOVIC

TOXIC

Beletrina, 2023, m. v., 194 str., 29 €, JAK



Eva Mahkovic

Eva Mahkovic se po dveh izjemno uspešnih hibridnih delih *Na tak dan najbolj trpi mastercard* in *Vinjetah straholjubca* (z Evo Mlinar) vrača s težko pričakovanim *Toxic*. Gre za

avtofikijsko pisanje, ki dekonstruira osebnost in performativ Eve Mahkovic skozi koncept *girlhooda*, ki je zaznamoval njeno odraščanje in dožemanje same sebe. To dela na boleč način, saj je do sebe neizprosna, trga in grebe, obenem pa popolnoma zaupa *dragemu bralcu* oziroma bralki, da bo v knjigo vstopil brez predsodkov in se v njej obdržal z nohti in zobmi. Kdo je toxic, kaj je toxic, koliko toxic prenesemo, preden nas odpihne, raznese, preden se znajdemo pred svetom le kot kopija kopije sebe, ki se skozi mit o sebi vzpostavlja in razgrajuje na podlagi popkulturnih in družbenih referenc. Oblikovanje Hane Besjedica nas premami že z roza bleščicami na naslovki in se skozi knjigo samo še stopnjuje, pa naj gre za mešanice sakralnega in kiča ali vijolične strani, ki nas proti koncu preplavijo kot antiintelektualistični tok zavesti, edini, ki mu v tem času lahko verjamemo. *Toxic* obračuna z vsem (elitizem, cringe, kultura, predsodki, travme, rane, strasti, neumnosti, zablode), še najbolj pa s sabo. Pokaže, da je lahko oseba hkrati toliko stvari, in se sprašuje, kaj vse bo še našla v svoji glavi. Naj nikoli ne neha! > VERONIKA ŠOSTER

ALENKA JESTERLE DOLEŽAL

O LJUBEZNI, VOJNI, IZGUBI IN POZABI

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier, 2023, m. v., 314 str., 27 €



Nežen roman o nenežnih življenjskih temah – grozotah vojne, ki za vedno travmatizirajo življenje posameznika in dolgoročno vplivajo na življenja več generacij. In prav v slednjem se morda skriva odgovor, zakaj se moramo pogovarjati o preteklosti, v nasprotnem primeru se travme le prenašajo iz roda v rod. Slovenska pesnica, prozaistka in znanstvenica, ki že vrsto let živi in ustvarja v Pragi, nas vpelje v osebne zgodbe treh ženskih likov: babice Veronike, matere Julče in hčerke Ane. Slednji izmenično pripovedujeta zgodbo, saj je prva že dolgo pokojna. Julča je z materjo Veroniko, ki jo je oboževala in pri njej vedno našla varen objem, med vojno utrpela marsikatero krute trenutke zlorabe, nato pa sta bili po vojni še obe pretepeni, Veronika pa tudi nasilno usmrčena, kar je na Julči pustilo življenjske posledice. Bi bilo drugače, če bi o tem govorila? Vse življenje je bolečino skrivala pred svetom, celo pred možem, in ostajala zaprta v hladnem oklepu, kar je močno vplivalo na hčerko Ano, ki je svojo odrešitev po dolgotrajnih psiholoških svetovanjih našla v slikarstvu. Avtorica čustveno prikaže zgodbe najbolj navadnih žensk, ki jih zgodovina rada pozabi: vseživljenjsko trpljenje, moč ljubezni in sprejemanja ter hladnost v odnosih. Pokaže pa tudi možnost, kako iziti iz trpljenja, ali kot zaključni v spremni besedi prof. dr. Silvija Borovnik: »Roman je napisan v zelo občutljivem pesniškem jeziku, ampak tudi z nevsiljivim sporočilom, da lahko človek izhod iz trpljenja ter čustveno pomiritev najde v umetnosti.« > AJDA VODLAN

ROMAN ROZINA

TUJINTUJ

Cankarjeva založba, 2023, t. v., 175 str., 27,99 €, JAK



S simbolnimi, večplastnimi sporočili nabit roman, ki se dogaja v eni sami usodni noči, pripoveduje o merjenju moči med skupino lovcev, paravojaških čuvajev meje na prelazu, čez katerega tihotapijo izčrpane migrante, in dvema humanitarcema, ki nesrečnike prestrežeta, da jih odpeljeta v zavetišče in jim preskrbita prevajalca v policijskih postopkih. Predsedniku lovskega društva je dobičkonosno čuvanje meje predlagal »nekdo od zgoraj«, ki migrante prodaja za delo na črno, zato besni, ker sta humanitarca prva poklicala policijo, uradno najavila migrante in dobila navodilo, naj jih odpeljeta v lovski dom. Drugi lovec je v lovskem domu, da bi s podatki o nelegalnem poslovanju izsiljeval, tretji verjame, da je treba ogroženo domovino čuvati za vsako ceno. Humanitarca vodi iskanje smiselnega in etičnega življenja. Migranti pa za bralca ostajajo v temi. So skrito torišče dogajanja, čeprav je rdeča nit romana migrant Tujintuj, ki je vzporednica in navezava na Kosmačevega Tantadruja. Roman Rozina v mračno, zatohlo in smrdljivo okolje ledenega lovskega doma, natlačenega z morbidnimi lovskimi trofejami, mojstrsko nalaga plasti temačnih strasti ksenofobije in predsodkov, ki zmagujejo nad argumenti *prav in prava*, s katerimi skušata svetiti v temo humanitarca. Prebada jih z nizkotnimi vzgibi, nasiljem, brezvestnostjo in grabežljivostjo. Primeša brezizhodno ponavljanje dogajanja v predverju pekla, ki pripelje do katastrofalnega, uničujočega razpleta. Za romane, novelo in kratke zgodbe je bil avtor do sedaj nagradjen s kresnikom (*Sto let slepote*), še dvakrat pa je bil zanj nominiran (*Galerija na izviru Sončne ulice*, *Zločin in ljubezen*). Poleg tega je prejemnik nagrade modra ptica (*Županski kandidat Gams*). > MAJA ČREPINŠEK

SANJA PREGL

GIN IN TONIK

1. in 2. del

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier, 2023, m. v., 232/206 str., 24 €/knjigo



Petindvajsetletni študent Miha se nekega dne sestane z energično triindvetdesetletno gospo Ireno, ki naj bi bila po besedah Mihovega mentorja za diplomsko delo prava zakladnica življenjskih izkušenj in številnih modrosti. Že ob prvem srečanju zleze stara gospa Mihi močno pod kožo, saj Irena v sebi nosi bogato osebno zgodovino. Istočasno se v Mihovo življenje prikrade še Irenina vnukinja, petintridesetletna Živa, ki je mlajša kopija svoje babice, in Miha kmalu začuti, da do nje ne goji zgolj prijateljskih čustev. Ob druženju z obema damama pa mladi moški ne spoznava zgolj (marsikdaj zelo trpkega) življenja nežnejšega spola v različnih obdobjih naše (pol)pretekle zgodovine, ampak naleti tudi na obilo informacij o svoji lastni družini, v kateri se je zaradi usode svojih prababice in babice marsikaj v življenju odvilo zelo po svoje ... Izvrstno izrisana zgodba družin Čas in Svet, usodno prepletenih med sabo, kot magnet vleče k branju. Zgodba o ljudeh, med katerimi so nekateri, kot slikovito opiše glavna protagonistka, gospa Irena, grenko-sladki kot gin, spet drugi pa ob njih odigrajo vlogo tistih, ki tako kot tonik prinašajo v življenje potrebno svežino. Roman, ki ga boste posrkali z užitkom! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JANJA RAKUŠ

TRI BARVE ZA ENO SMRT

Litera, 2023, t. v., 338 str., 26 €, JAK



Janja Rakuš

Janja Rakuš je izvirna in inovativna avtorica več proznih del, med drugim romana *Amsterdam 12,75 RAM*, ki je bil v okviru Slovenskega knjižnega sejma nominiran za prvenec leta, in eksperimentalnega konceptualnega romana *Voodoo valček za*

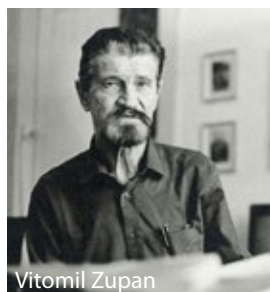
epileptike, ki je bil leta 2016 umeščen v nemško antologijo konceptualne in digitalne literature ter preveden v angleški jezik (ter dveh zbirk kratke proze), je s svojim najnovjšim romanom *Tri barve za eno smrt* zmagala na natečaju založbe Litera. Tudi ta nima običajne narativne strukture, za bralca pa predstavlja pravo pustolovščino, saj je delo nabitost s pomeni in suverenimi stavki, iz katerih buhtljivo izvirne metafore in temeljne življenjske ugotovitve, obenem pa ima roman tudi multimedijški značaj, saj avtorica preko QR-kod vpeljuje tudi svoje videoposnetke, s katerimi dodatno komentira in osvetljuje besedilo. V središču sta Livija, prevajalka dela Yvesa Kleina »Modra revolucija«, in slikar Tobijas, ki trpi za kromolepsijo, redko boleznijo, zaradi katere vidi več barv kot običajni ljudje, njun (ljubezenski?) odnos pa se razpenja med magijo in ezoteriko Mehike ter milino in skrivnostjo Mesečevega zaliva pri Strunjanu. *Tri barve za eno smrt* je roman, ki se ga bodo razveselili predvsem ljubitelji neobičajnih romanesknih pripovedi. > SAMO RUGELJ

VITOMIL ZUPAN

MENUET ZA KITARO

Na petindvajset strelav

Beletrina, 2023, t. v., 599 str., 29 €



Vitomil Zupan

Založba Beletrina poleg rednih knjižnih izdaj skrbi tudi za (ponovni) izid svetovnih in domačih klasik, letos spomladi so denimo izdali že roman Lojzeta Kovačiča *Resničnost*, zdaj pa je izšel eden najbolj znanih

slovenskih romanov prejšnjega stoletja *Menuet za kitaro* Vitomila Zupana (1914–1987, pred leti so že izdali njegov roman *Komedija človeškega tkiva* in čitanko *Obraz sežganega*). *Menuet za kitaro* je izvirno izšel leta 1975 (pet let kasneje je bil po njem posnet film *Nasvidenje v naslednji vojni*), a se prav sodobno bere tudi danes, saj se v njem dramaturško spretno ter fragmentarno in večplastno prepletata dve vsebinski niti. V prvi se med drugo svetovno vojno prvoosebni pripovedovalec Jakob Bergant – Berk poda v narodnoosvobodilni boj proti okupatorju, pri čemer vojno doživlja kot kaotični boj, v katerem si še najbolj prizadeva za lastno preživetje. Druga pa se dogaja trideset let kasneje, ko Berk kot turist v Španiji sreča Josepha Bitterja, nekdanjega vojaka nemške vojske, kar je priložnost za skupno poglobljeno refleksijo (po)vojnega časa. Slovenska moderna klasika, h kateri je domišljeno spremeno besedo napisal Matevž Kos! > SAMO RUGELJ

DUŠAN MERC

PICERIST

Goga, 2023, t. v., 494 str., 32,90 €, JAK



Dušana Merca (1952) poznamo kot dolgoletnega učitelja in ravnatelja, na knjižno prizorišče pa je vstopil leta 1993, ko je zmagal na natečaju časopisa Delo za najboljšo vinjeto. V svojih delih pogosto opisuje usode nenavadnih posameznikov ter njihov odnos do družbe in tako je tudi v njegovem najnovjšem romanu *Picerist*, ki je primer odlične kriminalke, a vseeno krši ustaljena pravila tega žanra. Nekaj zapornikov sodeluje v projektu kreativnega pisanja, s čimer naj bi lažje razčistili s svojo krivdo, razumeli svoje žrtve in se učinkoviteje resocializirali. Med njimi je tudi glavni pripovedovalec zgodbe, ki sebi pravi Picerist – pod tem imenom so ga tudi prijeli in predstavili javnosti, njegovo pravo ime pa ni več pomembno. Ubil je nekega brezimnega, znebil se ga je »nekako nehote«, a so ga ujeli in za kaznivo dejanje tudi obsodili. Ko mu je bilo izjemno hudo, se je skrčil in postal pajek in v tej poziciji vztrajal ves čas. Bodo udeleženci delavnice kreativnega pisanja lahko uresničili zadane cilje? Jih bo uresničil Picerist? Kaj in koliko bo povedal bralcu? Preberite, ne bo vam žal. > NEŽA VILHELM



NEŽA MEDVEŠEK

LJUBEZEN NE IZBIRA

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier, 2023, m. v., 217 str., 24 €

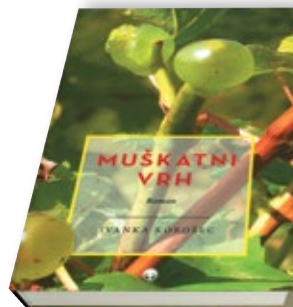
Katarina se neke noči sprehaja po mestu, ko naleti na žensko, ki si želi vzeti življenje. Nagovori jo in jo prepriča, da je življenje vredno živeti. Naslednji dan se ponovno srečata in ženska, ki je ponovno začutila veselje

do življenja, se predstavi kot Katja. Vse pogosteje se dobivata in med njima se splete tesno prijateljstvo, nato pa še ljubezen. Vendar pa ljubezni ni brez preizkušenj. Izkaže se, da ima rešiteljica Katarina tudi sama težavno preteklost in črne misli, poleg tega je nezadovoljna v službi. Takrat se v njenem življenju pojavi Gregor, ki ji ponudi delo v baru Pri rdečem metulju. Med Katarino in Gregorjem se kmalu zaiskri. Katarina zdaj ljubi dve duši in Katja razume, da ljubezen ne izbira, koga bo ljubila. Kljub razburkanemu odnosu se Gregor in Katarina poročita, njen odnos s Katjo pa ostaja skrivnost, dokler se ne odloči, da ga ne more več skrivati. Se ljubezenski trikotnik lahko razreši brez tragedije? > SANJA PODRŽAJ

IVANKA KOROŠEC

MUŠKATNI VRH

Primus, zbirka Avtorji, 2023, 212 str., 24 €



Muškatni vrh, fiktivna vas sredi vinorodnih Haloz, je dogajalni prostor romana Ivanke Korošec. V romanu spoznamo pet hiš oziroma pet družin, ki tvorijo vasico; ta zaradi svoje pomembnosti prevzame vlogo protagonista romana. Avtorica nas povabi v tesno povezano skupnost, ki se drži starih običajev, si pripoveduje zgodbe, sodeluje, se veseli in žaluje skupaj, vedno skupaj. Njihova glavna dejavnost je povezana z vinogradi, ki prinašajo mnogo dela, pa tudi veliko veselja in ponosa. S prebivalci Muškatega vrha tako doživljamo menjavanje letnih časov, vremena in praznikov in se vrnemo v preprostejše, a tudi bolj srčne čase. > VERONIKA ŠOSTER

TOMAŽ ŽGANJAR

IGRA RESNIC

Celjska Mohorjeva družba,
2023, t. v., 252 str., 25 €



Tomaž Žganjar

»Medtem ko človek stoji na vrhu sveta, ni ničesar več, kar bi bilo bolj pomembno, kot biti.« Novo delo slovenskega alpinista, gorskega reševalca, glasbenika, ki je tri leta nazaj objavil prvi roman, napeto kriminalko

Koridor, je pripoved o mladi slovenski odpravi v Argentino, na goro Aconcagua, neke v sedemdesetih ali osemdestih letih prejšnjega stoletja. Vendar je to veliko več kot le čudovito napisan alpinistični roman. Glavni protagonist Jure je študent prava, zaveden komunist, predvsem pa predan družboslovec in humanist, ki mu potovanje v inozemstvo, predvsem pa pričevanja ljudi, ki so pobegnili iz Jugoslavije, močno spremenijo pogled na svet. Na preteklost, sedanjost, predvsem pa na resnico. »Vendar se kljub vsemu zastavlja vprašanje, kaj je tista prava, objektivna resnica? Moja osebna resnica je samo moja in temelji na resničnosti, ki sem jo sam videl in doživljal.« Knjiga, ki ne obsoja, temveč osvetljuje, se zaključí z epilogom v prvih dneh samostojne Slovenije. Žganjarju je uspelo nekaj zelo zahtevnega: v mladostniško pripoved o prvih ljubeznih, spoznavanju sveta pa tudi napetemu osvajanju gora, je vpletel dileme naše polpretekle zgodovine, predvsem pa tako zelo pomembna vprašanja o resnici, maščevanju, povojnih pobojih, o vojni in pa tisto najpomembnejše: o pravici. »Morda je res treba razmišljati tako, orientirano le naprej v prihodnost, ne pa se ozirati nazaj, odpirati starih ran in odkopavati mrličev, davno pokritih z zemljo in zgodovinskim prahom.« Izjemna knjiga, v kateri pisatelj ne pozabi na čustveni del in bralcu avtentično prikaže dilemo posameznika, ki se sooči z resnico, potem ko je tako dolgo verjel v neko drugo zgodbo. > AJDA VODLAN



ŽIGA X GOMBAČ

CUKRARNA

Zgodba slovenske pesniške duše
risba: Jaka Vukotič

Škratelj, 2023, m. v., 76 str., 20 €, JAK

Cukrarna je bila desetletja ljubljanska sramota, sam projekt obnove pa zaradi velikosti in dotrajanosti stavbe vedno pomaknjen nekam v prihodnost. Zdaj se po njej spet pretaka umetnost, kar spominja na njene čase izpred stoletja in več, ko je bila zatočišče revnim meščanom, med drugim tudi pesnikom slovenske moderne. S tem je postala idealno izhodišče za literarno delo o njej, kar so pravilno spoznali ustvarjalci stripa *Cukrarna*, ki je izšel pri založbi Škratelj; ta se je v zadnjih letih že specializirala za tovrstne izdaje. Ustvarjalni dvojec Žiga X Gombač kot scenarist in Jaka Vukotič kot ilustrator sta si predstavitev poetične *Cukrarne* zamislila kot preplet vedno prisotne smrti in tudi vseskozi prisotne ustvarjalne muze, zgodba tega stripa pa se odvije med nastajanjem pesmi Dragotina Ketteja *Na očevem grobu*, ki je obenem tudi poslednji čas tega pesnika, ki je v Cukrarni umrl leta 1899, star samo 23 let (dve leti kasneje je na isti postelji umrl tudi njegov prijatelj, tudi pesnik, Josip Murn – Aleksandrov). Pesniški toni govornice med akterji moderne ob nastajanju te pesmi se v stripovskem smislu izmenjujejo s temnimi toni Cukrarne, med katere ves čas prenikajo rdeči lasje muze in belkasto sivi lasje smrti. Estetsko in poetsko! > SAMO RUGELJ

Od italijanske mafije do bruseljskih uradnikov.

JE HUJŠA OBLAST Z OBRAZOM ALI BREZ NJEGA?

Napeti zaključek trilogije *Moje Širok*.



NOVO



Zaključek trilogije *Rim-Ljubljana-Bruselj* nas pelje v ozadje bruseljske birokracije med epidemijo covid-19 in razpleta napeto zgodbo o politiki, finančni pomoči in epidemiji, ki je oslabilo Evropo.

M⁺ PLUS



Vse 3 knjige **Mojce Širok** so na voljo tudi v aplikaciji Mladinska knjiga PLUS.

📖 v naših knjigarnah 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

M Mladinska knjiga

TOXIC

Eva Mahkovic



WWW.BELETRINA.SI | (01) 200 37 00
KNJIGARNA BELETRINA, STARI TRG 3, LJUBLJANA

Beletrina*

JURIJ HUDOLIN

VELIKA IN MOŠKI SPOL

KUD Apokalipsa, 2023, t. v., 186 str., 29 €, JAK

To poletje nam je postreglo kar z dvema knjižnima deloma, v katerih je znova odlični Hudolin v ospredje na dva različna načina postavil ženske. Čas lepih žensk govori o vseh ženskah v življenju Oskarja, ki ima do nežnejšega spola večinoma spoštljiv odnos, se pa ne želi vezati. V najnovejšem delu pa v ospredje postavi žensko, nenavadno žensko (njeno nenavadnost in nenormalnost pa ocenjujemo z vidika normalnosti družbe). Velika, katere imena ne izvemo, pa ima v življenju nekaj moških – dva prav zares in morda za zaključek še dva dodatna (tega pravzaprav ne izvemo, se le nakaže). Imena pač niso pomembna, zato ne vemo niti imen moških likov. Pomembni so odnosi. Ko je človek čustveno vpleten, se meja med spodobnim in tistim, kar naj bi bilo prav, hitro zabriše. Kaj pa je dejansko prav in kdo to določi? Kje so meje? Fantastičen roman, ki bralca hitro posrka vase in ga prisili k razmisleku o čustvih in odnosih ter naši družbi, predvsem pa o človeku samem: kaj (iz česa) tako rekoč smo? Jurij Hudolin vas bo s čudovitim slogom osupnil tudi tokrat! > AJDA VODLAN



PATRICIJA FAŠALEK

MELANHOLIJA JAZZA

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier, 2023, m. v., 223 str., 24 €

Lara potrebuje odmor in odmik. Študij je zaključila, a njena strastna želja po karieri v eni od velikih literarnih založb v Londonu je v petih letih počasi zvođenela, medtem ko si je s partnerjem ustvarjala mirno življenje v Ljubljani. Le da je sedaj ta partner izginil iz njenega življenja. Ostala je sama in brez cilja. Za mesec dni se zateče v Pariz, kjer stanuje njena babica. V ta en mesec, ki je bil namenjen samo njej, pa se vmeša skrivnostna neznanka, ki je v sobi stanovala pred njo in za seboj pustila krvave madeže in zvezek, poln pisem. Lara jih prebira in neznanka ji postaja vse bolj blizu. Lea je svoja pisma pisala Theu, a jih ni odpošiljala, z njimi je predvsem premagovala svojo osamljenost. Podobno se pisanja pisem loti Lara in svoja pisma piše Lei. Kot zapiše Irena Štaudohar v spremni besedi: »Junakinji pišeta sami sebi, da bi se lažje razumeli.« Gre za generacijski roman, s katerim se zlahka poistovetimo mlajšim, ki svojo mladost živimo v nenehnem strahu pred negotovo prihodnostjo, čemur botruje tudi vedno hujša podnebna kriza. V tem tajfunu si želimo najti nekaj trdnega – ljubezen, povezanost, bližino – tako kot Lara in Lea. Generacijski roman v slogu Sally Rooney. > SANJA PODRŽAJ



ZDENKO KODRIČ

LADJA MARIBOR

Litera, 2023, t. v., 214 str., 26 €, JAK



V romanu spremljamo pripovedovalca treh slovenskih miličnikov o plovbi ladje Maribor v ameriški Boston. Bili so preverjeni kadri tajne službe, nadzorniki na ladji, ki je prevažala zlato; le-to so nevrščene države podarile volilnemu štabu predsedni-

škega kandidata Johna F. Kennedyja. Vsak od pripovedovalcev podaja svoj pogled na to dogajanje, hkrati pa se pred bralcem odstira večplastnost zgodbe. Pripoved vsakega je prerez neke dobe, razkriva duha nekega časa, tok nekega življenja, ki v sebi nosi dobre, manj dobre, tragične, ganljive in tudi smešne trenutke. Albert Zavadlav, Gorazd Mithans in Ljubo Belšak svojo zgodbo pripovedujejo Simoni Zavadlav, hčeri Alberta Zavadlava, ki naj bi na podlagi njihovih pripovedovanj posnela dokumentarni film. Iz pripovedi v pripoved bralec sestavlja zgodbo o tem, kaj se je zares zgodilo z ladjo, kako je v resnici končala, kaj se je zgodilo z zlatom, koga vse je to zlato zamikalo in ne nazadnje tudi za kakšne karakterje so se izkazali junaki romana. Ladja Maribor ima v romanu tudi simbolni pomen. V usodi ladje lahko bralec uzre usodo samega mesta Maribor. Bralci, ki so dobro seznanjeni z družbenimi dejstvi nedavne zgodovine, bodo cenili vso kompleksnost tega romana; ostalim pa bo morda zbudil zanimanje za nedavno minulo dobo. > SABINA BURKELJCA

LAURA BUZETI

POSUJ SE S PEPELOM VAŠIH OČETOV

Litera, 2023, t. v., 203 str., 24,99 €, JAK



Roman se dogaja se od 6. do 8. decembra 1970, ko je Varšavo obiskal nemški kancler Willy Brandt in na očeh javnosti, pred množico ljudi, nepričakovano, pokleknil pred Spomenikom herojem in žrtvam Varšavskega geta. Tokrat ne okupira, ne zahteva žrtev, pač pa se s simbolno gesto, (če je iskrena), opraviči za grozote vojne, ki se je končala pred petindvajsetimi leti. Na spomenik simbolno položi tudi belo cvetje. Okoli tega središčnega dogodka romana so nanizane osebne zgodbe Otta Gotlieba, Dorote Janowske in Floriana Janowskega, ki se ob dogodku soočajo z osebnim spominom na vojno ter kolektivno krivdo po koncu druge vojne, ki je prav vsakega zaznamovala. Dorota je bila ugrabljena in posvojena v Nemčijo in se sooča z iskanjem lastne identitete, po duši je pesnica – njene pesmi so vkomponirane v sam roman, ki je v dobršni meri tudi sam po sebi poetičen. Otto je novinar, ki bo kanclerjev obisk ovekovečil za revijo Der Spiegel in na nek način predstavlja kolektivno krivdo in odgovornost. Florian je Dorotin brat in prodajalec v knjigarni. Romaneski prvenec mlade avtorice izstopa s slogom pisanja ter z zanimivo zgodbo, zato bomo zanj zagotovo še slišali. > SABINA BURKELJCA

LUCIJA ZAJC

S TEM BOSTE MORALA ŽIVETI

Primus, 2023, m. v., 227 str., 24 €

Prvenec Lucije Zajc je pronicljiv prikaz desetletij trpljenja klinično depresivne osebe. Roman je izpoved petdesetletne Larise. Svojo zgodbo pripoveduje iskreno, z uvidom zrele ženske, ki se ozira na svoje življenje, na izgubljena leta, ki so ji izpuhtela, ko se je borila z depresijo. Govori o mukotrpnih vzponih iz temnega brezna in ponovnih zdrskih v bolezen. Tok dogajanja se večje prelija iz sedanjosti v preteklost in zopet vrača. Razkriva travmatične dogodke, ki so bolezen prebudili

in ji nato vedno znova dali nov zagon. Larisa pripoveduje o tesnobnem otroštvu in prezgodnji izgubi matere, nato o ljubezenskem navezovanju na napačne moške. Govori o zdravljenju pri psihiatrskih in spoznanju, da je z boleznijo mogoče živeti. Dodatno vrednost daje romanu spremna beseda »Psihoterapevtski uvid« zakonske in družinske terapevte Marije Juran Kanellopoulos.

> MAJA ČREPINŠEK



Veronikina nagrada, ki jo Mestna občina Celje podeljuje od leta 1997 dalje, je nagrada za najboljšo pesniško zbirko preteklega leta. Lavreata poezije vsako leto izbere tričlanska komisija in ga razglaša na posebnem pesniškem večeru zadnji torek avgusta na celjskem Starem gradu, letos sta si nagrado razdelili Miriam Drev in Iva Jevtić. Žirija, ki so jo sestavljale dr. Alojzija Zupan Sosič, dr. Kristina Kočan in Pia Prezelj, je izbirala med petimi zbirkami, ki so jih poleg nagrajenk podpisali še Sergej Harlamov, Nevenka Miklič Perne in Gregor Podlogar.

Veronikini nagrajenki za najboljšo pesniško zbirko: MIRIAM DREV IN IVA JEVTIĆ



► Miriam Drev

Veronikino nagrado je prejela za svojo šesto pesniško zbirko *Zdravljenje prednikov* (Hiša poezije, 2022). Pesnica v njej opozarja, da smo nosilci nekdanjih zgodb. In da so za besedami spomini. Dobro namreč ve, da smo *shranjeni drug v drugem* in da temu ne moremo ubežati. Po navedbah žirije v nagrajeni zbirki s prepletom narativnih, liričnih in analitičnih prvin rahločutno in slogovno izbrušeno razpira okruške iz življenja staršev, starih staršev, sorodnikov ter vseh, katerih usode se razraščajo v njej sami.

Miriam Drev je v času, ki ga je z družino preživela na Dunaju, zasnovala otroško knjigo *Šviga gre lužat* (1995) in pesniško zbirko *Časovni kvadrat* (2002). Po dveh knjigah poezije (*Rojstva*, 2007 in *Vodna črta*, 2008) je leta 2012 spisala roman *V pozlačenem mestu* in četrto knjigo pesmi *Sredi kuhinje bi rasla češnja*. Leta 2014 je objavila svoj drugi roman *Nemir*. Leta 2021 je izšel njen tretji roman *Od dneva so in od noči*, ki je bil nominiran za nagrado kresnik. Leta 2017 je izšla njena peta pesniška zbirka, naslovljena *Tirso*.

► Iva Jevtić

Veronikino nagrado je prejela za zbirko *Milost* (Kud AAC Zrakogled, 2023). Naslovna beseda – milost – je pesniški princip in tematsko nadaljevanje prvenca *Težnost* (2005), pesmi pa so grajene tako, da pesnica išče povezave med človekom, ki je v svojem bistvu nepopisan list, in Drugim, ki se kaže na različne načine. Pesmi v nagrajeni zbirki iščejo vrzeli, ki jih lahko zapolnijo le dovolj občutljivi bralci, hkrati pa se prav v teh prostorih briše meja med individualnim in kolektivnim. Pesmi lahko beremo tudi kot krajše eseje, v katerih se prepletajo zelo raznolike perspektive. Ena izmed odlik zbirke pa je tudi jezikovna izbrušenost in poigravanje z jezikom.

Iva Jevtić je pesnica, prevajalka in literarna teoretičarka. Po študiju angleške književnosti na Univerzi v Edinburgu (2001) in magistrirju iz angleške književnosti na Univerzi v Sussexu (2002) je leta 2008 na Filozofski fakulteti v Ljubljani doktorirala iz literarnih ved na temo srednjeveške mistične književnosti. Redno prevaja dela s področja humanistike, jezikoslovja, družboslovja in zgodovine.



ILMA RAKUSA

IMPRESSUM

Upočasnjena svetloba

prevod: Amalija Maček

Beletrina, 2023, t. v., 143 str., 21 €, JAK



Pretanjene in intimne, pronicljive in mile, po drugi strani pa tudi žgoče do dna duše ter izprašujoče vest in zavest – takšne so pesmi Ilme Rakuse (1946), vrhunske ustvarjalke madžarskega in slovenskega rodu, ki je svoje otroštvo preživela razpeta med Budimpešto, Ljubljano in Trstom, kasneje pa se je preselila v Zürich, kjer živi in ustvarja še dandanes. Pričujoči izbor pesmi sestavljajo avtoričine pesniške stvaritve iz njenih dveh pesniških zbirk. Iz zbirke *Impressum: Langsames Licht* izvirajo pesmi, sestavljene iz ustvarjalkinih ostružkov, nabranih na potovanjih skozi vsakdanjik ali polovljenih na poteh po Vzhodni Evropi ter Bližnjem in Daljnem vzhodu. Te pesmi so svetle in opojne, kot vonj dreves, ki se avtorice dotakne nekje sredi njenega dne, lahko pa v sebi skrivajo tudi slutnjo slovesa, notranjih strahov in teme, ki človeka grabi s svojimi kremplji. Iz tovrstnega preigravanja med svetlobo in temo nas branje privede v drugi del knjige, kjer so našle svoje mesto pesmi iz avtoričine zbirke *Kein Tag ohne*. Proti osamelosti in tesnobi, ki sta ustvarjalko kot številne druge zajeli v času pandemije, se je borila z najboljšim, kar zmore: vsak dan, četudi se je sprva zdelo, da iz sebe ne more iztisniti ničesar, je zapisala po eno pesem, s katero je na plan spuščala vsa občutja in čustva. Tako se zdi, da so bolečine in samote, tiste najintimnejše kot one druge, splošno vsečloveške, postale znosnejše in (morda le navidezno) bolj obvladljive. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... vrhunska
ustvarjalka
madžarskega
in slovenskega
rodu ...

LEON OBLAK

JAVORCA

Celjska Mohorjeva družba,

2023, t. v., 149 str., 25 €



Cerkev sv. Duha na samotni planini Polog nad Zatoľminom stoji sredi pobočja, ki še po sto letih razkriva, kako uničujoče je pokrajino razparala prva svetovna vojna. Lepota secesijske cerkve in impresivni pogledi na vršace, ki jo objemajo, je v presunljivem nasprotju z notranjostjo, v katerih stenski paneli v nemi molitvi za mir nizajo imena 2808 vojakov vseh narodov Avstro-Ogrske. Tu so izgubili življenje. Pesnik Leon Oblak (*Pasjon Mengore, Sto svetnikov in svetnic v sonetih, Neumrljiva duša in sedem glavnih grehov, Jezus Kristus*) se je globoko poklonil Javorci, njenemu pričevanju in njenemu sporočilu. Pesniško zbirko, ki je v celoti prevedena v angleški, italijanski in nemški jezik, sestavljajo polsonetni venec z akrostihom (*Javorca*) in dve pesnitvi: *Da bi se nikdar več ne ponovilo!* ter *Spomin in opomin*. Močni verzi, ki govorijo o lomljenju vsega, kar je lepega in dobrega, segajo v srce. Zbirko dopolnjujeta prispevka največje poznavalke Javorce, nekdanje direktorice Tolminskega muzeja Damjane Fortunat Černilogar, in tržaškega filozofa Jerneja Ščeka. Prva pripoveduje o ljudeh, ki so kulturni spomenik postavili, o snovalcu cerkve, dunajskem umetniku Remigiusu Geylingu, o nadporočniku Gézi Jablonszkem, ki je gradnjo vodil, in o vojakih, ki so jo v težkih razmerah vojne zgradili, pa tudi sami financirali. Drugi premišljuje o sporočilu bazilike miru za današnji in prihodnji čas. Celoto zaokrožuje vizualna upodobitev cerkve skozi objektiv umetniškega fotografa, filmskega režiserja in snemalca Ubalda Trnkoczyja. > MAJA ČREPINŠEK

MILJANA CUNTA

NEKAJKRAT SMO ZAŠLI,
ZDAJ SE VRAČAMOSlovenska matica, zbirka Mozaiki,
2023, t. v., 92 str., 19 €, JAK

Miljana Cunta

Eno od vprašanj, ki se sprva poraja pri prebiranju pesmi iz najnovejše pesniške zbirke Miljane Cunta, te izvrstne primorske ustvarjalke, prevajalke in urednice, bi se, opirajoč na naslov njene zbirke, lahko glasilo: smo na svojih poteh v resnici zašli ali pa je za takšen

občutek »kriva« le neka hipna zaznava časa, dogodka ali kraja, kjer smo se znašli po spletu okoliščin ali vrtljajih življenja? Kajti, kot spoznamo kasneje med potovanjem skozi svet pesničinih stvaritev, nanizanih na začetku zbirke, v resnici nismo nikdar zašli, le življenje nam je na pot natrosilo marsikaj takšnega, kar v nas včasih izzove vzdihljaje strahu, žalosti, obupa ali pa nemira. Pesnica to izvrstno upodobi že v svoji uvodni pesmi *Na vratih*, v kateri med drugim zapiše: »*Na vhodu, ki se je kdove kdaj / in povsem neopazno / prelevil v izhod, smo obtičali, / nevajeni preprih, / krhki in zmedeni ob nenavadnem navodilu, / naj sprostim prehod.*« Toda kasneje se ob gibkem polzenju skozi pesniški prostor in čas ter ob kopanju v bogastvu svetlobe, ki žari sploh iz pesmi, zbranih proti koncu te zbirke, vse bolj zavemo, da »vse, kar je čas na poti do sem / razstavil, se zdaj zлага / v hrepenenje – zanesljivi cilj / nezanesljivega vračanja«. Pesniška zbirka, ki s svojimi stihmi boža bralčevo dušo in jo okopa v nežni, tolažeči toplini. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

EUGENIJUS ALIŠANKA

ČE

prevod: Klemen Pisk
Beletrina, zbirka Beletrina,
2023, t. v., 179 str., 21 €, JAK

Eugenijusa Ališanka (1960), enega izmed najbolj prevajanih in najbolj priznanih sodobnih litovskih pesnikov, smo slovenski bralci do sedaj poznali predvsem po pesniški zbirki *Iz nenapisanih zgodb* (2008) in kot častnega gosta festivala Dnevi poezije in vina 2023. Za novo zbirko je pesnik, ki je v domovini prejel dve pomembni nagradi, leta 1991 za najobetavnejši pesniški prvenec (nagrada Zigmasa Gélé) in leta 2016 za najboljšo knjigo leta (nagrada Jotvingov), pripravil avtorski izbor 44 pesmi iz svojih treh zadnjih zbirk: *Exemplum* (2006), *Če* (2011) in *Samo črtkane črte hrbtenice* (2016). Dvojezična litovsko-slovenska izdaja ga predstavlja kot izvirnega pesnika kompleksne postmodernistične poezije. Elegantne verze določajo inovativen pesniški izraz, dekonstrukcija jezika, pronicljive refleksije, ovite v aforizme, in univerzalnost tem, pogosto ubesedenih v osebnih izkušnjah. Tudi ko govori o eksistenci, o ljubezni in o smrti, prepriča z igrivo, bistroumno avtorefleksijo s primesjo duhovite avtoironije, ki vabi v razmislek. Ališankov pesniški jezik je odprt, nadnacionalen, izčiščen in dovršen. Subtilen prevod v slovenski jezik je delo pesnika, prozaista, glasbenika in literarnega prevajalca Klemna Piska. Za zasluge pri promociji litovske literature po svetu je leta 2015 prejel posebno priznanje Litovskega kulturnega inštituta. > MAJA ČREPINŠEK

... globoko
sem pogoltnil
skušnjava,
zato da bi živel ...

NIKOLA TESLA: KORESPONDENCA Z J. P. MORGANOM & CO.

Uredil, prevedel in sprejeto študijo napisal Tibor Hrs Pandur



Rekonstrukcija celotne ohranjene korespondence med Nikolo Teslo in vodilnima predstavnikoma bankirske dinastije in komercialne banke J. P. Morgan & Co. (J. P. Morganom in njegovim naslednikom J. P. Morganom jr.) na podlagi različnih arhivov (predvsem Teslovega osebnega arhiva v Muzeju Nikole Tesle v Beogradu in arhiva Morganove knjižnice in muzeja v New Yorku ter drugih arhivov v ZDA) je prva objava tega materiala v svetovnem merilu in prvi prevod tega gradiva v slovenski jezik.

Naročila sprejemamo na **041 398 916** ali **tajnistvo.litera@gmail.com**. Spremljajte nas na **www.zalozba-litera.org** in družbenih omrežjih.

Založba Litera

Litera Maribor

Odprite knjigo, odprite um.

ZALA DJURIC
LJUBAVI

Sanje, zbirka Hiša pesmi,
2023, t. v., 69 str., 21 €, JAK

V svoji drugi zbirki pesnica nadaljuje z intimno tematiko in sproščenim, mladostnim jezikom. V treh delih nas popelje na čustveno potovanje od hrepenenja in nesrečne ljubezni, prek odkrivanja ljubezni do sebe in do sprejemanja ljubezni, ki pride nenadno in z lahkoto. V prvem delu *Iščem ljubav* je čutiti obupano in neuslišano željo po tem, da bi bila ljubljena, in hkrati izgubljenost: »Brez ljubezni / smeri ne poznam,« pravi, a jo v drugem delu *Sem ljubav* najde. Tu smo na sledi iskanju ljubezni v sebi in do sebe, kar nakazuje tudi na rast in zrelost, neodvisnost in samozavest. Ni več negotovega glasu, ki prosi za sprejemanje, temveč pravi: »Sijem zase. / Sejem zase.« Trejni del *Ljubav me najde*, v katerem pa se zgodi ljubezen, ki lahko pride samo, ko ljubezen izžarevamo, predstavlja pravo nasprotje pesmim v prvem delu in se konča z besedami: »Lahko sem Vse, / če boš ti moj Mir.« Zaljubljeno! > SANJA PODRŽAJ



ANDRAŽ POLIČ
PRELOMI

Hiša poezije, zbirka Poetikonove lire,
2023, m. v., 100 str., 23 €, JAK

Prelomi niso zares prelomi, temveč »doživetje poezije kot prstana resnice«, kot v spremni besedi k zbirki zapiše Milan Dekleva. Pesnik se skozi cikle premika elegantno in suvereno, in če je na začetku zbirke pogosta igrivost, kot so poigravanje s pomenom in zvenom besed (»začebeliti besedo v medeno stanje«), sveže erotične podobe (»vsa gola in žareča / kot likalnik v nedelji«) in hedonistični trenutki poležavanja in branja ljubezenskih pisem, se zbirka v drugem delu prevesi najprej v bolj družbeno obarvano, potem pa se pesniški govorec skozi raziskovanje duše in telesa vrne domov, četudi skozi bolečino (»tišina je tulila očetovo smrt«). Ves čas pa se ozira k poeziji, njenemu smislu in namenu, saj na koncu poti ostane le ona. > VERONIKA ŠOSTER



VLADIMIR MAJAKOVSKI

O TEM

prevod: Miklavž Komelj
Litera, 2023, t. v., 230 str., 23,99 €, JAK

Knjiga prinaša izbor iz del ruskega futurističnega pesnika Vladimirja Majakovskega (1893–1930), enega najpomembnejših ruskih pesnikov 20. stoletja, ki je uspešno povezal avantgardno poetiko in revolucionarno angažiranost. Izbor je pripravil Miklavž Komelj (ki je za knjigo prispeval tudi obširen esej o Majakovskem) in obsega prevod pesnitve *O tem*, kratek odlomek pesnitve *Vladimir Ilič Lenin* in kratek izbor njegovih pesmi. *O tem* je dolga ljubezenska pesnitev, ki je posvečena njegovi ljubici in muzi Lili Brik, ki je bila poročena z njegovim urednikom Osipom Brikom. Pesnitev izraža njegove občutke ljubosumja in čustvene negotovosti, pa tudi trpljenje ob njeni dokončni zavrtni. Obenem gre za politično delo, ki je kritično do takratnega dogajanja v Sovjetski zvezi. Pomembno delo. > VERONIKA ŠOSTER



DANICA KRIŽANIČ MÜLLER

ČEZ

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier,
2023, m. v., 75 str., 21 €



Danica Križanič Müller je avtorica štirih opaženih in priznanih pesniških zbirk, z zbirko *Odprta praznina* pa je bila leta 2009 nominirana tudi

za Jenkovo nagrado. V pričujoči zbirki *Čez* opazuje okolje, ki odseva v njej, kar popiše jasno, natančno in sugestivno. Naklonjeno in pozorno motri naravo, v njej išče mir in zavetje, tudi če »ruj žari za odkrito streho brez oken zdaj brez vrat a čez čez čez«. Pesmi s svojo nežno izpovedjo pobožajo in ponesejo v svet, mehko oblažjen z besedami in podobami, ki nam jih pričara avtorica. > NEŽA VILHELM

Vinko Möderndorfer
ODŠTEVANJE



Samo en dan in vse se usodno spremeni...

Zelo oseben, humoren in izvrsten roman,
ki bralca priklene nase in ga do konca ne izpusti.

01 721 45 40 | info@miszalozba.com | www.miszalozba.com
Knjige Miš založbe so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah.

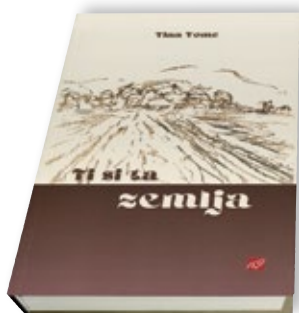
JAK JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS | Knjižno delo je izšlo v okviru knjižnega programa, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.



TINA TOMC

TI SI TA ZEMLJA

risbe z ogljem: Jošt Snoj
Celjska Mohorjeva družba in samozaložba,
2023, m. v., 103 str., 18 €



Pesnica in redovnica Tina Tomc (1994) je leta 2015 vstopila v skupnost karmeličank v Sori, prevzela redovno ime sestra M. Agnes Božjega Jagnjeta in leta 2023 izpovedala slovesne zaobljube. Poezija, zbrana v tem prvencu, je izbor pesmi, ki so nastajale v času med obema formativnima dogodkoma, med letoma 2015 in 2022. Govori o globoki intimni izkušnji srečevanja z Bogom, z Gospodom, v molitvi ob Božji besedi. Iskreni, preprosti verzi so refleksija življenja, vere in upanja, ki jih prebujajo notranja tišina, pogled iz oči v oči s samo seboj. Vsebinsko prežema mir, tudi ko zmaguje dvom in pesnica se v prošnji za milost obrača na Gospoda. Pesmi je mogoče brati kot iskren pogovor s seboj, kot predajo Jezusu ali kot molitve, primerne za različna obdobja liturgičnega leta. Prebiranje prebujajo meditacijo, ki se pne v nebo. Verze je z ilustracijami v oglju na biblijsko tematiko dopolnil Jošt Snoj (1967), diplomant slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in Teološke fakultete v Ljubljani. Zbirko sta podprli spremna beseda sestre Damjane Pintarič in inspirativen uvodni nagovor Barbare Kunstelj. > MAJA ČREPINŠEK



PESMI IZ PREDALA

izbor: Irena Kodrič Cizerl
Kulturni center Maribor, zbirka Frontier,
2023, t. v., 247 str., 24,99 €

»Pišem, da živim. Živim zato, ker pišem.« S tem uvodnim motom se odpravimo v pesniško deželo *Pesmi iz predala*. Ustvarili so jo še neznani ustvarjalci pesmi, ki prvotno niso bile namenjene knjižni objavi. Radio Ma-

ribor jih je spodbudil, da so svoje pesmi razkrili poslušalcem na radiu, kasneje pa še v pričujoči knjigi. Slovenci smo narod pesnikov. Mnogi pišejo/mo, a pesmi nikdar ne pogledajo iz domačega predala/računalnika. Sicer jih precej doživi tudi knjižno izdajo, saj v Sloveniji izide kar med 250 in 300 pesniških zbirk letno. *Pesmi iz predala* so raznolike, bolj ali manj inovativne. Tematsko zajemajo vse od ljubezni, pesništva, stisk, hrepenjenja, izgub ... življenja samega. Te pesmi so izdihi – iz pesnikovega/pesničinega srca morajo v svet. In ko so izpovedane, postanejo od vsakogar, ki jih prebere in začuti. Pesmi so poslušalke, tolažnice, upornice, tu so zato, da pomagajo. Kajti ko izrečemo, nam je bolje, lažje. Zato pišimo, pišimo pesmi! > SABINA BURKELJCA

IGO GRUDEN

SANJE O SVOBODI / SOGNANDO LA LIBERTÀ

Pesmi Iga Grudna iz taborišča v Viscu leta 1943
urejanje: Ivan Vogrič, Ferruccio Tassin; prevod: Martina Clerici
Goriška Mohorjeva družba, 2023, m. v., 141 str., 15 €

V slovenščini in italijanščini objavljene pesmi enega najbolj uveljavljenih pesnikov pri nas, ki jih je spisal v koncentracijskem taborišču, sta uredila magister zgodovine Ivan Vogrič (ki je tudi napisal pesnikov življenjepis) in Ferruccio Tassin, prevedla pa jih je Martina Clerici. Petnajst pesmi, ki so bile napisane leta 1943 (taborišče je bilo odprto le od februarja do septembra tega leta), pospremijo uvodni zapisi Vogriča in Tassina o zgodovini kraja Visco, o ovrednotenju

MILAN JAZBEC

SEDEMINSDEMESET ODTENKOV NEŽNOSTI

prevod v ukrajiniščino: Katerina Malšina
Kulturni center Maribor, zbirka Frontier,
2023, m. v., 193 str., 24 €



Prof. dr. Milan Jazbec, dolgoletni diplomat in profesor, ki je objavil 70 knjig in je avtor več kot 140 znanstvenih in strokovnih člankov, prejemnik avstrijskega državnega odlikovanja, srebrnega priznanja Slovenske vojske, častnega priznanja v Makedoniji in priznanja najboljši veleposlanik v Jugovzhodni Evropi (Sarajevo, 2019), je čudovit sodobni poet, njegove nežne ljubezenske pesmi, enobesedni verzi, ki se ne rimajo, ritem pa bralca prevzame, pa vas bodo zagotovo navdušile in pobožale vašo dušo (in to potrebujemo v teh časih!) – ali kot v uvodni besedi zapiše Tanja Tuma: »*Sedeminsedemdeset odtentkov nežnosti* je slavospev življenju in ljubezni, slavospev bivanja dveh duš in teles v veselju, ki z neustavljivim vitalizmom kljubujeta krutosti sveta okoli sebe.« Iz že objavljenih treh pesniških zbirk, v katerih je 189 pesmi, je izbral 77 pesmi, ki so objavljene v tej dvojezični zbirki v treh delih – pesmi so v duhu časa prevedene v ukrajiniščino, na koncu sledi spremna beseda Jazbečeve profesorice albanščine Luljete Adili Čeliku. Jazbec pa želi svoje nežne odtente prevesti tudi v druge jezike, vedno dvojezično, in tako je že pred izdajo nemška verzija, v nastajanju švedska. »*Pesem moja / vsaka / vedno znova / nova / tebi / isto / glorio / poje / še bolj / donečo / pristno strastno ...*« > AJDA VODLAN



IVAN DOBNIK

ROJSTVO OAZE

Hiša poezije, zbirka Poetikonove lire,
2023, m. v., 93 str., 23 €, JAK

Rojstvo oaze je tretja pesniška zbirka »pesniške trilogije« Ivana Dobnika, ki jo sestavljata še knjigi *The pesmi* in *Čajne pesmi* – čeprav vse knjige stojijo tudi same zase. *Rojstvo oaze* je zadnja sinteza tega triptiha in je najbolj izčiščena ter izostrena v svojem motrenju. »Znotraj pesmi so oaze,« preberemo čisto na začetku in prav naslovna oaza postane nekakšna neskončna možnost: pesniški subjekt, ki se znajde v krutem in razpadajočem svetu, sanja mrtve v oazi, pa rojstvo oaze, žareče oaze, rojstvo oaze, oazo kot privid in kraj, kjer nihče ne more umreti, celo kot oazo v oazi, kjer se rajski dnevi včasih sprevržejo v hrumenje požarov in topotanje zeber, dokler se nebo ne razpre in se oaza ne razlije skozi nas. Presunljivo. > VERONIKA ŠOSTER

taborišča ter Grudnu v taborišču, ki je bil pred aretacijo na črni listi zaradi suma antifašističnega delovanja in tudi kot primorski emigrant. Našteti so tudi drugi interniranci, na koncu sledi še razmišljanje o njegovih pesmih. Gruden je sicer za zbirko *V pregnanstvo*, s ciklom pesmi o Viscu, ki je izšla v Ljubljani leta 1945, prejel Prešernovo nagrado, že tri leta kasneje pa prekmalu preminil. »*Sem na svetu drobna bilka, / rosna kaplja, list drevesa, / prah, ki s cveta dih ga stresa; / ko kresnice sem svetlika, / vidim pot, vso polno zmot.*« > AJDA VODLAN



27. FESTIVAL DNEVI POEZIJE IN VINA

Festival Dnevi poezije in vina, eden izmed največjih in najbolj prepoznavnih mednarodnih pesniških festivalov v tem delu Evrope, ki je potekal med 21. in 26. avgustom 2023, je že 27. leto zapored združil ljubitelje svetovne poezije in vrhunskega vina.

Pod taktirko nove programske vodje Kristine Kočan je festival, ki ga organizira založba Beletrina, na Ptuj ter v 17 drugih krajeh po Sloveniji in čez mejo pripeljal 18 svetovno znanih pesnic in pesnikov iz 10 držav, ob tem pa postregel s 60 raznovrstnimi dogodki. Pestro šestdnevno dogajanje je na festival privabilo več kot 6000 obiskovalcev.

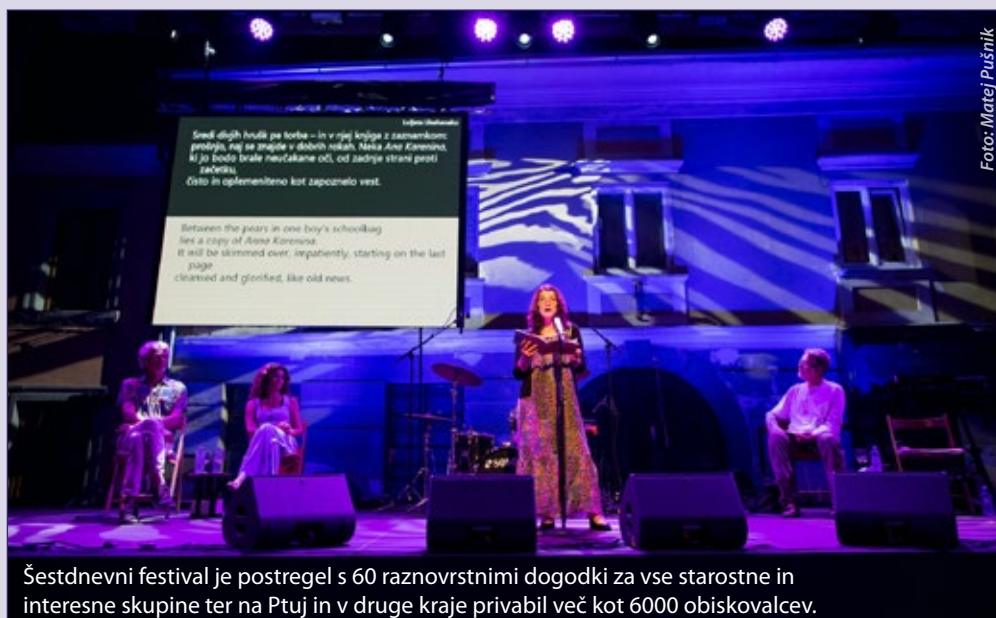
Kjer poezija in vino združita 6000 obiskovalcev

Med gostujočimi pesniki sta posebno pozornost požela osrednja gosta, švicarska pesnica Ilma Rakusa in litovski pesnik Eugenijus Ališanka. Ljubitelji pesniške besede lahko njuno poezijo berejo tudi v slovenskem jeziku, saj sta v okviru festivala izšli pesniški zbirki *Impressum: Upočasnjena svetloba* Ilme Rakusa in *Če* Eugenijusa Ališanke. Prav tako je Beletrina v privlačnih pesniških knjižicah izdala izbrana dela vseh drugih gostujočih pesnikov.

Festival se je tradicionalno začel s prvim javnim branjem **Odprtega pisma Evropi**, s katerim izbrani avtorji Evropo in svet opozarjajo na težave, ki se jim zdijo najbolj pereče. Letos je za pero prijel britanski pesnik David Harsent, ki je v pismu izpostavil okoljsko problematiko, zlasti (kot se sam boji) že izgubljeno vojno, ki jo proti naravi bije bogatejši del človeštva. Na dan slavnostnega odprtja, 24. avgusta, mu je bilo moč prisluhniti na posnetku, ki je že na ogled tudi na spletu.

»Časi, o katerih smo govorili tedaj, so zdaj tu. Narava, življenje na Zemlji, je še vedno na udaru in nevarno blizu je trenutek, ko napadov ne bo več mogla zdržati. Do te krize naravnega sveta, od katere še vedno odvrčamo oči, pa ne bi moglo priti, če ne bi človeštvo izgubilo stika z naravo, z bitji, ki poseljujejo Zemljo, in z Zemljo samo.« – David Harsent, Odprto pismo Evropi 2023

Na festivalu, ki poleg poezije občinstvo privablja z bogatim programom s področij glasbene, fotografske, filmske in drugih umetnosti, so se med drugim zvrstila tri velika pesniška branja, ki jih je letos povezoval slovenski igralec Jurij Drevišek, štiri koncerti in številni pogovori s pesniki.



Šestdnevni festival je postregel s 60 raznovrstnimi dogodki za vse starostne in interesne skupine ter na Ptuj in v druge kraje privabil več kot 6000 obiskovalcev.

Foto: Matej Pušnik

Vinski užitki ob zvokih poezije

Z enako vnemo kot poeziji so se na festivalu posvetili tudi vinu. Vinski oltar je vse dni ponujal izbrana vina iz vinorodnega okoliša Štajerske. **Huda pokušnja!**, ki združuje pogovor z vinarjem, pokušino vin in pesniško branje, pa se je v sklopu festivala na Ptuj zvrstila kar dvakrat in zabeležila že svojo jubilejno 90. izvedbo.

Poezija, vino in nekaj novega

Pester program tradicionalnih dogodkov so letos nadgradili s **Soarejo z vinskim koktajlom**, v katerem so združili umetnost mikso-logije s prefinjenostjo vina. Prava uspešnica je bil tudi **Kilometer poezije**, sklop dveh dogodkov, na katerih so se obiskovalci med hojo po

najstarejšem slovenskem mestu ter vožnjo z ladjico podali v svet poezije.

Festivalske večere so začinile številne glasbene skupine, na velikem ptujskem odru so nastopili **June in October**, **Batista Cadillac**, **Regen in Čompe**.

28. izvedba festivala Dnevi poezije in vina bo na Ptuj in drugih krajih potekala od 19. do 24. avgusta prihodnje leto. Lepo vabljeni! Prav tako vljudno vabljeni v **Beletrinino knjižarno** na **Starem trgu 3** v Ljubljani, kjer so vam na voljo vse brezplačne pesniške knjižice, obe dvojezični zbirki osrednjih gostov in privlačne vrečke s podobo osrednje festivalske ilustracije **Hane Jesih**.

Zbirka poezij osrednje gostje Ilme Rakusa je pri založbi Beletrina, ki je tudi glavni organizator festivala, izšla v pesniški zbirki z naslovom *Impressum: Upočasnjena svetloba*.



Foto: Črt Pliksi

Poezijo osrednjega gosta litovskega pesnika Eugenijusa Ališanke lahko ljubitelji pesniške besede berejo tudi v slovenskem jeziku, saj je v okviru festivala izšla njegova pesniška zbirka *Če*.



Foto: Črt Pliksi

MINEZANG

Nemška srednjeveška lirika

prevod: Mateja Gaber

Univerza v Ljubljani,
2023, m. v., 147 str., 20 €

Mateja Gaber, germanistka, poznavalka srednjeveške nemške književnosti, visokošolska predavateljica na Univerzi v Ljubljani, je avtorica strokovne monografije, ki v slovenskem prostoru prvič predstavlja nemško srednjeveško ljubezensko liriko – *minezang*. Gre za poezijo, ki je bila zapisana okoli leta 1200. Časovna odmaknjenost srednjevisoke nemščine povzroča težave pri prevajanju, toda srednjeveški dragulji, preleti v slovenščino, so še vedno živo lesketajoči! Nekoč so na dvorih razveseljevali viteze in gospe, dvorjane, oprode, kraljice in kralje. Mnoge med njimi so peli – *minezang* je celostna umetnina, ki vsebuje literarno besedilo, melodijo in javno predstavitev – tudi na slovenskem prostoru. Avtorica je sprva izbrala pesmi, ki (simbolno) tematizirajo živalski svet – orle, sokole, ptice, pa tudi opico, želvo in kozo, nato pa je iz zakladnice ohranjenih pesmi izbrala še nekaj avtorjev, ki jih zaradi izjemne poezije, pa tudi zaradi povezav s slovenskim prostorom, ni mogoče spregledati. Previde najbolj reprezentativnih del dvajsetih izbranih *minezangerjev* uvedejo biografije, zaključni pa avtorsko besedilo, ki jih umesti v družbeni in literarni kontekst. Monografija detajlno izpostavi tudi najpomembnejše nemške srednjeveške pesniške rokopise in avtorje, ki so delovali na slovenskem etničnem ozemlju. V pdf obliki je brezplačno dosegljiva na spletni strani založbe Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. > MAJA ČREPINŠEK



... srednjeveški
dragulji, preleti
v slovenščino ...

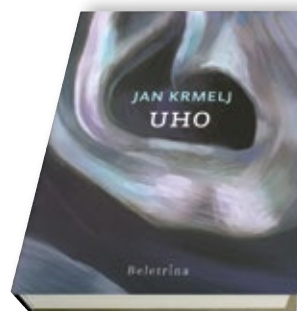
JAN KRMELJ

UHO

Beletrina, zbirka Beletrina,

2023, t. v., 127 str., 21 €

Gledališki režiser in avdiovizualni ustvarjalec Jan Krmelj (1995) je v širši pesniški prostor vstopil leta 2014 z zbirko poezije *Relikvije dihanja*. Zanj je bil nominiran za Jenkovo in Veronikino nagrado. Po letu 2016 je intenzivno deloval predvsem na področju gledališča. Zato ne preseneča, da nova pesniška zbirka ubeseduje in dopolnjuje poetični vidik avtorjevega gledališkega ustvarjanja. Krmeljev poetični svet ustvarja močna vizualna komponenta, izražena v kriptografskih, izčiščenih, minimalističnih verzih, ki segajo na območje mitskega in metaforičnega. »*Pisati / z očmi, / ki še niso prebrale / prve knjige. // Pisati / v teh procesih, / kjer tišina razpolaga / s človekom ...*« Niz sanjskih vizij nosi ključne podobe, ukoreninjene v vizualnem: neznano, praznina, odprtine maske / usta, krik, svet, luknja, razpoka, zarez, otrok ... Izbor ustvarja tesnoben občutek odmika, odtujenosti. Zbirka se mestoma navezuje na pesniški prvenec, še zlasti z naslovno pesnijo *Uho je uho*, ki preliva tok poezije iz vizualnega v jezikovno. Jezik pa ne nosi sporočila; je predvsem orodje poigravanja z besedami, prelivajočimi pomeni in besedno zvočnostjo: »*Uho je uho / oko je ekran, zemlja je pleme / zemlja plevel, // jezik sije, jezik seje, / jaz se smejem ...*« Del zbirke sestavljajo poetični okruški, ki jih bralec sam niza v smiselne enote. Zbirka se prične in zaključni monumentalno, s prologom, epitafo in epilogo, ki objemajo corpus poeticum. > MAJA ČREPINŠEK



... niz sanjskih
vizij ...

NOVO IZ ZALOŽBE DRUŽINA

Etienne de Montety

Velika preizkušnja

Velika nagrada
za roman Francoske
akademije



Roman *Velika preizkušnja* pripoveduje zgodbo o očetu Georgesu Tellierju, duhovniku, ki se opira na svojo vero v Cerkev, ki usiha; policistu Frédéricu Nguyenu, ki ga obseda metafizična teža nasilja in je pripravljen ukrepati na poziv; Lauri in Françoisu Berteauju ter njenem posvojencu Davidu, igrivem najstniku, ki se sprašuje o svojem poreklu; Hichamu, čigar želja po tveganju in razkazovanju ga spravi v zapor. Nenadoma se v majhni vasici na jugozahodu Francije zgodi tragedija, ki kot eksploziven magnet pritegne ljudi, ki na videz nimajo nič skupnega ...

Fabrice Hadjadj

**Nepričakovana sreča,
da smo rojeni v tem času**

Nova Hadjadjeva knjižica odgovarja na vprašanja in izzive današnje družbe, v kateri prevladuje izredno cinično ozračje do vseh ključnih področij, kjer se dogajajo tektonski premiki: odnos do smrti in življenja (splav, evtanazija), odnos do staranja, uporaba umetne inteligence itd.



Kristjani smo poklicani, da smo vseskozi kvas te družbe in da ne obupamo. Zato Hadjadj zagovarja, da smo rojeni ob ravno pravem času, ko tudi sredi najslabših obetov delujemo pričevanjsko ter družbi kažemo pot iz mnogoterih stisk.

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

ANA MARWAN LIPITSCH

prevod: Mojca Kranjc
Beletrina, 2023, t. v., 159 str., 24 €, JAK

Ana Marwan (1980) je slovenska pisateljica, ki se je po študiju primerjalne književnosti leta 2005 preselila na Dunaj, kjer je začela literarno ustvarjanje, ki ji je že čez nekaj let prineslo prve nagrade. V slovenščini smo jo spoznali leta 2021 z njenim romanom *Zabujljena* (napisanim v slovenščini), kmalu potem pa je v Avstriji za svoje besedilo, kratko zgodbo *Krota*, prejela tudi prestižno literarno nagrado Ingeborg Bachmann, tako da bo tudi ena od naših izpostavljenih avtoric na letošnjem gostovanju Slovenije v Frankfurtu. Roman *Lipitsch* je njen romaneskni prvenec, izvirno napisan v nemščini, ki je v Avstriji izšel leta 2019. V njem je avtorica zasnovala naslovni lik Karla Lipitscha, samotnega in odljudnega moža, ki neutrudno piše interdisciplinarno in vseobsegajočo ontološko razpravo. Njegov mir zmoti sosedo Mathilde, s katero se srečata na letališču, kjer ona ugotovi, da živita nasproti na isti ulici, kar vodi v njuno počasno približevanje (in občasno odmikanje), spoznavanje ter k nečemu, kar bi se lahko izcimilo tudi v ljubezensko zgodbo. Marwan precizno in spretno izrisuje glavna junaka, ne skopari z detajli v gradnji njunega odnosa, to počne fragmentarno, obenem pa literarno, tako da bo roman gotovo pritegnil literarne sladokusce. > SAMO RUGELJ



HANNA BERVOETS VSE TO SMO VIDELI

prevod: Stana Anželj
Mladinska knjiga, zbirka (S)kratka, 2023, m. v., 19,99 €

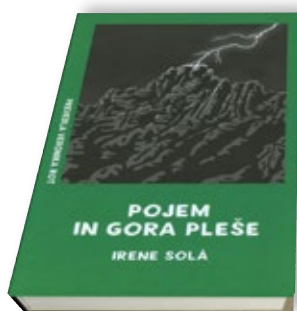
Novelo *Vse to smo videli* nizozemske pisateljice Hanne Bervoets (1984) so v okviru tradicionalnega nizozemskega knjižnega tedna leta 2021 izdali v nakladi 650 tisoč izvodov (podobno kot prej *Rituale* Ceesa Nootebooma, ki so bili potem prevedeni tudi v slovenščino), s katerimi skušajo tam spodbujati nakupovanje in branje knjig. Gre za ostro izpisano in družbeno angažirano zgodbo, ki jo prvoosebno pripoveduje »gospa Kayleigh«. Ta je pred časom delala kot pregledovalka vsebin in njihova digitalna čistilka pri Hexi, družbenem omrežju, ki je v današnjem času družbena kloaka nesnage, zaradi česar je prišla v stik z vsem najslabšim, kar se poraja v človeku. »Kaj vse pa si videla?« je torej najobičajnejše vprašanje, ki ga dobiva od znancev in bližnjih, njena izpoved, kaj vse je doživela, pa vam razkrije adrenalinska novela, ki diha v ritmu shrhljivke, saj šokira, gane, pa tudi dotolče. Fikcija z izmišljenimi liki in njihovimi doživetji, kjer pa podobenosti z resničnostjo niso naključne. > SAMO RUGELJ



SANDRO VERONESI KOLIBRI

prevod: Luka Novak, Katja Jenčič
Totaliteta, 2023, m. v., 379 str., 32,90 €

Vsake toliko se zgodi, da kak roman naenkrat zasiže na knjižnem nebu. Sandru Veronesiju (1959), italijanskemu pisatelju in esejistu, avtorju mnogih knjig, je to uspelo ravno s *Kolibrijem*, romanom o oftalmologu Marcu Carre-ri in portretom njegovega življenja, ki se razteza od sedemdesetih let prejšnjega stoletja pa do danes in še naprej v prihodnost. *Kolibri* je izšel leta 2019, v Italiji hitro postal velika uspešnica, dobil nagrade, po njem je bil leta 2022 posnet film, do zdaj je bil preveden v trideset jezikov, ima pa prav tisto, kar navdušuje mnoge bralce knjig: dramatično zgodbo, vzpone in padce glavnega junaka, ki mu življenje ne samo, da ne prizanaša, temveč mu naloži vedno nove preizkušnje, pa naj bo to (dolgoletno) romantično razmerje z mladostno simpatijo, smrt sestre ali pa skrb za vnukinjo, ko zanj ne more več skrbeti Marcova hči. Prepleten s pismi, skakanjem med različnimi časovnimi obdobji, posejan z detajlnimi opisi in pomenljivimi povedmi, je *Kolibri* roman, v katerem je Marco zvest svojemu naslovnemu poimenovanju: v vrtincu življenja ves čas prhuta s krili in vedno znova mu uspe obstati trden, miren in na mestu. > SAMO RUGELJ



IRENE SOLA POJEM IN GORA PLEŠE

prevod: Veronika Rot
KUD Sodobnost International, 2023, t. v., 192 str., 24,90 €

Irene Sola je nagrajena katalonska pesnica in pisateljica, za pričujoče delo je med drugim prejela nagrado Evropske unije za književnost, prevedeno pa je v več kot dvajset jezikov.

Blisk na začetku zgodbe nas postavi v gore v bližini Francije, na kmetijo, v naravo, kjer živijo nenavadni, svojevrstni ljudje, tem pa delajo družbo prikazni, rusalke, srnjaki, psi, gobe ... Spoznamo Domeneca, ki ga ubije blisk in njegovo ženo Sio, ki ostane sama z njegovim tihim očetom in otrokoma. Pa Dolceto, ki se neustavljivo smeje in pripoveduje zgodbe o štirih ženskah, ki so jih obesili zaradi čarovništva. Vsa bitja so povezana z drugimi ter živijo z naravo in za njo. Kljub tesni povezanosti z zemljo, natančnim poznavanjem menjav letnih časov, gozdnih vonjav, rastlin in živali ti ljudje pišejo (ali pa pripovedujejo) pesmi in zgodbe ter ohranjajo spomin od včeraj za jutri. Za vse ljubitelje lepih pripovedi. > NEŽA VILHELM

DAMON GALGUT OBLJUBA

prevod: Alenka Ropret
Morfemplus, 2023, t. v., 301 str., 31,90 €

Damon Galgut (1963) je južnoafriški pisatelj in dramatik, ki piše že več kot štiri desetletja (njegov prvenec je izšel leta 1982), za svoj roman *Obljuba* iz leta 2021 pa je prejel Bookerjevo nagrado, ki mu je zagotovila širšo mednarodno prepoznavnost. Gre za kompleksno družinsko sago, ki se razteza od leta 1986 do leta 2018 in od bralca zahteva dobršno mero zbranosti. V začetek romana namreč pademo neposredno, brez uvoda, ki bi nas seznanil s širšim kontekstom vsebine, vsak od štirih delov pa se ukvarja s smrtjo enega od članov v afrikanarski družini, ki jo sestavljajo Manie in njegova žena Rachel ter njuni otroci Anton, Astrid in Amor.

V prvem delu na smrtno posteljo leže Rachel, ki svojemu možu izreče zadnjo željo, po kateri naj bi njihova temnopolta služkinja Salome dobila v last hišo, v kateri prebiva na družinskem posestvu. Manie ji to obljubi, kar mimogrede sliši tudi mlada Amor, vendar že kmalu potem to obljubo, še v času, ko Salome zaradi zakonov o rasnem razlikovanju uradno ne more biti lastnica zemlje in hiše, gladko ignorira. A čas teče naprej, zakoni se sredi devetdesetih spremenijo, (smrtne) nesreče se dogajajo, obljuba se zdaj lahko izpolni ... ali pa tudi ne. Širokopotezna družinska kronika, zavita v travmatično južnoafriško polpreteklost. > SAMO RUGELJ



HERMAN DIAZ

TRUST

prevod: Polona Glavan

Sanje, 2023, m. v., 347 str., 21 €, JAK

Hernan Diaz (1973) je pisatelj argentinskega rodu, ki se je že pred četrto stoletja preselil v Ameriko, tam doktoriral na področju literarnih ved, objavil knjigo o Borgesu in napisal več krajših zgodb ter esejev, potem pa nase opozoril s romanesknim prvencem *In the Distance*, ki ga je objavil leta 2017. *Trust* je njegov drugi roman iz leta 2022, ki je nedavno prejel Pulitzerjevo nagrado, zdaj pa ga hitro dobivamo v izvrstnem slovenskem prevodu. Gre za grandiozno zgodovinsko fresko, v kateri pred nami vstaneta New York v dvajsetih letih prejšnjega stoletja in življenjska zgodba denarnega akrobata in tajkuna Benjamina Raska ter njegove žene Helen, ki sta se povzpela na finančni panteon, od katerega vodi pot samo navzdol ... A kmalu se izkaže, da je to samo prvi del ambiciozno zastavljenega romana, da smo brali nekakšen roman v romanu, saj nadaljevanje prinese rašomonski kolaž drugačnih in bolj resničnih verzij življenjske zgodbe uspešnega newyorškega finančnika in njegove žene, ki je na koncu pristala na psihiatričnem zdravljenju. Enigmatični in virtuozno izpeljani roman, ki bralcu več kot poplača njegovo potrpežljivost. > SAMO RUGELJ



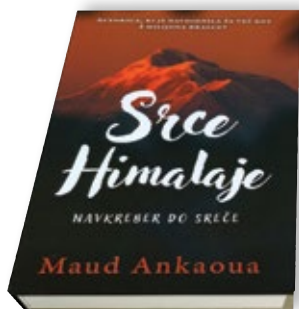
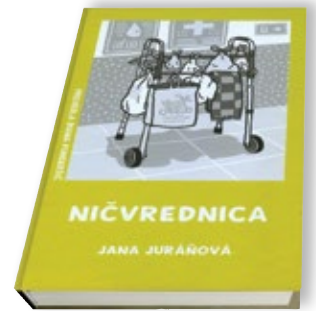
JANA JURÁNOVÁ

NIČVREDNICA

prevod: Diana Pungeršič

KUD Sodobnost International, 2023, t. v., 271 str., 24,90 €

Z romanom *Ničvrednica* se priznana slovaška pisateljica, dramatičarka in prevajalka Jana Juránová v prevodu Diane Pungeršič prvič predstavlja v slovenščini. Gre za družbeni roman, ki v ospredje postavlja temo staranja in starizma, saj v njem spremljamo triinosemdesetletno Ludmilo, ki po odpustu iz bolnišnice (»starosti se ne da pozdraviti«) nima kam, saj ne zmore več plačevati doma, družine pa tudi nima več ob sebi. Da ne bi ostala na cesti, se odloči skrivoma naseliti kar v bolnišnici, kjer se bo zllila z množico čakajočih: »Starost je lahko tudi koristna. Ljudje te pustijo pri miru.« Tako dneve poseđa na trdih stoličkah čakalnice, na avtomatih kupuje prigrizke in se prepušča spominom. A avtorica ne ostane le pri tem, temveč začne v zgodbo vpletati druge osebe, ki se jim zdi, da bi starki lahko pomagale – ali pa se na njen račun (moralno, v očeh javnosti) okoristile. Tako spoznamo novinarja Miloša, ki pripravi reportažo o njej, zdravnik Igorja, pa Dorotko, ki je poročena s slavnim igralcem, in še koga. Njihove zgodbe se prepletejo z Ludmilino, ki pa, ironično, spet postaja nevidna, neopazna. Roman, ki komentira hinavski odnos družbe do starejših, se dobro bere ob *Nevidni ženski in drugih zgodbah* Slavenke Drakulić. > VERONIKA ŠOSTER



MAUD ANKAOUA

SRCE HIMALAJE

prevod: Esther Daniela Kogoj

Hiša knjig, 2023, t. v., 342 str., 35,90 €

Maud Ankaoua (1971) je francoska pisateljica, ki ima za seboj tudi poslovno kariero, zato ji je svet podjetij in posla dobro znan. Leta 2017 je objavila svoj prvi roman *Srce Himalaje*, v katerem je pred bralstvo postavila Maëlle,

uspešno poslovno žensko in direktorico zagnanskega podjetja, ki jo prijateljica Romane, obolela za rakom, prosi, če bi lahko namesto nje odšla v Nepal, da bi tam prišla do knjige, v kateri se morda skriva navdilo za zdravlilo. Maëlle nerada zapusti Francijo, vendar prijateljici ne more odreči pomoči, prihod v Nepal, kjer jo pot kmalu popelje naprej v Himalajo, pa zanjo pomeni trčenje ob drugo civilizacijo, kjer še vedno prevladujejo druge vrednote. Sprva se le težko odtrga od svojega mobilnega telefona in vsega, kar je povezano z njim, potem pa se počasi začne stapljati z nepalsko kulturo in tamkajšnjimi principi celostnega bivanja ter razmišljanja v gorah. Nedaleč stran je tudi simpatični Matteo ... Roman je v Franciji postal velika uspešnica, po njem pa je avtorica napisala še dve deli, v katerih nadaljuje podobne pripovedne motive iskanja lastne usode in mesta pod soncem. > SAMO RUGELJ

MARIANA ENRIQUEZ

KAR SMO IZGUBILE V OGNJU

prevod: Veronika Rot

LUD Literatura, zbirka Stopinje, 2023, t. v., 185 str., 22 €, JAK

Mariana Enriquez (1973) je argentinska avtorica romanov in zbirk kratkih zgodb, s katerimi se je že pred časom prebila tudi mednarodno, njena ustvarjalna kariera pa se razteza že vse od leta 1995 naprej, ko je objavila prvi roman. V svojih knjigah pogosto raziskuje teme družbene neenakosti in revščine, ki jih zna kot ena od bolj prepoznavnih sodobnih gotških pisateljic zaviti v žanr grozljivke. *Kar smo izgubile v ognju* je njena druga knjiga literarno suvereno izpisanih kratkih zgodb iz leta 2016, v kateri prevladujejo junakinje, v vsaki od zgodb pa se skriva nekaj temačnega in grozečega, pa naj bosta to dekleti, ki kujeta maščevanje, sestrični, ki na izletu izgubita moža ene od njiju, dijakinjo, ki si puli nohte in trepalnice, deklico, ki jo ugrabi temačna hiša, ali pa žensko, ki se skuša spoprijateljiti z ... lobanjo. Pronicljivo spisane grozljive zgodbe, ki spretno vzniknejo pod navidezno normalnostjo. > SAMO RUGELJ



FRANCESCO PETRARCA

PISMA V ANTIKO

prevod: Anja Božič, Brane Senegačnik

Slovenska matica, 2022, t. v., 202 str., 25 €, JAK

Italijanskega pesnika Francesca Petrarco (1304–1374) v slovenščini že dobro poznamo, nazadnje je v dveh knjigah izšel njegov prevod *Canzonier*, znotraj njegovega raznolikega opusa pa imajo posebno mesto njegova pisma, ki so zbrana v tudi v knjigah. Knjiga *Pisma v antiko*, opremljena z nadrobnimi opombami in izčrpno spremno besedo Anje Božič, prinaša izbor iz njegove prve zbirke pisem, ki jih je Petrarca z bistroumno in povzdignjeno besedo pisal svojima prijateljema »Sokratu« in Enricu Puliceju, v nadaljevanju pa so pisma

razdeljena na tista, napisana v »spodnji svet«, torej njegovim, že preminulim ustvarjalnim očetom od Sokrata do Cicerona ter od Vergilija in Homerja, in pa tista, ki so pisana v zgornji svet, torej njegovim sodobnikom (med njimi sta bila denimo plemič Castaglionchio da Firenze in legat bizantinskega vladarja Nikolaja Sigerosa), s katerimi je delil navdušenje do obujanja klasične književnosti in neskončnih debat okoli nje. Knjiga za ljubitelje antične filozofije ter književnosti in preučevalce Petrarce. > SAMO RUGELJ



Na tradicionalnem kongresu Društva slovenskih založnikov je bilo podeljeno ugledno priznanje za Naj osebnost založništva. Letos si je to priznanje prislužila dr. Barbara Pregelj, doktorica literarnih ved in pridružena profesorica na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici, raziskovalka, prevajalka in urednica, ki je aktivno stopila v slovensko založništvo leta 2012, ko je postala gonilna sila ter idejni vodja založbe Malinc.

dr. Barbara Pregelj: NAJ OSEBNOST ZALOŽNIŠTVA 2022

V svojem raziskovalno-teoretičnem delu se Barbara Pregelj ukvarja predvsem z različnimi vidiki recepcije španske literature v slovenski književnosti, s prevodnimi vprašanji, literarno interpretacijo in mladinsko književnostjo. Vse to se je prezrcalilo tudi v njeno založniško delo ter se razširilo na nova področja delovanja. Njen prispevek k spodbujanju bralne kulture in literarnega zavedanja v družbi je neprecenljiv. Številni projekti, ki jih je zasnovala ali bila z njo tesno povezana, v središče postavljajo branje kot vrednoto ter spodbujajo multikulturalnost. S svojim knjižnim programom založba Malinc na slovenskem bralnem zemljevidu utira nove poti, povezane z manjšinskimi literaturami, kot so baskovska, katalonska in galicijska. V okviru založbe Malinc Barbara Pregelj izvaja tudi izvrsten založniški program, ki skrbi za bralce in bralke z disleksijo, saj prav ti potrebujejo največ pomoči pri vstopu v svet črk in knjig. Seveda ne moremo mimo prevodov dr. Barbare Pregelj iz španskega v slovenski in iz slovenskega v španski jezik. Njena prevodna bibliografija obsega več kot 80 knjižnih naslovov v slovenščini in ducat prevodov slovenskih avtorjev v španščini. Iskreno čestitamo!



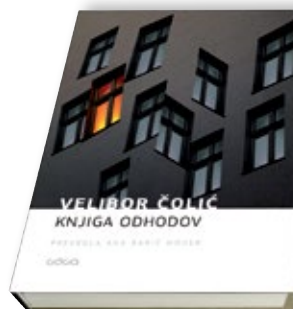
dr. Barbara Pregelj

VELIBOR ČOLIĆ

KNJIGA ODHODOV

prevod: Ana Barič Moder

Goga, 2023, t. v., 164 str., 24,90 €



Velibor Čolić (1964), bosansko-hercegovski pisatelj, je v Sarajevu začel študirati jugoslovansko književnost, se potem med balkansko vojno v začetku devetdesetih let izselil v Francijo, dobil status begunca in potem v naslednjem obdobju tam postal eden bolj prepoznavnih tujih pisateljev, ki pišejo v francoščini. V slovenskih prevodih ga tudi pri nas spoznavamo po zaslugi založbe Goga (do zdaj *Sarajevski omnibus* in *Priročnik za izgnance*). *Knjiga odhodov* je njegov fragmentarni roman iz leta 2020 (izšel je pri imenitni založbi Gallimard), v katerem Čolić v svojem prepoznavnem, izvrstnem pripovednem, z literaturo in pisateljstvom navdahnjenem slogu, v katerem ne manjka tudi erotičnih srečanj z ženskami, tematizira svoje življenje v Franciji na začetku tretjega tisočletja, ko je kot umetnik tam iskal svoj prostor pod soncem. Bil je namreč »begunec z ambicijami«, kar je bila vsekakor težava in prepreka, saj je beguncem možno odpustiti marsikaj, »revščino, nepismenost, mnogoženstvo, kariere, debelost, predolge dlake v nosu«, ambicije pa za begunca niso primerne. Življenje prvoosebnega pripovedovalca Čolića (gre torej za avtofikcijo) pelje od ene zasilne službe do druge, od enega literarnega festivala k drugemu, avtor pa se medtem trudi s pisanjem romana ali romanov, dela različne spiske ter se ob tem vsake toliko časa spusti v razmerje s kako žensko ali pa zaradi različnih težav kdaj pristane tudi v bolnišnici. Humorno pisanje, nežno podloženo s trpkostjo. > SAMO RUGELJ

VLADIMIR JANKOVSKI

SKRITE ŽELJE, NEMIRNA POTOVANJA

prevod: Namita Subiotto

Goga, 2023, t. v., 198 str., 27,90 €, JAK



Skrite želje, nemirna potovanja je tretji roman Vladimirja Jankovskega (1977), ki je bil makedonski kandidat za nagrado Evropske unije za književnost, sedaj pa ga lahko v prevodu Namite Subiotto beremo tudi v slovenščini. Gre za navdihujoče zgodbe zelo različnih posameznikov, lahko bi rekli celo »zbirko življenjepisov«, ki nas popeljejo na potovanja skozi različne kulture, pokrajine in življenja vseh protagonistov. Avtor s svojim bogatim jezikom in slikovitimi opisi ustvarja močno vzdušje, ki bralca prestavi v drugačne svetove. Vsaka izmed zgodb, čeprav kratka, je kot edinstvena avantura, polna presenečenj in nepričakovanih obratov, vse pa jih povezujejo življenja štirih glavnih romaneskih junakov: Martina, Bistre, Pavla in Davida, ki živijo v Skopju ter so v nenehnem raziskovanju in iskanju lastne identitete. Razkrivajo se njihove zgodbe, strahovi, njihova življenja na splošno. Tako že čisto na začetku izvemo, da mladega Davida čaka izredno pomemben koncert. Glasba je že od nekdaj izjemno pomembna zanj, čuti jo povsod, v brenčanju čmrljev, brnenju motorjev, v vseh zvokih, ki jih zazna. Vsi opisi zvokov, vonjav, okusov ter vseh drugih čutov in čustev so tako živi, da jih podoživljamo tudi sami. Pisateljova sposobnost ustvarjanja vzdušja nam omogoča, da se popolnoma potopimo v življenja likov in se povežemo z njimi. Vsi liki, ne samo glavni štirje, tvorijo celoto romana in kljub njihovi raznolikosti in življenjski večplastnosti se vsi srečujejo z aktualnimi težavami sodobnega sveta – prav to jih dela realistične, zato se lahko posebimo vsaj z enim izmed njih. > NIKA HRANJEC

Založba ZRC

Poletne novitete

pri Založbi ZRC in v Knjigarni Azil



Novi trg 2, Ljubljana
založba.zrc-sazu.si/sl

SYLVAIN TESSON

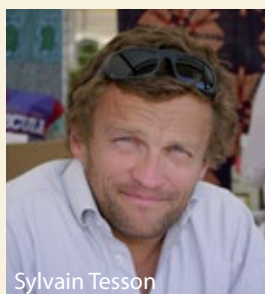
SNEŽNI LEOPARD

prevod: Živa Čebulj

UMco, zbirka 'S terena', 2023, m. v., 203 str., 22 €, JAK



V slogu svojih številnih popotovanj (popisanih tudi v prevedenih knjigah *Na črnih poteh* in *V sibirskih gozdovih*) se je sloviti in neutrudni francoski pisatelj in popotnik Sylvain Tesson (1972) skupaj s priznanim fotografom Vincentom Munierjem in njegovo ekipo odpravil v visoke planote Tibeta po sledih skrivnostnega in redkega prebivalca teh koncev sveta: snežnega leoparda. Četudi bi bil morebitni pojav te izmuzljive zveri že sam po sebi nagrada, knjigo preveva drugačna miselnost: tiho in pozorno oprezanje je namreč vaja v eni od pozabljenih, a še kako dobrodošlih človekovih vrlin – potrpežljivosti. Med dolgotrajnim čakanjem na snežnega leoparda se Tessonova razmišljanja o stanju sveta prepletajo z osebno izkušnjo izgube dveh bližnjih oseb in filozofskim premlevanjem o smiselnosti takega početja. Poetično in razmišljajoče podana snov knjige in lepota narave, ki se pred bralcem izrisuje v bogatem jeziku in izvrstnem prevodu Žive Čebulj, je poleg vsesplošne priljubljenosti prejela prestižno francosko nagrado renaudot, doživela pa je tudi filmsko adaptacijo v režiji Vincenta Munierja in Marie Amiguet. Poetska in virtuozno izpisana knjiga o čakanju in mirovanju sredi prvinske narave, ki vzbudi poglobljeno refleksijo o sebi in svetu ter njegovem smislu. > SAMO RUGELJ



Sylvain Tesson

Med dolgotrajnim čakanjem na snežnega leoparda se Tessonova razmišljanja o stanju sveta prepletajo z osebno izkušnjo izgube dveh bližnjih oseb in filozofskim premlevanjem o smiselnosti takega početja. Poetično in razmišljajoče podana snov knjige in lepota narave, ki se pred bralcem izrisuje v bogatem jeziku in izvrstnem prevodu Žive Čebulj, je poleg vsesplošne priljubljenosti prejela prestižno francosko nagrado renaudot, doživela pa je tudi filmsko adaptacijo v režiji Vincenta Munierja in Marie Amiguet. Poetska in virtuozno izpisana knjiga o čakanju in mirovanju sredi prvinske narave, ki vzbudi poglobljeno refleksijo o sebi in svetu ter njegovem smislu. > SAMO RUGELJ

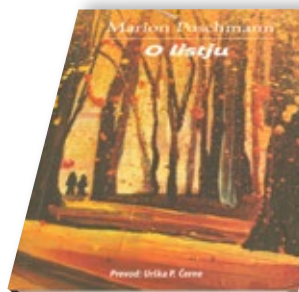
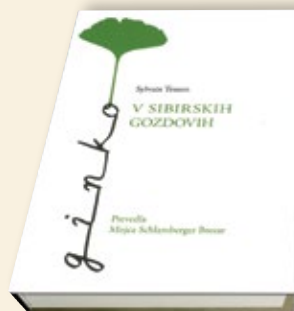
SYLVAIN TESSON

V SIBIRSKIH GOZDOVIH; Februar–julij 2010

prevod: Mojca Schlamberger Brezar, Nina Brezar

Hiša poezije, zbirka Ginko, 2023, m. v., 248 str., 23 €

Ideja, da se pred civilizacijo umakneš v samoto in čas posvetiš razmišljanju, branju ter temeljnim življenjskim rečem, je že stara in popisana v mnogih knjigah, denimo v klasičnem *Waldnu*, ki ga je pred že skoraj dvesto leti napisal Henry David Thoreau. A vendar ta tema v rokah spretnega pisatelja, kot je francoski potopisec in pustolovec Sylvain Tesson (1972), lahko zaživi popolnoma novo življenje in dobi izvirne obrate. Z vso potrebno opremo, ki je vsebovala tudi kup knjig, cigare in litre vodke (ter paracetamol za zdravljenje mačka), se je Tesson, ki ga v slovenščini že poznamo po dveh zbirkah kratkih zgodb ter nedavno prevedenem potepanju po Franciji, odpravil v majhno samotno koč ob Bajkalskem jezeru, da bi tam ugotovil, ali ima kaj notranjega življenja. Rezultat je šestmesečni dnevnik, v katerem buhti od izjemnih liričnih opisov zimске narave ob jezeru, nenavadnih srečanj z ekscentričnimi liki, ki živijo v teh pozabljenih krajih, in prepričljivih uvidov o življenju in bivanju nasploh, ki so se porodili ob samotnem branju. Knjiga je kot nalašč za branje tudi na kakem bližnjem otoku! > SAMO RUGELJ



MARION POSCHMANN

O LISTJU

prevod: Urška P. Černe

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier, 2023, m. v., 85 str., 24 €, JAK

Esej, za katerega je Marion Poschmann prejela nagrado Wortmeldungen 2021, v sebi skriva tako odo drevesom, tem čudovitim umetninam, kot tudi zapis zgodovine in geografije, in predvsem premislek o današnjem svetu: okoljskih izzivih, velikih mestih, človeških življenjih in naši družbi. V Severni

Ameriki in Aziji obstaja listni turizem, ko ljudje jeseni potujejo na določeno območje, da opazujejo listje. Evropa temu skromno sledi. Avtorica, ki je sicer prejela že 28 literarnih nagrad, med drugim najpomembnejšo nemško nagrado za poezijo, se poglobi v nemška drevesa, izpostavi mestna drevesa v Berlinu, lahko pa opazimo tudi veliko povezav s Slovenijo, Ljubljano, o čemer na koncu te knjižice v spremni besedi piše tudi arboristka Tanja Grmovšek. To čtivo bi moral prebrati vsak družboslovec, vsak humanist. Čeprav ponudi kar nekaj konkretnih dejstev o drevesih, pa tudi krajinski arhitekturi in mestni arboristiki (ste vedeli, da 2000 mladih dreves okoljsko gledano nadomesti eno staro!), je to predvsem družbenopolitično besedilo, ki kliče po novi romantizaciji sveta – ali kot pravi pisateljica: »Literatura zmore preizkusiti nove možnosti mišljenja.« > AJDA VODLAN

Ko bralec romana *Samo močni preživijo* pomisli in že verjame, da sta se oče in sin našla in za zmeraj prepoznala v slepeči bleščavi belih sipin, ju Samo Rugelj na njenem avtomobilskem potovanju na rob Teksasa pošlje do meja možnega in verjetnega – in še čez ... Kdo bo zaplaval v belino? Kdo – če sploh – bo prišel nazaj?

– ALEŠ BERGER



Knjiga izide 10. oktobra 2023

Prednaročniška cena 19,90 €, redna cena 24,90 €

• 250 strani • črno-bele fotografije • mehka vezava

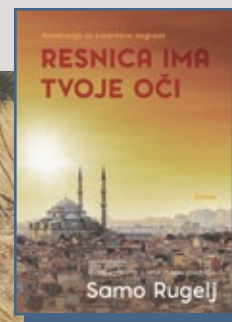
www.bukla.si/umco/samo-mocni-prezivijo.html

Včasih je treba storiti kaj narobe, ker se ti je zgodilo nekaj, kar ni prav.

PRIPOROČAMO TUDI:



Dobitnik nagrade
križata želva za najboljši
slovenski potopis



Nominacija za
nagrado kresnik;
nova izdaja



Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si

• na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

JOSÉ ORTEGA Y GASSET

**VSAMOVSEBITEV IN
PODRUGAČENJE**

Meditacija o tehniki in drugi eseji

prevod: Andrej Lokar

KUD KDO, 2023, m. v., 196 str., 22 €, JAK



Španski filozof José Ortega y Gasset v svojem odmevnem delu *Vsamovsebitev in podruženje* pred nas razgrne lucidno raziskavo dinamike med tehnologijo in človeško izkušnjo. Ta knjiga, ki združuje filozofijo, kulturo in zgodovino, je odraz avtorjevega iskanja povezave med človeštvom in (tehnološkim) napredkom. Jasno izrisane refleksije uglednega španskega filozofa nam ponujajo uvid, kako tehnologija (pre)oblikuje naše razumevanje sveta in sebe. Avtor v svojem delu korak za korakom razvija svoje argumente o odnosu med človekom in tehnologijo v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, z nanimi primeri in analizami pa bralcu omogoči lažje potovanje skozi filozofove predstave in misli o omenjeni tematiki. Slovenski prevod nadgrajuje ponatis eseja buenosaireskega filozofa Oscarja Kitashime, ki ga je tako kot pričujoče Ortegovu delo mojstrsko in dovršeno prevedel Andrej Lokar in ki je v knjigo tehtno umeščen v obliki spremne besede. V njej lahko bralec dobi mnoge odgovore na vprašanja, ki jih v pričujočem delu odpre že Ortega, a nanje mnogo bolj kompleksno, kot spoznamo med prebiranjem, odgovori šele Kitashima. Delu, ki je pred nami, je dodan še kratek spis Martina Heideggerja, v katerem so nanizani filozofovi spomini na srečanje z Ortogom y Gassetom. Dragocena knjiga o potovanju skozi globine človeške psihe nas med drugim vodi do poglobljenega razmišljanja, ali smo zares postali bolj »vsamovsebiti« ali pa smo se morda samo bolj oddaljili od resnične narave človeškega bivanja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

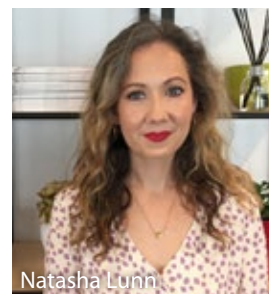
NATASHA LUNN

POGOVORI O LJUBEZNI

prevod: Ana Grmek

Mladinska knjiga, zbirka Ogledalo,

2023, t. v., 299 str., 32,99 €



Natasha Lunn



Angleška novinarka in urednica Natasha Lunn priznava, da je bila vedno obsedena z ljubeznijo oziroma hrepenenjem po njej, morda pa se je (tudi) zato znašla v nič kaj ljubečih zvezah, ki jih je po razpadu dolgo prebolevala. Da bi ljubezni prišla do

dna, se je začela pogovarjati s pisatelji, terapevti in psihoterapevti ter psihiatri, po štirih letih pa iz teh pogovorov sestavila knjigo *Pogovori o ljubezni*. Med njenimi sogovorniki je mnogo težkokategornikov. Alain De Botton, ki je med drugim napisal tudi roman *Tok ljubezni*, denimo meni, da imamo o ljubezni pogosto napačne predstave, saj verjamemo, da če ne najdemo svojega partnerja, je življenje izgubljeno. Esejistka Roxane Gay, ki je srečno poročena, trdi, da ne razume, zakaj bi bilo treba za dober odnos trdo delati, saj gre za nekaj, kar je del življenja, ob dobrem odnosu pa je tudi lahko ljubiti. Psihoterapevtka Esther Perel, avtorica knjig *Eros v ujetništvu* in *Nezvestoba do groba*, pa je prepričana, da ljudje v sodobnem svetu od zakona in partnerja pričakujejo preveč. Knjiga, ki ne daje dokončnih odgovorov o ljubezni, jim pa odpira vrata. > SAMO RUGELJ

MIGUEL DE UNAMUNO

AGONIJA KRŠČANSTVA

prevod: Andrej Lokar

KUD KDO, 2023, m. v., 99 str., 22 €, JAK



Miguel de Unamuno



Miguel de Unamuno y Jugo, baskovski esejist, profesor, politični mislec in aktivist, književnik in filozof (1864–1936), je to zbirko esejev napisal leta 1924 v prostovoljnem eksilu v Parizu, kamor se je umaknil kot begunec po

političnem pregonu, ki ga je doletel v domovini. Eseji so intenzivno obarvani s tesnobno slutnjo tragične usode sveta (in avtorjevega mesta v svetu) ter gromovniškimi političnimi mislimi, prežetimi z žarom močne osebne (krščanske) vere. Delo je najprej izšlo v francoščini in doživelo uspeh, toda v španščino so ga prevedli šele leta 1931, ko se je de Unamuno vrnil v domovino, kjer so ga sprejeli z velikim navdušenjem. Slovenski prevod sledi španski izdaji. De Unamuno je svoje eseje označil za samotne dialoge s samim seboj, za odraz svoje agonije in boja, religioznega in civilnega. Toda agonije ne pojmuje kot mučno umiranje, temveč v etimološkem pomenu boj. Svojo notranjo agonijo primerja z agonijo Joba, Pavla, Avgušтина in Pascala. Žgoči notranji dialogi skeptičnega, notranje raztrganega, kontroverznega eksistencialnega filozofa in globoko vernega kristjana poleg vpogleda v njegove človeške dimenzije nudijo svež vpogled v napeto politično dogajanje v Španiji v 20. letih prejšnjega stoletja, pa tudi srhljiv razgled na tleče politično in vojno pogorišče, ki je komaj desetletje po izidu knjižice znova vzplamtelo. Posebna vrednost slovenske izdaje je poglobljena spremna beseda Andreja Lokarja »O agoniji v neagoničnem času«. > MAJA ČREPINŠEK



*Za resnično srečanje
sta potrebna dva -
sredi mostu.*

*Bodimo mostovi, ne
zidovi.*

Izbrani sogovorniki iz
SOBOTNE PRILOGE DELA
v knjižni izdaji

ZTT EST

**Založništvo
tržaškega tiska**

Ul. Montecchi 6
34137 Trst, Italija
+39 040 76 00 954
info@ztt-est.it

www.ztt-est.it
distributer za Slovenijo



buča
Knjižništvo

www.buca.si

Letošnja esejistična bera je bila ponovno izjemna, zato je imela žirija težko delo pri odločitvi, katere knjige vključiti med nominirane in katere, ki so prav tako vredne pozornosti in branja, žal zaobiti. Skupni imenovalec v letošnjem izboru je dotik hibridnosti, saj se esejistična misel sveže prepleta z raznovrstnimi žanri, s tem pa se širi tudi na raznolika vsebinska področja. Ponekod so v ospredju osebne izkušnje ter avtobiografskost, drugod umetnostna zgodovina, športno udejstvovanje in celo doping, pa religija in poetične refleksije izkušenj z geografskimi prostori. Osrednji pogovor z nominiranko in nominiranci ter razglasitev zmagovalne knjige bo v petek, 22. septembra, ob 18. uri v Cankarjevem domu, dogodek pa bo v živo prenašan na spletnem portalu Multimedijskega centra RTV Slovenija.

ROŽANČEVA NAGRADA 2023

Sami Al-Daghistani: **Islam in ljubezen**, Beletrina, 2023

V knjigi avtor predstavlja osem mest, v katerih je študiral, raziskoval in se vse bolj poglobljal v islam. Gre za dragoceno delo, saj nam, o islamu ne vedočih skoraj nič, odstira predsodke in odganja strahove pred *drugim* in drugačnim, ki jih napajajo stereotipi in redukcionistično poročanje množičnih medijev. In prinaša nam spoznanja o ljubezni ...



Ivana Djilas: **A si lahko vsaj enkrat tiho**, Goga, 2023

Režiserka in pisateljica Ivana Djilas je za zbirko izbrala triinštirideset esejev, ki so nastajali deset let in so bili objavljeni kot kolumne v reviji Mladina. Vsak esej je zaključena celota, vsi skupaj pa so avtobiografska pripoved o življenju umetnice, žene glasbenika in matere dveh otrok, ženske, »ki dela moški poklic« in ki najde človečnost in svetlobo tudi v stiski ...



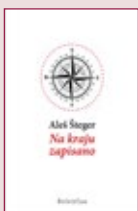
Miklavž Komelj: **Hierarhija in drugi eseji**, KUD AAC Zrakogled, Hyperion, 2022

Komeljeva druga esejistična zbirka prinaša devet esejev, ki so z avtorjevo značilno miselno globino, erudicijo, avtorefleksijo in refleksijo umetnostnih in družbenih pojavov zavezani presežni moči umetnosti in uvidom pesniške besede, s katerimi bralca ob vsem poznavalskem poglobljanju v kulturno zgodovino, umetnost in filozofijo posebej vznemirja ...



Aleš Šteger: **Na kraju zapisano**, Beletrina, 2023

Avtor združuje poetični pristop, kjer se komentarji izpisujejo kot v epskih verzih, z dovolj eruditskim zgodovinskim opisem v užiten esejistični hibrid, v katerem ga zanimajo nevalgične točke, kamor se stekajo kontrasti naše dobe. In kaj je namen takšnega projekta? Kot pravi avtor: »Biti buden v jeziku. Biti buden v uporabi proti fatalizmu mišljenja konca.«



Lucijan Zalokar: **Dirka od bloka do drevesa**, UMco, 2023

Lucijan Zalokar – nekdanji vrhunski atlet, zdaj novinar – razgrinja široko pahljačo pogledov o vrhunskem športu. Iz osebnih izkušenj prehaja v družbeno pojavnost, navaja znanstvene raziskave, psihološka in sociološka spoznanja, odpira etična vprašanja, poznavalsko analizira posamezne dopinške skandale in ugotavlja, kako domiselni so lahko storilci.



VELIBOR ČOLIĆ KNJIGA ODHODOV

roman, prevod: Ana Barič Moder
cena: 24,90 eur

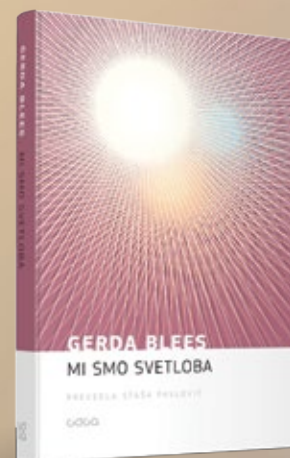
S *Knjigo odhodov* pisatelj Velibor Čolić nadaljuje zgodbo »uspešnega izgnanstva v petintridesetih korakih« iz *Priročnika za izgnance* (Goga, 2020) in spretno beleži utrinke novepečenega flâneurja. Na svojih nemirnih pohajkovanjih se srečuje z različnimi vidiki francoske družbe, valuje med obrobjem in središčem, išče družbo, a ostaja večni osamelec.



GERDA BLEES MI SMO SVETLOBA

roman, prevod: Staša Pavlović
cena: 27,90 eur

Članica komune Zvok & Ljubezen umre zaradi podhranjenosti. Je hotela umreti? So njeni sostanovalci razumeli, da bo umrla? Bi ji morali pomagati? Poklicati zdravnika? Kdo lahko odgovori na vprašanje o naravi dobrega in zla v likih, ki so dobronamerni? Čigava zgodba je najbližje resnici in ali je resnica morda na presečišču perspektiv?



DUŠAN MERC PICERIST

roman
cena: 32,90 eur

Roman *Picerist* z namigom na nikoli odkrite vlomilce, ki so jeseni leta 2005 izpraznili sefe banke na Slovenski cesti, opušča pravila kriminalnega žanra. Osredotoča se na pripoved zapornika. *Picerist* ni le zgodba o katastrofalnem polomu zaporniške delavnice kreativnega pisanja, v isti meri je tudi pogled na obrobje naše družbe po osamosvojitvi, ki navidezni vrh opazuje iz še kako resničnega dna.



Jernej Šček (1988) je profesor zgodovine in filozofije na liceju Franceta Prešerna s slovenskim učnim jezikom v Trstu, obenem pa tudi prevajalec in publicist, ki je v zadnjem letu v Sobotni prilogi Dela objavil na desetine intervjujev s pomembnimi italijanskimi humanisti. V teh dneh je izšla njegova knjiga *Kavarna Italija*, v kateri so predstavljeni prvi intervjujanci, napovedano pa je že tudi nadaljevanje. Njegov jezik je gost, nabit s pomeni, pojoč in poetski, zato smo z njim ob izidu knjige z veseljem opravili kratek pogovor.

»Razmišljam romansko, čutim slovensko.«

JERNEJ ŠČEK

KAVARNA ITALIJA

fotografije: Jože Suhadolnik et al.
ZTT, 2023, m. v., 480 str., 25 €



Bukla: V slovenski kulturni prostor ste preko Sobotne priloge Dela prileteli kot komet. Kako pa bi se predstavili komu, ki vas vseeno ne pozna?

Šček: Ne vem, kaj naj, se zahvalim ali opravičim, se smejim ali jočem? Komet prileti na vso moč in kot blisk zamre, brez večjih posledic. Mogoče pa imate prav, ta občutek kometnosti, tako domač mnogim zamejskim in zdomskim kulturnikom: živimo, delujemo, prispevamo svoje, kajpak po svoje, v najboljšem primeru komaj vidni – prašna sled nečesa, kar je vedno že mimo. Kdor hoče kometno pristati, na relevantnih tleh, mora nameriti nekam med Grad in Nebotičnik. Tja, kjer edino šteje, v središče objubljenih dežele, sem izstrelil *italvjuje*, ne brez strahu, sprva slepo, tudi drzno, gotovo naivno, in naletel na odprta ušesa. Bralci Sobotne imajo posluš za dogajanje na zahodu slovenstva. Mnogi zamejci, vredni poslušanja, te sreče niso imeli.

O sebi raje ne bi, naj govorijo dela, če že, pa takole: sem tržaški Slovenec, filozof in profesor, pišem in predavam, mislim na glas, lazim v hrib. Razmišljam romansko, čutim slovensko. Verjame v človečnost, človeku navkljub.

Bukla: Kaj je bil tisti prelomni trenutek, ko ste si rekli, da boste začeli Slovincem sistematično predstavljati italijanske kulturnike in druge posameznike, ki so zdaj zbrani v *Kavarni Italija*, vaši knjigi pogovorov z njimi?

Šček: Corona, Cognetti, Rumiz, Galimberti, pokojni Ordine. Pogovorna lopata prav kmalu udari ob zlato žilo, kasneje, nekje sredi kazala, ko se z založbo odločimo za knjigo, začnem resno koptati: ozavestim korake tega procesa, vprašalne probleme izpilim in prečistim, a tudi poglobim, konceptualno in metodološko uokvirim, za nazaj poravnam, kar je dotlej raslo samoniklo, zamenjam prestavo. Moja sreča? Da nisem časnikar. Filozof sem, ki se odloči pisati nefilozofsko, da bi prispeval svoje, nekaj, kar se piše kot esej, bere kot intervju, razmišlja kot razprava. Ta tuja domačnost osvobaja. Nad Tržaškim zalivom me nihče ne lovi in ne preganja – razen jaz sam.

Bukla: Po katerem ključu ste izbirali sogovornike? So bila prebiranja knjig najpogostejši razlog za izbiro ali kdaj tudi kaj drugega?

Šček: Sogovorniška imena privrejo iz srca na seznam želja, nakar jih v roke vzame razum in kot miličnik presmeri v besedilno obliko. Na vprašanje prvemu odgovori drugi, kar drugi zamolči, poglobim pri tretjem v mrežo tematik in problemov, ki jo vedno isto in hkrati drugačno vlečejo asociacije. To je vrednost humanističnega intervjuja: premika srca, duhove, misli – človeške gore.

Bukla: Kako so vaši sogovorniki gledali na projekt *Kavarna Italija*? Ste imeli kdaj težave s tem, da ste jih dobili na pogovor?

Šček: To je knjiga v knjigi, pravi film! V Italiji težko prideš do ljudi, ki nekaj štejejo in veljajo, dobrega sogovornika si moraš zaslužiti zlepa ali zgrda, z argumenti ali razlogi, še najmanj s koristjo – ne potrebujejo te. Za dober dvogovor sta potrebna oba. Vsak pogovorni vrh se začne daleč v dolini, s prepričevanjem, da se je vredno ukvarjati s tabo, v tvoj projekt vložiti čas in energijo, ki ju vsem primanjkuje. Kako do njih? Prek literarnih agencij, vladnih kabinetov, diplomacije, založb in piarovcev, mreže poznanstev, ki seže tja, kjer večini ne uspe. *Kavarna* odpira vrata uglednim neznancem z zahodne sosesčine. Do visoke kulture, kakor do politike, v Italiji težko prideš skozi glavni vhod, vedno je treba naokrog, po ovinikih in stranpoteh. Zdaj pa pomislite na slovensko majhnost: sedite pod Prešernom na Prešercu in v dveh urah vam mimo, ne da bi mignili, prikorakajo ministri, uredniki, direktorji, umetniki. Dovolj je mimoidočega povleči za rokav, pa si že tam. V sosedovem zelniku! Saj pravim, sreča in križ.

Bukla: Vaši pogovori z njimi so poglobljeni, če so knjižni avtorji, se vidi, da imate prebran ali vsaj dobro pregledan njihov avtorski opus, ipd. Koliko časa traja povprečna priprava na pogovor in potem dokončanje intervjuja?

Šček: Za končnim besedilom je, če povlečem črto, od enega tedna do enega leta dela, v povprečju nekaj mesecev, če poleg pisanja seštejem spoznavne klice in obiske, dvoročno nastavljanje iztočnic, bitko za vsebine, pripravljalne seanse, usklajevanje urnikov in poti, potuj, kliči, posnemi, prevedi, oblikuj, pošlji in ... čakaj na objavo.

Bukla: V Sobotni prilogi Dela ste našli možnost, da svoje pogovore spravite do bralcev. Kako je steklo sodelovanje z njimi/urednikom, da so podprli ta projekt? Ste imeli kakve jezikovne izzive pri finalizaciji besedil, glede na to, da ste jih prevajali sami, obenem pa



Jernej Šček

Foto: Leon Vrdic

imate kot zamejec do uporabljanja slovenščine nekoliko drugačen odnos?

Šček: Sobotna je zame pojem. Njen izvod smo doma ves teden prekladali po kuhinjski mizi. Da bi kdaj objavljali v njej? Niti v sanjah. Aliju Žerdinu hvaležnost za brezpogojno uredniško zaupanje. O jeziku oziroma nejeziku pa ekspresno takole: danes bi Pahorja in Rebulu, takšna, kot zares sta, redkokdo izdal – uredniki in lektorji bi ju raztrgali. Politično in slogovno prečiščenih pa ne rabimo, kakor Danteja ne. Slovenstvo na zahodu plava v romanščini, se iz nje napaja, seveda tudi utaplja. A jezikovnemu velikanu lahko v oči, resno ali igrivo, pogleda samo, kdor suvereno obvlada knjižna – oba. Ne gre za besede in fraze, za arhaizme in italijanizme, niti ne samo za skladnjo, za miselno gradnjo gre: kako človek prek jezika razmišlja o svetu.

Hočem pokazati, da se stvari da povedati tudi drugače, ne zavrto ne preplašeno, ne angleško ne ulično, ne za vsako ceno minimalistično – v tisto smer, namreč k ekonomičnosti, jezik po naravi teži, ni treba, da ga še sami potiskamo – temveč kar se da vitruvijsko spontano in odprto, sozvočno romansko in suvereno knjižno. Romanško zveneča slovenščina – zakaj ne? Ravel Kodrič je lepo povedal: dva svetova ... in oba slovenska!

Bukla: Je res, da že pripravljate nadaljevanje knjige?

Šček: Drugi del *Kavarne* po poglavjih že kaplja v Sobotno. Zaloga *italvjujev* hitro narašča. Ko izide zadnje poglavje, jih zapečemo in sveže postrežemo. Če bo čas dopuščal in ne bo zmanjkalo energije, če bo *Buh dau*, če in če, se nadaljuje. Po uglaseni izkušnji z Založništvom tržaškega tiska lahko mirno rečem: v Trstu se da!

FLORENCE GACOIN-MARKS

DUCAT TRDIH OREHOV

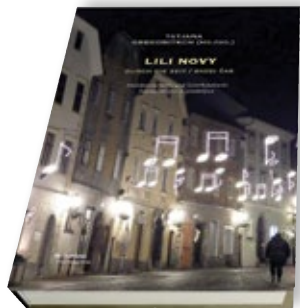
Izzivi prevajanja francoske književnosti v slovenski jezik

Univerza v Ljubljani,

2023, m. v., 196 str., 19,90 €



Izjemna knjiga, ki jo močno priporočam vsem frankofilom (tudi prevajalskim laikom)! Avtorica, Francozinja, je študirala francoščino in slovenščino ter doktorirala na Sorboni in je danes izredna profesorica za francosko in frankofonsko književnost na ljubljanski filozofski fakulteti, dela pa tudi kot prevajalka in se ukvarja s prevodoslovjem. Njen prispevek k slednji vedi, katerega produkt je tudi ta knjiga, je unikaten in močno pomemben, kajti kot Francozinja ponudi edinstven uvid, saj preučuje prevode iz francoščine v slovenščino (prevajalцем je materni jezik slovenščina), hkrati pa prispeva k ozaveščanju, da je delo prevajalcev zelo pomembno. Avtorica preučuje prevode z začetka 20. stoletja (Colette), klasike (poezijo Baudelaira, dramatik Molièra) in tudi sodobnejša čtiva (na primer romane Michela Houellebecqa): osredotoči se na zaplete pri prevajanju in ocenjuje strategijo prevajalcev. Knjiga, ki je plod dvajsetletnih izkušenj in raziskovanja, je tako tudi hvalnica človeškemu prevajalčev: »V času, ko pomemben del prevajalske dejavnosti vedno pogosteje in sorazmerno uspešno opravljamo strojno oz. s pomočjo umetne inteligence, ostaja literarno prevajanje s svojo kompleksnostjo človeška domena, plod človeškega intelektualnega dela – enako kot vsaka (po)ustvarjalna dejavnost, ki presega meje gole logike in racionalnosti ter jo preučujejo različne veje humanističnih ved.« > AJDA VODLAN

**LILI NOVY**Durch die Zeit / Skozi čas
urejanje: Tatjana Gregoritsch

Mohorjeva Celovec,

2023, m. v., 172 str., 24,90 €

Dvojezična knjiga, razdeljena na nemško in slovensko polovico, predstavlja projekt Lili Novy skozi čas, ki sta ga po navdihujočem sprehodu po stari Ljubljani in postanku pred

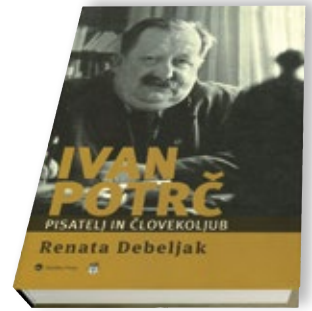
pesnično družinsko hišo partnersko ustvarila pisateljica in strokovnjakinja za podjetniško komuniciranje Tatjana Gregoritsch ter multimedijijski umetnik, glasbenik in fotograf Lado Jakša. Izvedba projekta lani v Šentjanžu v Rožu – s ponovitvijo na Dunaju – temelji na branju besedila Tatjane Gregoritsch o pesnici in na njeni poeziji ob spremljavi živo izvajane avtorske glasbe in fotografij Lada Jakše. Ta dogodek je v knjigi lahko le opisan in dokumentiran z nekaj fotografijami, zato pa je knjižni format omogočil objavo drugih pomembnih besedil, ki pripomorejo k razumevanju ozadja projekta ter poznavanju življenja in dela v nemškem prostoru malo znane pesnice. Objavljena so uvodna in biografska pojasnila o sodelavcih, pesničinah sodobnikih ter namišljeni nagovor Lili Novy, v katerem vodja projekta Tatjane Gregoritsch opisuje svoje približevanje samosvoji pesnici in prevajalki. Knjiga s temi in drugimi dodatki presega okvir projektne dokumentacije, saj sta vanjo vključena tudi esej Janka Ferka »Pesnica Lili Novy je bila dvojezična« – avtor je prepričan, da ta staroavstrijska pesnica spada tako v avstrijsko kot slovensko literaturo ter v njuno zgodovino – in izbor iz pesnične lirike, kjer v prvem delu slovenske izvirnike spremljajo prevodi v nemščino, za kar je zaslužna Ivana Kampuš. V slovenščino so dele besedil prevedli Davorin Flis, Seta Oblak in urednik Adrian Kert. > IZTOK ILICH

RENATA DEBELJAK

IVAN POTRČ,

pisatelj in človekoljub

Pivec, 2023, t. v., 294 str., 29,90 €



Potrč je kot »nadarjeni realistični pisatelj in dramatik dobro vedel, da umetniško prepričljiva literatura ne nastaja po nareku takšne ali drugačne ideologije, ampak iz resničnega življenja«. Vendar pa je bil ves čas svojega literarnega ustvarjanja po nazoru in prepričanju komunist, ki je branil narodnoosvobodilni boj in socialistično revolucijo, ter vse do konca svojega življenja leta 1993 verjel v samoupravni socializem. Kako gre to dvoje torej skupaj? To je bilo glavno vprašanje doktorske disertacije, iz katere je nastala pričujoča monografija. Doktorica znanosti s področja literarnih ved, ki živi in ustvarja v Potrčevi rojstni krajini, pisateljevo ustvarjanje razdeli na štiri obdobja, ki jih preučuje skozi omenjeno dvojnost. V podrobni analizi ugotovi, da z izjemo kratkega povojnega obdobja Potrč v pisanje ni vpeljeval ideologije, temveč je resnica ostajala njegova temeljna vrednota. Besedilo pa ni le analiza njegovega bogatega opusa, temveč nam ponudi tudi oris Potrča kot človeka, portret njegove kompleksne osebnosti. Bogato delo, ki ga dopolnjujejo spomini Matjaža in Marjetice Potrč na očeta, je doprinos literarni znanosti in je nastalo v Potrčevem letu 2023, ko mineva 110 let od njegovega rojstva, 90 let od njegovega prvega objavljenega dela, 30 let od smrti in poimenovanja knjižnice na Ptuj po njem ter še nekaj okroglih pomembnih obeležen tega velikega literarnega ustvarjalca, enega osrednjih imen slovenskega socialnega realizma, ki je bil v zadnjih letih potisnjen na literarno obrobje. Se je to zgodilo upravičeno? Morda sta lahko pričujoča monografija in Potrčevo leto 2023 poziv k ponovnemu prebiranju njegovih del v novi luči, kajti trpljenje malega človeka, ki se bori za preživetje, se nadaljuje tudi danes, morda le v malce drugačni obliki. > AJDA VODLAN



TOMAŽ TOPORIŠIČ

**DRAMSKE PISAVE
STOLETJA**

Od Ivana Cankarja do

Simone Semenič in naprej

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi,

2023, t. v., 210 str., 25 €, JAK

Gledališki teoretik in redni profesor na AGRFT zagovarja stališče Petra

Szondija, da je »treba teoretične modele uporabljati tako, da vedno izhajajo iz prakse, ne pa, da prakso z njimi posiljujemo«. In to dr. Toporišič v tej knjigi tudi uspešno naredi, saj skozi analizo dram od Cankarjevega *Pohujšanja v dolini šentflorjanski*, preko Kosovele, Mraka, Gruma, Zupana, Šelige, Jančarja, Zupančiča, Jesiha in drugih dramatikov 20. stoletja pa vse do pomilenjskih ustvarjalcev zariše zemljevid sprememb slovenskih dramskih pisav, torej dramatike in gledališča. Gre za obdobje levitve klasičnega v moderno, modernistično, pozneje neomodernistično in postdramsko ali ne več dramsko gledališče – ali če povemo revolucionarno: končati staro in začeti novo. Morda velike revolucije ni bilo, bile pa so mikrovevolucije, ki jih opisuje z analizo dramskih besedil, predvsem pa analizo uprizoritev in aktualnih odzivov nanje. Te mikrovevolucije so bile hkrati umetniške, kulturne in mikropolitične. Knjiga je velika pridobitev za gledališko teorijo in sociologijo gledališča, hkrati pa uporabno branje za vsakogar, ki ga zanimajo ne le (slovenski) teater, temveč nasploh književnost, umetnost, kultura in politologija. > AJDA VODLAN

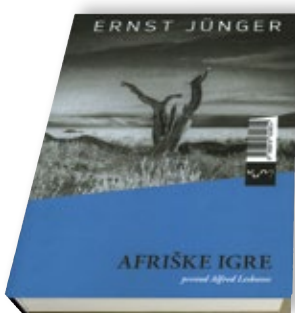
BORIS PAHOR, CRISTINA BATTOCLETTI

NIKOGARŠNJI SIN

Avtobiografija brez meja
prevod: Tadej Pahor, Edvin Dervišević
Cankarjeva založba,
2023, t. v., 274 str., 32,99 €



Pomenljivo je dejstvo, ki potrjuje naslov te avtobiografije, napisane v sodelovanju z italijansko novinarko Cristino Battocletti, da o pisatelju in pričevalcu totalitarizmov Borisu Pahorju (1913–2022) kljub njegovi dolgoživosti, preživetju v dobrem stoletju življenja, ujetem med dva tisočletja, do zdaj nismo dobili nobene (slovenske) biografije. Kakor tudi to, da se je bilo treba potruditi, da je bil na koncu uvrščen med predstavljene slovenske avtorje na letošnjem gostovanju Slovenije v Frankfurtu. Knjiga *Nikogaršnji sin* je v italijanščini izšla leta 2022, v slovenščino jo je prevedel njegov vnuk Tadej Pahor (skupaj z Edvinom Derviševićem), za slovensko izdajo pa je uvodno besedo napisal Pahorjev sin Adrijan. Gre preprosto za knjigo, ki bi morala postati del obveznega branja v slovenskih srednjih šolah, saj Pahor po začetnih poglavjih, kjer sprva šokira z uvodnim, ko popiše izpustitve iz koncentracijskega taborišča aprila 1945 in privajanje na prostost ter okrevanje, za tem pa da intonacijo knjigi še z nekaj splošnimi poglavji, v katerih oriše svoja politična in življenjska prepričanja, nadaljuje s svojo življenjsko pripovedjo, v kateri se zrcalijo zgodovina dvajsetega stoletja, ki ga je stisnila v svoje kolesje, in njegov neomajni optimizem, upornost ter vztrajnost, ki so mu navkljub temu omogočili ustvarjalno življenje. Sodobnik italijanskega pisatelja Prima Levija in madžarskega nobelovca Imre Kertésza je Pahor za širši slovenski prostor pač neponovljiv pričevalec o strahotah, ki jih je moral kot tržaški Slovenec ves čas z grožnjo italijanskega potujčenja nad seboj preživeti v Italiji v času fašizma, potem pa mu je, sicer prežetemu s travmo preživelca koncentracijskega taborišča, uspelo zaživeti polno osebno (z ženo Rado se je celo dogovoril za relativno odprt zakon, ki mu je omogočal še druge romantične zveze, denimo z Dušo Počkaj) in avtorsko življenje (pred leti ga je za Nobelovo nagrado predlagala Francija), v katerem je – tudi s pomočjo Edvarda Kocbeka – neumorno javno in s pisano besedo opozarjal tudi na povojne krivice v Sloveniji ter poboje takrat, ko se je o tem še vedno govorilo samo potih. Poslednja knjiga človeka, ki je bil večji od življenja. > SAMO RUGELJ



ERNST JÜNGER
AFRIŠKE IGRE

prevod: Alfred Leskovec
KUD KDO, 2023, m. v., 170 str., 22 €, JAK

Ernst Jünger (1895–1998) je bil nemški pisatelj, filozof, pa tudi odlikovani vojak, ki ga pri nas že poznamo po nekaj prevodih njegovih filozofskih razprav, kot so *Preko črte*, *Na zidu časa* ter *Delavec: gospostvo in lik*. *Afriške igre* so njegova cenjena knjiga iz leta 1936, ki je bolj avtobiografskega značaja, v njej pa popiše svojo odločitev, da se po počitnicah komaj osemnajstleten pridruži tujski legiji. Pustolovski impulz (ki se je kasneje udeležil v pustolovsko srce, saj je postal vojak) se skozi knjigo prelevi v nelagodje, ko mora ugotoviti, kje se sploh lahko prijavi za tujsko legijo (zgodbo prvoosebno pripoveduje njegov alter ego Herbert Berger), pa potem odhod v Afriko, tamkajšnje prigode in nekajtedensko »uvajanje« v njej, čemur že sledijo težave, tudi tesnoba zaradi afriške avanture, pa potem očetovo posredovanje, čemur sledita odpust in vrnitev v normalno življenje. Pustolovska knjiga, iz katere veje filozofski duh. > SAMO RUGELJ

MIRA DELAVEC TOUHAMI
**DEHTEČE SPOMINČICE
LJUBEZNI**

Pisemski portret Josipine Urbančič Turnograjske in Lovra Tomana
Celjska Mohorjeva družba,
2023, t. v., 303 str., 30 €, JAK



Kaj se zgodi, če ustvarjalne moči združita prva slovenska pesnica in pisateljica Josipina Urbančič Turnograjska (1833–1854) in literarna ter umetnostna zgodovinarica Mira Delavec Touhami (1978), trikratna doktorica znanosti, ki je preučevanju Josipine Urbančič posvetila več kot dve desetletji ter pred leti tudi ustanovila kulturno društvo s pisateljicinih imenom? No, ustvarjalni moči sta ti dve veliki ženski, duši dvojčici, združili s povezavo, ki se razpenja čez stoletje in pol. Vendar čas ni ovira, saj se je Mira Delavec Touhami odločila, da bo ključni del življenja Josipine Urbančič predstavila na poseben način. Za osnovo je uporabila fragmente obsežnega pisemskega dopisovanja (več kot tisoč, tudi zelo dolgih pisem, kar je posebnost v slovenski zgodovini) med Josipino Urbančič in njenim zaročencem Lovrom Tomanom v obdobju med 1850 in 1853, ko je Toman odšel na študij prava v Gradec, te pa prepletla z romanesknimi vložki, ki osvetljujejo (predvsem) Josipino življenje in čustvovanje v času Tomanove odsotnosti. Rezultat je izvorno leposlovno delo, roman s pismi v slovenščini iz sredine devetnajstega stoletja, polnih čustvovanja ločenih zaljubljenec (spominčice ljubezni), ki obenem nazorno osvetljujejo tisti čas, s tem pa tudi Josipino ustvarjanje povesti in pesmi, z vmesnimi literarnimi vložki, ki za sodobnega bralca izrisujejo obdobje, ko je pri nas nastajalo meščanstvo, v katerem sta bila Lovro Toman in Josipina Urbančič pomembna protagonista. > SAMO RUGELJ



Josipina Urbančič Turnograjska



ANTON ROZMAN, ALEKSANDRA BOLDIN
NA VALOVIH DUHA

Adelma von Vay in Caroline Corner; Moj obisk Štajerske
prevod: Andreja Golob, Anton Rozman
Buča, 2023, m. v., 267 str., 27,90 €

Avtorja te privlačne monografije sta v svojem delu obudila iz pozabe grofico Adelmo von Vay, ki se je rodila leta 1840 v Tarnopolu v Galiciji, kasneje dobro desetletje odraščala na Spodnjem Avstrijskem, zatem živela na različnih koncih avstro-ogrske monarhije, nato pa skoraj pol stoletja preživela v Slovenskih Konjicah. V pričujočem delu spoznamo vsestransko delovanje von Vayeve v spiritizmu, in to vse od njenih prvih poskusov tako imenovanega magnetnega pisanja, pisanja, s katerim duh umrlega skozi medij zapiše ključna sporočila, do njenega kasnejšega kompleksnega delovanja na omenjenem področju. Njeno ime je bilo čislano na različnih koncih Evrope, zato ni čudno, da je glas o tej posebni ženski, ki je svoj zadnji dom našla v Slovenskih Konjicah, zašel tudi do Angležinje Caroline Corner, ki je pri svoji veliki vzornici med drugim preživela veliko nepozabnih trenutkov. Pričujoča monografija odstira s skrbno nabranim bogastvom dokumentarnega gradiva in z zgodbama dveh posebnih žensk, ki ju je povezovala enaka strast, pogled v zgodovino spiritizma (tudi) na naših tleh in nas vabi v magični svet onkraj običajnega in obče zaznavnega. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

FRA JOSIP MARKUŠIČ, JOŽE PLEČNIK
KORESPONDENCIJA

1932.–1956.

Založba ZRC,

2023, t. v., 1098 str. (2 zv.), 100 €

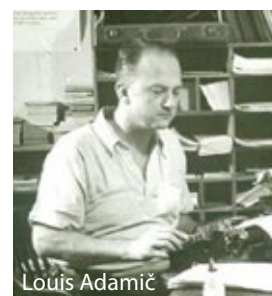
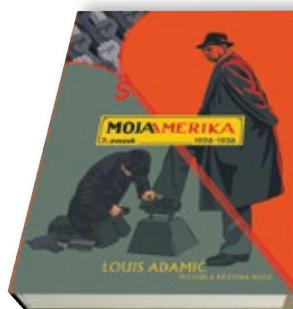
V našem času, ki ni naklonjen dolgotrajni rokopisni korespondenci med potrpežljivimi dopisovalci – umetniki, znanstveniki ali drugimi kultiviranimi osebnostmi – je objava skoraj četrstoletnega dopisovanja med bosanskim frančiškanom fra Josipom Markušičem in arhitektom Jožetom Plečnikom izjemen, pozornosti vreden dogodek. Ključna tema njunih stikov je bila gradnja frančiškanske cerkve sv. Antona Padovanskega v Beogradu po Plečnikovih načrtih, pri čemer je pater Markušič bdel nad zidavo in opremljanjem cerkve. Čeprav sta si začela dopisovati, ko se je gradnja monumentalne, za Plečnikov sakralni opus značilne cerkve že zaključevala, sta moza ohranila prijateljske stike še naslednjih 24 let do Plečnikove smrti. O tem priča več kot 700 ohranjenih pisem, dopisnic in drugih dokumentov, ki sta si jih pošiljala – arhitekt v slovenščini, frančiškan pa v hrvaščini. Burno dogajanje v državi, najprej kraljevini, ki jo je razkosala in razdejala vojna, med katero je dopisovanje skoraj zamrlo, prvih enajst let po njej pa politične razmere niso bile naklonjene ne enemu ne drugemu, je ponujalo več kot dovolj tem za izmenjavo misli. Tudi o ozadih in nekaterih manj znanih okoliščinah nastajanja Žal, NUK-a, regulacije Ljubljane in drugih Plečnikovih velikih projektov iz tega obdobja. > IZTOK ILICH


 LOUIS ADAMIČ
MOJA AMERIKA

1928–1938; 2. zvezek

prevod: Kristina Božič

Sophia, 2023, m. v., 421 str., 25 €, JAK



V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je bil slovenski pisatelj in publicist Louis Adamič (1908–1951), ki je v Ameriki doživel veliko slavo, popularen tudi pri nas, saj so prevedli številna njegova dela, potem pa je zanimanje zanj počasi zamrlo. Založba Sophia

se je tako pred časom odločila, da spet obudi tega klasičnega angažiranega in analitičnega slovenskega avtorja. Potem ko so leta 2018 izdali njegove priseljeniške portrete *Iz mnogih dežel*, je leta 2022 izšel prvi del obsežnega memoarskega in na mnoga vsebinska področja segajočega dela *Moja Amerika*. Zdaj je izšel še drugi del knjige, ki kot celota pokriva obdobje od leta 1928 do 1938 (izvirno je izšla leta 1938), obsega pa Adamičeve zapise, ugotovitve, doživetja in opažanja v tem desetletju, znotraj katerega avtor ves čas analizira in popisuje širšo ameriško družbeno sliko ter razmerja moči in vpliva znotraj nje. Spremno besedo k drugemu delu je napisal prevajalec humanistične literature Blaž Gselman, tudi pisec besedil s področja literarne sociologije, kamor bi lahko uvrstili tudi *Mojo Ameriko*. > SAMO RUGELJ

ALMA M. KARLIN

**PEŠ PO
DOMAČIH KRAJIH**

Popotni dnevniki 1934–1936

prevod: Jerneja Jezernik

Celjska Mohorjeva družba,

2023, t. v., 421 str., 39,50 €, JAK



»No, vi pa res zelo hitro hodite,« je pripomnila ena od spremljevalk Alme Karlin, ko sta že tri ure in brez počitka hitro marširali skozi Radeški greben. Že iz tega stavka je jasno, da zgledno urejena in z mnogimi opombami opremljena knjiga *Peš po domačih krajih*, ki prinaša popotne dnevnike Alme Karlin iz treh let od leta 1934 do 1936 (prevedla, uredila in uvodno besedo je napisala Jerneja Jezernik), ni samo pripoved o idiličnih sprehodih po različnih slovenskih krajih, ampak včasih tudi prav dinamično pohodno branje. V različnih kombinacijah, pogosto s kakim od svojih treh psov, je Alma Karlin pohajala po različnih krajih, od bližnjih na Štajerskem naprej vse dlje stran, pri tem pa so ji družbo delali različni sopotniki in sopotnice (v drugem in tretjem delu večinoma Almina življenjska sopotnica Thea Schreiber Gamelin). Knjiga je za današnjega bralca tako po eni strani edinstvena priložnost za vpogled v stanje naših krajev izpred druge svetovne vojne, po drugi strani pa izjemno branje tudi v izkustvenem in publicističnem smislu, saj kaže, kako zavezana je bila Alma Karlin svoji želji po popotovanjih, čeprav so se ta kdaj začela kar peš in izpred domačega praga. Na koncu je dodana tudi obsežna barvna priloga Alminih poti v slikah. Založniški presežek! > SAMO RUGELJ

... prepotovala je svet in se še vedno čudila lepotam na domačem pragu ...

VERONIKA BRVAR

VDIH LEPOTE

Dejan Bravničar, violinist

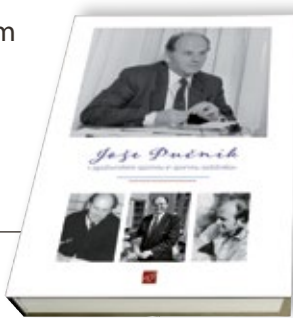
Slovenska matica, zbirka Spomini in srečanja,

2023, t. v., 301 str., 28 €, JAK



Monografija muzikologinje Veronike Brvar (*Zgodovina slovenske zabavne glasbe: 1900–2000*) izrisuje večplasten, v časovno obdobje umeščen portret violinskega virtuozu Dejana Bravničarja (1937–2018). V spomin se nam je zasidral s poglobljeno interpretacijo glasbenih del in po posebno žlahtnem zvenu, ki je plemenitil njegove izvedbe več kot 52 violinskih koncertov od Vivaldija, Bacha, Mozarta, Beethovna do skladateljev 20. stoletja – Bartoka, Prokofjeva, Stravinskega, Šostakoviča. Krstno je izvajal tudi številna dela slovenskih skladateljev, med drugim svojega očeta Matije Bravničarja. Monografija dokumentira življenjsko in umetniško pot nadarjenega glasbenika iz družine umetnikov: mati Gizela je bila prva balerina SNG opere in baleta Ljubljana ter ustanoviteljica srednje baletne šole, oče skladatelj in akademik SAZU. Dejan je izstopal že kot nadarjen otrok, po izobraževanju v Ljubljani pa je študij nadaljeval v Moskvi pri glasbeni legendi Davidu F. Ojstrahu (o čemer je leta 2015 napisal spomine *Pisma iz Moskve*). Toda kot pravi umetnik sam – njegov uspeh je bil kombinacija trdega dela, sreče in strastnega navdušenja nad glasbo. Monografija niza podrobna poročila in izbrane odlomke kritik prestižnih koncertov po domovini in v tujini, poročila o sodelovanju s svetovno znanimi dirigenti, pa tudi o prijateljskem delovanju v Triu Tartini, v katerem sta igrala pianino Aci Bertonec in violončelo Ciril Škerjanec. Kot profesor je Bravničar na glasbeno pot pospremil več kot sto violinistov, kot dekan glasbene akademije (1993–2001) pa se je zavzemal za kakovosten študij, o čemer v monografiji pričajo njegovi kolegi, študenti in sopotniki. Tehtna monografija je privlačno in poučno branje tudi za laike z afiniteto do glasbenega poustvarjanja. > MAJA ČREPINŠEK

JOŽE PUČNIK v zgodovinskem spominu in spominu sodobnikov urejanje: Željko Oset, Saška Ocvirk
fotografije: Tatjana Splichal
Celjska Mohorjeva družba in Muzej slovenske osamosvojitve, 2023, t. v., 312 str., 35 €



Zbornik prispevkov na posvetu ob tematski razstavi o Jožetu Pučniku, ki je potekal oktobra 2022 v tedanjem Muzeju slovenske osamosvojitve (sedaj Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije), združuje tri nastopne referate in šestnajst razprav in refleksij. Avtorji, med katerimi izstopajo Borut Pahor, Janez Janša, Janko Kos, Igor Omerza, Franci Feltrin, Milčec Komelj, Aleš Gabrič, Dimitrij Rupel, Alenka Puhar, Stane Granda, Dean Valentinčič ... in drugi, osvetljujejo osebnost, življenjsko pot, razvoj idejnega okvirja in delovanje dr. Pučnika. Prispevki sestavljajo mozaik, ki prikazuje politično osebnost v deških letih, formativnih dijaških in študentskih letih (kot dijaku so mu zaradi kritičnega razmišljanja onemogočili opravljanje mature, na filozofski fakulteti se je vključil v krog mladih intelektualcev), nato pa v kritičnem času *Revije 57* in *Perspektiv* – dogajanja, ki je Pučnika pripeljalo do sedemletne zaporne kazni – ter nazadnje politično delovanje v času osamosvajanja. Vmesni čas, ki ga je Pučnik preživel v zaporu in nato v emigraciji v tujini (1967–1990), kjer si je moral znova priboriti akademski naslov, je prezentiran s povzetkom ohranjenega gradiva Udbe in drobci osebnih spominov, ki jih je Pučnik delil s kasnejšimi političnimi sopotniki. Avtorji umeščajo Pučnikove politične ideje in vrednotijo dosežke (številni citati se nanašajo na portretno knjigo *Pučnik* Rosvite Pesek), pri čemer so še zlasti zanimive obravnave manj znanih Pučnikovih člankov o gospodarski in kmetijski politiki, ki so bili povod za zaporno kazen. Posebno noto dajejo zborniku misli, ki jih je o očetu delil Gorazd Pučnik. > MAJA ČREPINŠEK

JANKO PRUNK
ZGODOVINA SLOVENSKE POLITIČNE MISLI

Cankarjeva založba, 2023, t. v., 374 str., 41,99 €



Janko Prunk



Ob vsaki obletnici slovenske osamosvojitve izidejo knjige, nekako povezane z njo. Letos je ta vloga pripadla (tudi) monografiji uglednega slovenskega zgodovinarja Janka Prunka (1942), avtorja številnih knjig, tudi izjemne *Zgodovine Evrope v dobi racionalistične civilizacije 1775–2015*.

Ta podrobni pregled zgodovine slovenskega političnega mišljenja se začne spomladi 1848, ko se je ob študentskih protestih na Dunaju po vseh tedanjih habsburških deželah razširil plamen revolucije, ki je bušnil tudi k nam, saj je tedaj narodni buditelj, jezikoslovec in duhovnik Matija Majar - Ziljski (1809–1892) objavil prve članke, v katerih je pozival k odločitvi Slovencev za Slovenijo. Temu je sledilo skoraj stopetdesetletno turbulentno obdobje, posejano s prizadevanji in razkoli, majniško deklaracijo politika in teologa Antona Korosca (1872–1940) leta 1917, dvema svetovnima vojnoma, kasnejšima socialističnim in samoupravljaljskim obdobjem, kar pa je po družbenopolitičnem vrenju v osemdesetih pripeljalo do osamosvojitve Slovenije in nove ustave. Pomembna knjiga o evoluciji slovenske politike. > SAMO RUGELJ

SLOVENCİ IN CESARSKA CENZURA

od Jožefa II. do prve svetovne vojne
urejanje: Marijan Dovič
Založba ZRC in NUK, 2023, m. v., 160 str., 34 €



Cenzura, prizadevanje posvetnih in svetnih oblasti, da ne bi prišle v javnost njim nevšečne ali nasprotujoče vsebine, je stara toliko kot razslojenost družbe na vladajoče in vladane. V Evropi je postala aktualna v razmahom tiska, ki je omogočil širjenje različnih pogledov na krščansko vero, s francosko revolucijo so stopila v ospredje politična vprašanja, v naši digitalni dobi, ugotavlja urednik Marijan Dovič, pa tudi že prej navzoča tretja velika tema – morala. Cesarska cenzura na naših tleh, ki jo prikazuje osrednja letošnja tematska razstava v NUK-u – monografija *Slovinci in cesarska cenzura* z 28 prispevki trinajstih avtorjev daleč presega vlogo običajnega spremnega kataloga – je globoko vplivala na razvoj slovenskega jezika, literature in politične misli. Revolucija 1848 je obravnavani čas od leta 1779 do 1918 razdelila na dva dela. V prvem je prevladovala predcenzura – najznamenitejši je bil poseg v cenzurni rokopis Prešernovih *Poezij* – v drugem pa pocenzura z uničenjem Cankarjeve *Erotike*. Cenzura je obenem vodila v samocenzuro, zaradi katere mnogi teksti niso bili napisani ali so bili napisani drugače, kot bi bili brez strahu avtorjev pred posledicami, ki bi jih lahko doletele. Besedila je v angleščino prevedel Neville Hall, sicer bogato ilustrirani monografiji pa je priložena še zamišljena izdaja prve številke onemogočenega Literarnega in domovinskega lista v krajskem jeziku Slavinja, ki naj bi izšel 18. januarja 1825, a ga je državni cenzurni urad zaradi narodnoprebudnih verzov prepovedal. > IZTOK ILICH



9. Mednarodni sejem
KNJIGE, SOL
IN KOPER

sobota,
30. septembra, 2023

od 10. do 16. ure,
na Prešernovem trgu:
SEJEM STARIH KNJIG,
STRIPOV, RAZGLEDNIC
IN TISKOV

Organizatorji: Antikvariat Glavan, Libris d.o.o.,
Zavod Koper - Otok, Zavod kultura in prosveta
informacije: antikvariat@glavan.si, info@libris.si
Prireditev podpirata Mestna občina Koper
in Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.



AMBROŽ KVARTIČ

OD IMENA DO SPOMINA

Šege, navade in obredi
življenjskega kroga
na Slovenskem
Mladinska knjiga,
2023, t. v., 383 str., 134,90 €



Ambrož Kvartič (1986) je slovenski etnolog in folklorist, scenarist in mladinski pisatelj, ki se je z monografijo *Od imena do spomina* lotil zahtevnega knjižnega projekta: na enem mestu združiti in popisati šege, navade in obrede življenjskega sloga in kroga na Slovenskem, torej to, kar spremlja Slovenca na poti od imena (ki ga dobi z rojstvom) do smrti, ko od njega ostane predvsem ime, torej spomin nanj (in seveda to, kar je naredil v svojem življenju). Rezultat je ambiciozna knjiga velikega formata z mnogimi vsebinsko smiselnimi fotografijami, v kateri nas avtor natančno in s številnimi niansami popelje na postaje življenjskega kroga Slovenca (s tem mislim tudi tukajšnje kulturno in versko ozadje), ki se začne z rojstvom, nadaljuje s krstom, potem vstopom v šolo in začetkom izobraževanja, nadaljuje s prvim obhajilom in birmo ter (morebitnim) služenjem vojaškega roka. Kvartičovo nizanje prelomnic ne poteka samo po linearnem in formalnem časovnem traku, saj v mladosti vključuje tudi druge dejavnosti, denimo otroške in mladinske organizacije, pa različne fantovske in dekliške skupnosti. A vendar je v ospredju klasično preživljanje človeškega življenja v naših krajih: po izobraževanju sledijo poroka, delo in prosti čas, morebitna gradnja lastnega doma, pa hišni ljubljenci ter praznovanje osebnih praznikov ter obletic, ki v srednjih in kasnejših letih spet stopajo v ospredje. Knjiga se zaključuje s smrtjo, ki sklone življenjski krog ter pri nas z dnevom mrtvih dobiva vsakoletni spomin na naše bližnje, ki jih ni več. Knjiga, ki omogoča tako etnološko kot izobraževalno branje! > SAMO RUGELJ



VANJA HUZJAN

MATERIALNI SVET OTROŠTVA

ZRC SAZU,
2023, t. v., 206 str., 20 €

Etnologinja in filozofinja Vanja Huzjan v monografiji povezuje dognanja svojih etnoloških raziskav z izsledki drugih avtorjev o sestavinah prehranske, oblačilne, bivalne in igralne kulture majhnih otrok v Ljubljani in na njenem obrobju v prvih štirih desetletjih minulega stoletja. V prvem delu najprej opredeli predmet raziskave – materialni svet in otroštvo ter njuno prepletanje – nato pa oriše čas in prostor ter socialno-ekonomski kontekst svoje študije. Kulturo otroštva, med drugim ugotavlja, je v prvi vrsti zarisovalo kulturno obzorje staršev oziroma drugega socializacijskega osebja. Tako otroci v modernih meščanskih družinah v primerjavi z otroki revnega delavskega in kmečkega prebivalstva niso poznali ekonomskega izkoriščanja. Če je bil otrok statusni simbol meščanske družine, ki je dobro skrbela za njegove materialne potrebe in vzgojo, so bili otroci tedaj večinskega prebivalstva na vasi pogosto lačni, slabo oblečeni in tudi duševno zanemarjeni. In če so meščanski starši za svoje otroke naročali igrače tudi iz tujine, je bila kmečkemu otroku narava pogosto edina igrača. Drugi del predstavlja etnološko raziskavo, v kateri avtorica osvetljuje gmotne razmere, v katerih so živeli otroci v Ljubljani in okolici, oziroma kakšen materialni svet jih je obdajal in kako jih je sooblikoval. > IZTOK ILICH

Knjige, ki so prejele nagrado za najboljšo poslovno knjigo leta po izboru Združenja Manager in GZS - ZKZK

Adam Grant PREMISLI ŠE ENKRAT

Zakaj je dobro vedeti,
česa ne vemo

Človekovo inteligenco imamo običajno za sposobnost mišljenja in učenja. Vendar pa v hitro spreminjajočem se svetu vse bolj postaja nujno potreben tudi drugačen nabor kognitivnih sposobnosti: to je sposobnost, da ponovno premisliš o že premišljenem in odločenem.



Boštjan Videmšek PLAN B

Pionirji boja s podnebno
krizo in prihodnost
mobilnosti

Podnebna kriza se stopnjuje. Je sploh še mogoče kaj spremeniti? Avtor knjige in novinar Boštjan Videmšek je skupaj s priznanim fotografom Matjažem Krivicem odšel na »pot okoli sveta«, da bi našel odgovore, če ti sploh obstajajo.



Kai-Fu Lee VELESILI UMETNE INTELIGENCE

Kitajska, Silicijeva dolina
in novi svetovni red

Dr. Kai-Fu Lee, eden izmed najbolj spoštovanih kitajskih strokovnjakov na področju umetne inteligence na svetu, razkriva, da bo zaradi nezasišlanega razvoja in napredka umetne inteligence (UI) prišlo do dramatičnih sprememb veliko hitreje, kot smo si mnogi predstavljali do sedaj.



Mariana Mazzucato PODJETNIŠKA DRŽAVA

Razkrinkavanje zmot
o javnem in
zasebnem sektorju

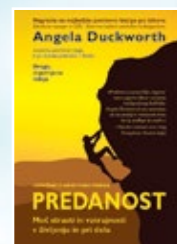
Ne tvega največ zasebni sektor, temveč državna uprava, ki jo tako radi črnamo. Najhujša grožnja naraščajoči blaginji je morda prav v tem, da ne dojemamo vloge države pri poganjanju inovativnosti.



Angela Duckworth PREDANOST

Moč strasti in vztrajnosti
v življenju in pri delu

Avtorica opiše lastnost, ki je v vsakem od nas in pomembno prispeva k naši uspešnosti – imenuje jo predanost (ang. grit). Pojasnjuje, iz česa je sestavljena ta vrлина in zakaj je odličnost posameznika bolj odvisna od nje kot od številnih drugih človekovih lastnosti.



Daniel Kahneman RAZMIŠLJANJE, HITRO IN POČASNO

Knjiga dobitnika Nobelove
nagrade za ekonomijo

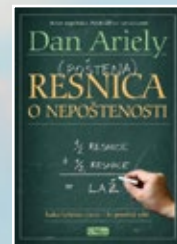
Kdaj lahko in kdaj ne smemo zaupati svoji intuiciji ter kako lahko čim bolj izkoristimo prednosti vsakega od obeh načinov razmišljanja in njunega prepletanja. Predstavljeni so poučni vpogledi v proces nastajanja odločitev, ki so nato preslikani v naše zasebno in poklicno življenje.



Dan Ariely (POŠTENA) RESNICA O NEPOŠTENOSTI

Kako lažemo vsem –
še posebej sebi

Dan Ariely proučuje kompleksnost naših vsakodnevnih odločitev in kaj vse vpliva nanje. Kateri dejavniki nas spodbudijo h goljufanju, kaj povzroča altruistično obnašanje, kako opogumiti druge, da nam povedo resnico ali lažejo za nas – vse to prikaže s poskusi in primeri iz resničnega življenja.



Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.



LEA KUJAR

MATERIALIZEM BREZ MATERIJE

Marxova teorija predmetov

Sophia, zbirka Naprej,
2022, m. v., 246 str., 22 €, JAK



... podrobna
raziskava ...

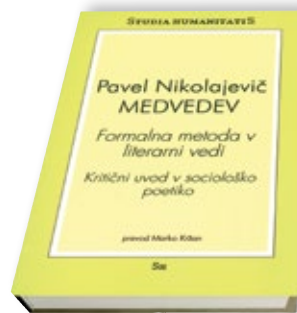
Sociologinja in doktorica filozofije, raziskovalka in publicistka Lea Kuhar (1990) v filozofskem prvencu raziskuje področja marksizma, epistemologije in politične filozofije. Besedilo aktualizira, pronicljivo pretresa in prestrukturira percepcijo Marxove misli, njenega osrednjega mesta v zgodovini materialistične filozofije in v materializmu danes, pri čemer se osredotoča le na tiste vidike, ki dodajajo k aktualnim teoretskim razpravam na področju filozofije (ne ekonomije). Osnovna premisa knjige je, da je Marxova misel še vedno relevantna za današnji čas in da jo je mogoče uporabiti za razumevanje sodobnih družbenih pojavov. Namen besedila je ponuditi osnovno zastavitev Marxove teorije predmetov in predmetnosti. Prvo poglavje predstavlja očrt Marxove ontologije predmetov, drugo pokaže, da Marx v kasnejših delih teorije opredmetovanja ni zapustil, temveč zgolj poglobil njeno analizo. Tretje poglavje preide k vprašanju epistemologije, v četrtem poglavju, ki je še zlasti izstopajoče, pa avtorica uporabi epistemološki okvir, da z njim dopolni Marxovo ontologijo predmetov, ki jo je predstavila v prvih dveh poglavjih. Zadnje poglavje zaokroži vsebino s prikazom relevantnosti Marxove teorije predmetov in predmetnosti za sodobno naravnane in antikorelacionistične teorije. Pomembno je, da se vprašanji, ki jih te teorije odpirajo, lotimo tudi z marksistične perspektive. > MAJA ČREPINŠEK

PAVEL NIKOLAJEVIČ MEDVEDEV

FORMALNA METODA V LITERARNI VEDI

Kritični uvod v sociološko poetiko

prevod: Marko Kržan
Studia humanitatis,
2022, m. v., 297 str., 27 €, JAK



Delo (1928) je nastalo na koncu obdobja ruskih formalistov, na kar je opozoril že avtor: »Strogo rečeno moramo danes o formalizmu govoriti kot o preteklem pojavu. Struja ni več enotna.« Formalizem ni obstal niti dve desetletji. »Predvsem se je spremenilo to, na kar se je formalizem orientiral, kar ga je močno povezovalo z realnim življenjem literature in javnosti. Močno sta se spremenila družbeno literarno okolje in splošno ideološko obzorje.« S prevodom *Formalne metode* smo dobili v roke še zadnje veliko (filološko) delo Bahtinovega kroga brez posredovanja tujega jezika. Kot v spremni besedi zapiše Marko Kržan: »Formalna metoda [...] ni le dokument vse bolj pretekle dobe ali predzgodovine humanističnih ved, ampak aktualen konceptualni aparat. Ta aparat lahko uporabimo za znanstveno spoznavanje pojavov [...], ki odgovarjajo na vprašanje, kako naj se uporabljajo skladno z zahtevami reprodukcije kapitalistične družbene formacije.« Medvedev svojo analizo prične z uvodom – predmet in naloge marksistične literarne vede – ter nadaljuje o znanosti, o ideologijah in njenih aktualnih nalogah (splošno ter v literarnih vedah). V drugem delu pregleda zgodovino formalne metode v zahodnoevropski umetnostni zgodovini in Rusiji, v tretjem delu pa se osredotoči na formalno metodo v poetiki in nato še v literarni zgodovini. Knjiga je odgovor na vprašanje, kakšen je zgodovinski pomen formalne metode. Avtorjev odgovor: »Literarna veja je ena od vej znanosti o ideologijah.« > AJDA VODLAN



SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

www.knjizni-sejem.si

39.

VSTOP PROST

Gospodarsko razstavišče
21. - 26. 11. 2023

Besedo besedi

KAJUH
100LET



Mesto v gosteh: ŠOŠTANJ

Država v gosteh: SRBIJA

VACLAV SMIL

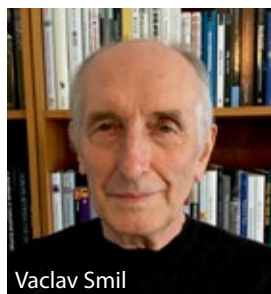
KAKO V RESNICI DELUJE SVET

Znanstveni vodič po preteklosti,
sedanjosti in prihodnosti

prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano,

2023, m. v., 393 str., 26,90 €, JAK



Vaclav Smil



Ne glede na to, da še nikoli v zgodovini nismo imeli na voljo toliko informacij, v resnici le malo ljudi o svetu okoli nas ve tako osnovne reči, kot je na primer to, od kod prihaja energija, ki jo vsakodnevno porabljamo, do tega, kako poteka proizvodnja hrane, ki jo zauživamo, in zakaj je pri njeni pridelavi lahko vključen samo kak odstotek ljudi. Knjiga *Kako v resnici deluje svet*, ki je izvorno izšla 2022 in jo je kot svoje

najbolj odmevno delo napisal Vaclav Smil (1943), znanstvenik in interdisciplinarni raziskovalec, ki se še posebej posveča področju energije, okoljskim in demografskim spremembam, proizvodnji hrane itn., o čemer je napisal več kot petdeset knjig in več kot 500 razprav, je poskus zmanjšanja tega primanjkljaja. Smil v njej s konkretnimi podatki ponudi razlago nekaterih najbolj temeljnih smernic naše resničnosti, ki urejajo in usmerjajo naše preživetje in blaginjo. Od že omenjenih energije in hrane svojo pripoved razširi do zakonitosti našega materialnega sveta ter njegove globalizacije in do tveganj, ki smo jim resnično izpostavljeni, torej realnih negotovosti našega okolja in njegove prihodnosti. Poleg teoretičnih razmislekov, ki k refleksiji spodbujajo tudi bralca, delo temelji tudi na praktičnih prikazih. Vendar avtorjev cilj ni napovedati osupljivo pozitivnih ali depresivnih scenarijev bodočnosti, temveč poskuša najti odgovor na eno najpomembnejših vprašanj našega časa: ali smo nepreklicno obsojeni na propad ali je pred nami svetlejša prihodnost? Realistična in širokopotezna ter interdisciplinarna knjiga o naši sedanjosti in prihodnosti. > SAMO RUGELJ

MATTIAS DESMET

PSIHOLOGIJA TOTALITARIZMA

prevod: Vid S. Žigon

Sanje, 2023, m. v., 222 str., 16,95 €



Mattias Desmet (1976) je belgijski profesor klinične psihologije, ki je knjigo o sodobnem totalitarizmu načrtoval že pred leti, vendar ni našel primerne oporne točke. V začetku leta 2020 se mu je ta ponudila sama od sebe: z globalno pandemijo je v mnoge države, od Kitajske kot središča na mnoge strani sveta, v nekaj tednih privršala nova oblika kolektivne psihoze, ki se je hitro materializirala v novodobnem totalitarizmu marsikatere od tedaj aktualnih vlad. Te so v imenu zdravja in varnosti v izjemno kratkem času prebivalstvu včasih radikalno omejile njihove osnovne pravice. Pandemija in njeni družbeni ter politični vplivi so za Desmeta predstavljali osnovo za širši premislek ne samo o vzniku totalitarizma, temveč predvsem o psiholoških tančinah od narcisizma naprej, ki so osnova za njegov pojav. Pojav sodobnega totalitarizma po Desmetu ni zgodovinsko naključje, temveč tudi posledica mehanističnega razmišljanja ter prepričanosti o vsemogočnosti znanstvenega diskurza, kar je privedlo do tega, da je večji del sveta med pandemijo brez etičnih zadržkov sprejemal in sprejel avtoritarno-tiransko politiko, ki jo lahko razumemo tudi kot svojevrsten nasledek kraljevega absolutizma v preteklosti. Izvirno! > SAMO RUGELJ

Pravo intelektualne lastnine

avtorice:

dr. Martina Repas, dr. Maja Ovčak Kos,
dr. Elizabeta Zirnstein



- Prva **celostna in sistemska obravnava** zapletenega področja prava intelektualne lastnine v Sloveniji.
- **18 poglavij**, v katerih se seznanite s **ključnimi koncepti, pravili in postopki** ter se **naučite prepoznati in razumevati pravice intelektualne lastnine**.
- **Številni primeri** iz vsakdanjega življenja in sodne prakse.
- **Delo izjemnih strokovnjakinj**, ki svoje izkušnje nabirajo kot akademičarke, svetovalke, odvetnice, članice komisij in referenčnih teles.

leto izdaje: 2023

število strani: 820

velikost: 165 × 235 mm

vezava: mehka

cena: 94,00 €



"... ALLE DREW PURCHSTAL"

Arheološke raziskave gradov vitezov Jeterbenških v pogorju Jeterbenka nad Medvodami urejanje: Andrej Gaspari, Ana Vičar
Univerza v Ljubljani,
2023, t. v., 287 str., 29,90 €



Izjemno dokumentirana knjiga »... alle drew Purchstal«, ki je nastala na podlagi arheoloških raziskav v pogorju pohodnikom in tekačem zelo dobro znanega Jeterbenka v Polhograjskih Dolomitih, nam predstavi (večinoma) srednjeveško zgodovino nekoč težko prehodnega, a strateško pomembnega območja, ki je povezovalo Ljubljano in Škofjo Loko. Knjiga nam ob zgodovinskih okoliščinah predstavi najdišča stavbnih ostalin in toponimov, ki ležijo na Jeterbenku, hribu, ki je z vojaškega vidika jožefinskega zemljevida izmere notranje Avstrije (1784–1787) veljal za težko dostopnega. Arheološka izkopavanja in terenska odkritja, ki so predstavljena v knjigi, kažejo, da so na območju Jeterbenka prve višinske utrjene naselbine – predhodnice gradu – obstajale že v izteku bronaste dobe (9.–8. stoletje pred našim štetjem). Območje je bilo naseljeno tudi v času rimskega cesarstva, svoje najslavnejše obdobje pa je doživelo v času koroških vojvod in vitezov (12. in 13. stoletje). Grajski kompleks je bil – sodeč po arheoloških raziskavah – zapuščen najkasneje v 15. stoletju, Jeterbenk (»Huetenberg«) z okolico pa je v Slavi vojvodine Kranjske (1689) omenil tudi Janez Vajkard Valvasor, ki je pri cerkvi Sv. Katerine zabeležil ustno izročilo o turških vpadih. Branje za ljubitelje arheologije in pohajkovanja. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

... za ljubitelje arheologije ...

MARTINA REPAS, MAJA OVČAK KOS,
ELIZABETA ZIRNSTEIN

PRAVO INTELEKTUALNE LASTNINE

Uradni list RS, 2023, m. v., 820 str., 94 €



Ali ste vedeli, da je prvi znani avtor na svetu bila ženska? Ime ji je bilo Enheduanna, princesa, svečenica in pesnica iz antične Mezopotamije. Napisala je več literarnih del, med njimi tudi dve himni, posvečeni mezopotamski boginji ljubezni. Na koncu himne je dodala prvo izjavo o izvirnosti in avtorstvu ter zapisala: »Te ploščice je sestavila Enheduanna. Moj Kralj, ustvarila sem nekaj, česar ni ustvaril še nihče pred menoj.« Avtorice te obsežne knjige, dr. Martina Repas, dr. Maja Ovčak Kos in dr. Elizabeta Zirnstein, v predgovoru pravijo, da so vesele, da nadaljujejo njeno izročilo. Pričujoča knjiga je prvo delo v slovenskem prostoru, ki v celoti in sistemsko obravnava področje prava intelektualne lastnine in so jo zastavile tako, da zajema različne pravice, ki jim je vsem skupno, da varujejo nematerialne dobrine. V zvezi z njimi, so zapisale, se primarno postavljata predvsem dve osnovni vprašanji. Prvo je, ali je neka stvaritev sploh lahko predmet pravnega varstva, in drugo, s katero obliko pravnega varstva (pravico) je lahko varovana in kakšen je obseg tega varstva. Gre za pomembni vprašanji, ki vplivata na to, ali uporabniki neko stvaritev uporabljamo zakonito. Knjiga s številnimi primeri na zelo razumljiv način bralcu predstavi osnovne koncepte prava intelektualne lastnine, vključno s predpisi na nacionalni in mednarodni ravni. Uvodu v pravo intelektualne lastnine sledi analiza pravic industrijske lastnine (patenti, certifikati, modeli, znamke in geografske označbe) in varstvo pred nelojalno konkurenco. Opisane so postopke pridobitve pravic industrijske lastnine, njihov prenos in odstop uporabe ter sodno varstvo. Dve poglavji sta namenjeni varstvu rastlinskih sort (žlahtniteljska pravica) in varstvu integriranih vezij, posebno poglavje si je zaslužilo tudi varstvo poslovnih skrivnosti. Pomembno mesto zavzema avtorsko pravo oziroma avtorske in sorodne pravice, sledi kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic, pa tudi tematike, ki ne sodijo zgolj na področje avtorskega prava, temveč tudi na področje prava industrijske lastnine in ureditev pravic intelektualne lastnine na stvaritvah, ki nastanejo v delovnem razmerju pri delodajalcu ... Več kot zadržano lahko rečemo, da smo tako knjigo težko pričakovali tudi tisti, ki se s pravom ne srečujemo vsakodnevno. > RENATE RUGELJ

Da branje ne postane
ŠPANSKA VAS
mentorice in mentorje branja

14. oktober 2023 med **9. in 18. uro**,
vabimo na tradicionalno

DELAVNICO MOTIVIRANJA ZA BRANJE,

na kateri bomo spoznali v svetu uveljavljene,
v slovenskem prostoru pa še vedno nove
strategije motiviranja za branje.

Delavnica bo potekala na OŠ Medvode.

Kotizacija 70€ vključuje:
praktično delo v majhnih skupinah ♦ gradiva in
potrdila o udeležbi ♦ pijačo in hrano

Program, več informacij in prijave:
www.malinc.si, info@malinc.si,
telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492

MARIJA ARH
ŠOLNICA

Primus, 2023, m. v., 242 str., 22 €



Šolnica iz naslova je avtorica Marija Arh, profesorica razrednega pouka, magistra socialne pedagogike in učiteljica za dodatno strokovno pomoč, kasneje pomočnica ravnatelja in ob zaključku profesionalne poti ravnateljica osnovne šole. Bogate življenjske izkušnje, množico dogodkov in spominov na ljudi, ki jih je srečevala na poklicni poti, je prelila v knjigo impresij o šolstvu, šolskem sistemu, učiteljih, učencih in starših. Besedila so raznovrstna, premišljuječa, začimjena s citati, navezanimi na avtoričino ljubezen do leposlovja in s širokim razgledom na strokovno literaturo s področja pedagogike. Avtorica se dotika številnih tem, tudi odnosov v družini in vlog, ki jih je prevzemala v življenju zasebno in poklicno. Knjiga diha globoko pripadnost pedagoškemu poklicu, naklonjenost učencem in senzibilnost do njihovih stisk, pa tudi prepričanje, da bi se morali vsi, tudi tisti, ki poučujejo, zavedati svoje dvojne vloge. Ker smo vsi tudi v vlogi učenca, ki prejema učne ure življenja. > MAJA ČREPINŠEK

ZORA NEALE HURSTON

BARAKUN; Zgodba zadnjega »črnega tovara«

prevod: Irena Draž Duša

Založba / *cf., zbirka Rumena zbirka, 2023, m. v., 192 str., 24 €, JAK

Zora Neale Hurston (1891–1960) je bila ameriška pisateljica in antropologinja ter aktivistka, ki je raziskovala rasno diskriminacijo, znotraj tega pa tudi suženjstvo, eden od rezultatov njenega dela pa je bila tudi knjiga *Barakun*, zdaj njen prvi prevod v slovenščino. Sama beseda je španskega izvora, pomeni pa barako, kočo, torej zgradbo, v kakršne so zapirali Afričane pred prodajo in »izvozom« v Evropo ali Ameriko. Mnogi so tam tudi umrli. Hurston se je leta 1927 odpravila v Alabamo in tam naredila serijo intervjujev z Cudjoe Lewisom (1841–1935), ki je bil zadnji ali pa vsaj med zadnjimi sužnji na t. i. suženjskih transportih, skupaj s svojimi, nekaj več kot stotimi afriškimi rojaki, leta 1860 pa so ga vkrcali na ladjo z imenom Clotilde in ga poslali v Ameriko. *Barakun* je torej tragična osebna, obenem pa tudi občna in brutalna zgodba suženjstva in njegovega brezpravja, ki je bila za Ameriko v času nastanka (kot kaže) tako boleča, da avtorica za knjigo vse do konca življenja ni mogla najti založnika. *Barakun* je ob dolžni pozornosti in odmevnosti (ter prevodih) tako izšel šele pred nekaj leti, h knjigi pa je uvodno besedo napisala znamenita Alice Walker, avtorica tudi ekraniziranega romana *Nekaj vijoličastega*. > SAMO RUGELJ



105 PETKOV; Kolesarski protesti 2020–2022

urejanje: Sanja Fidler, Jaša Jenull, Janez Zalaznik

Založba ZRC, 2023, m. v., 336 str., 25 €

Fotomonografija *105 petkov* je svojevrsten dokument dogajanja in razpoloženja med februarjem 2020 in 22. aprilom dve leti pozneje, ko so kritiki tretje vlade Janeza Janše na kolesih in peš na najrazličnejše načine izražali svoje nasprotovanje večini njenih zakonov in odlokov ter nazadnje odločilno prispevali k izidu volitev spomladi 2022. Vsak petek v tem obdobju je bilo protestnikov največ v Ljubljani, kdaj pa kdaj le nekaj sto, drugič

več deset tisoč; od časa do časa so jih manjše skupine podprle tudi v Mariboru in drugih slovenskih mestih. Oblast se je z oddelki policije nanje odzivala večidel potrpežljivo, občasno tudi nasilno. Zgodilo se je marsikaj, kar je v knjigi prikazano s fotografijami Toneta Stojka, Boruta Krajnca, Janeza Zalaznika in še dvanajstih drugih spremljevalcev dogajanja. Povezovalna in pojasnjevalna besedila so podpisali člani kolektiva Protestne ljudske skupščine, ki med drugim pripominjajo, da gre za subjektivni dokument nekega časa in nekega gibanja, ki naj vsem udeležencem pomaga ohraniti spomin na naše skupne boje ter hkrati služi kot navdih, ko bi bilo treba ponovno dokazovati, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo. > IZTOK ILICH

MAJA SOTENŠEK

ZA VRATI AZILA; Pogled prostovoljke

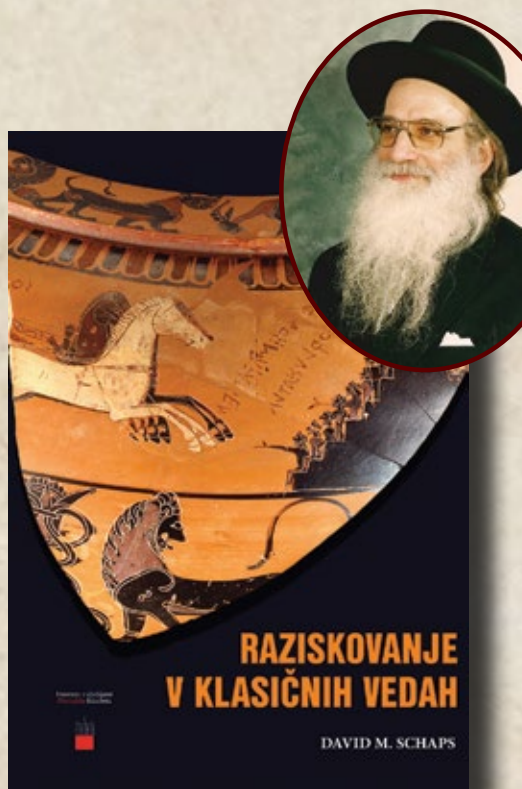
MI-ZA, 2023, m. v., 93 str., 12,90 €

Majo Sotenšek, sicer upokojeno bibliotekarko, smo spoznali že v dveh knjigah, obeh osebnih pripovedih – v prvi iz leta 2019 je opisovala svoje airbnbsjevske prigode, ko je stanovanje oddajala sama ali pa se potepala po svetu, v drugi knjigi iz leta 2022 pa je v delu *Zbiralka terapij* opisovala svoj boj z rakom. Njeno tretje delo slogovno spominja na drugo: opiše osebne izkušnje, saj je kot prostovoljka sodelovala v ljubljanskem azilnem domu, mnogo azilantov tudi sprejela v svojem domovanju v Piranu. Poleg konkretnih zgodb pa je v obeh delih ponujen tudi širši premislek: v prvem o raku (zakaj nastane – v kakšnem svetu živimo; na kakšen način ga je smotno zdraviti – s kemijo ali alternativo, ga izrezati ali nagovoriti), tu pa o birokraciji, azilantski politiki in tudi naši družbi, stereotipih ter načinu, kako se soočamo z drugimi. Avtorica v zgodbah o posameznikih in družinah iz Somalije, Turčije, Sirije, Afganistana, Pakistana, pa tudi s Kosova, pripoveduje o usodah ljudi, ujetih v birokratski sistem: o mladih fantih, nosečnicah, delovnih ljudeh, intelektualcih, pa tudi starejših, ki so obsojeni, da čakajo, kaj jim bodo sporočili – ali lahko ostanejo ali morajo oditi. Ko avtorica pije kavo v Piranu in poslušata natakarkarja, ki pravi, da zapira lokal prej, ker ni delovne sile, hkrati pa prav ona pozna toliko azilantov, ki bi radi delali in ostali tukaj, se bralec vpraša o smotnosti sistema. Je slednji dober, čeprav z napakami, ali je dejansko gnil v samem jedru? > AJDA VODLAN



**Raziskovanje
v klasičnih
vedah**

David M. Schaps



Eden od mikov grško-rimskih klasikov je v priložnosti, ki jo ponujajo – v priložnosti, da razmišljamo o pomembni kulturi v njeni celovitosti. *Raziskovanje v klasičnih vedah* je vodnik za vse, ki želijo vedeti več o različnih področjih in podpodročjih pri raziskavah starega sveta ter poznati njihove metode in vire.

mehka vezava

462 str.

29,90 €

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Znanstvena založba
Filozofske fakultete UL in
Knjigarna Filozofske fakultete UL

t: 01/241 1119

e: knjigarna@ff.uni-lj.si

https://knjigarna.uni-lj.si/

Društvo slovenskih književnih prevajalcev tudi to jesen opozarja na najbolj uspele prevode leposlovnih besedil v slovenščino in se poklanja njihovim avtorjem. Najboljši leposlovni prevod bo prejel Sovretovo nagrado, prvič podeljeno leta 1963 in poimenovano po klasičnem filologu in prevajalcu Antonu Sovretu. Komisija, ki jo sestavljajo Lijana Dejak, Nina Gostiša, Marjanca Mihelič, Veronika Simoniti in dr. Štefan Vevar (predsednik), je izbirala med knjižnimi objavami iz let 2021, 2022 in 2023. Za Sovretovo nagrado je nominirala dve prevajalki in prevajalca.

NOMINACIJE ZA SOVRETOVO NAGRADO 2023

Andreja Kalc

Terenske raziskave ukrajinskega seksa
Oksane Zabužko (Beletrina, 2023)

Oksana Zabužko je ugledna ukrajinska filozofinja, esejistka, angažirana intelektualka in pesnica, ki je doslej izdala dvajset knjig, med drugim zdaj že kulturni in provokativni roman *Terenske raziskave ukrajinskega seksa*, ki je takoj ob izidu leta 1996 sprožil burne odzive.



Zansko hibridno delo, ki je še vedno izjemno sodobno in aktualno, je od prevajalke zahtevalo veliko znanja, tenkočutnosti, gibkosti in inovativnosti pri prenašanju vseh miselnih, čustvenih, idejnih in jezikovnih premen besedila. *Terenske raziskave* so napisane v ukrajiniščini in vsebujejo številne podpomene, povezane z bolečimi dogodki iz zgodovine, obdobjem tranzicije ter vprašanjem identitete in jezika. Svojskost romana je tudi odkrito pisanje o intimi ter globinah ljubezni in strasti.

Prevajalki Andreji Kalc, ki je diplomirala iz slovenskega in ruskega jezika na Filozofski fakulteti v Ljubljani, magistrirala pa iz moderne ruske poezije, prejela pa je tudi fakultetno Prešernovo nagrado in nagrado Radojke Vrančič za mladega prevajalca, je odlično uspelo prenesti v slovenski jezik vse to razvejeno besedno tkivo energičnega, mestoma prav »hudourniškega« sloga.

Eruptivna proza novih in novih asociativnih nanosov z dolgimi napovednimi stavki in neizčrpen tok junakinjine zavesti namreč vrtoglavo preskočita v živahen dialog, poln vložkov, odtenkov in prebliskov. Pripoved razlomljenega ritma pogosto nezaokroženih povedi je prevajalki resda dajala bolj proste roke pri ustvarjanju prevoda, hkrati pa je bila zaradi pomenske gostote in »kopenja po globinah zavesti« izjemno zahteven prevodni zalogaj. Andreja Kalc mu je bila dorasla in je s tem prevodom več kot obogatila slovensko prevodno književnost.



Janina Kos

Najskrivnejši spomin človeštva
Mohameda Mbougara Sarra (MK, 2023)

Francoški pisatelj senegalskega rodu Mohamed Mbougar Sarr (1990) je prejel več literarnih nagrad, najprestižnejša pa je gotovo Goncourtova nagrada (2021) za roman *Najskrivnejši spomin človeštva* (tudi ljubljanski študenti francoščine so ga izbrali za Goncourtovo nagrado Slovenije). Gre za pripoved o iskanju izginulega senegalskega pisatelja T. C. Elimana (izmišljenega avtorja skrivnostne mojstrovine *Labirint nečlovečnosti* iz tridesetih let prejšnjega stoletja, okrog katere se spletajo miti), obenem pa za *hommage* Literaturi: Sarr nas vabi, naj vanjo stopamo neobremenjeni z avtorjevo biografijo in literarnoteoretskim znanjem.



Najskrivnejši spomin človeštva je večplasten in polifon roman, v katerem se prepletajo čas, prostor ter razvejene pripovedi glavnega junaka in fiktivnih pričevalcev. Te so napisane vsaka v svoji narativni govorici, zato se ta jezikovno in idejno razgibani roman izmika žanrskim opredelitvam in predstavlja poseben prevajalski izziv: med drugim govori o vojni, kolonializmu, konfliktu med Afriko in Zahodom, izmuzljivosti resnice in skrivnosti pisanja. V tej literarni detektivki najdemo dnevniške zapise in pisma, literarnokritične ocene in celo prvine afriško obarvanega magičnega realizma.

Najskrivnejši spomin človeštva je večplasten in polifon roman, v katerem se prepletajo čas, prostor ter razvejene pripovedi glavnega junaka in fiktivnih pričevalcev. Te so napisane vsaka v svoji narativni govorici, zato se ta jezikovno in idejno razgibani roman izmika žanrskim opredelitvam in predstavlja poseben prevajalski izziv: med drugim govori o vojni, kolonializmu, konfliktu med Afriko in Zahodom, izmuzljivosti resnice in skrivnosti pisanja. V tej literarni detektivki najdemo dnevniške zapise in pisma, literarnokritične ocene in celo prvine afriško obarvanega magičnega realizma.

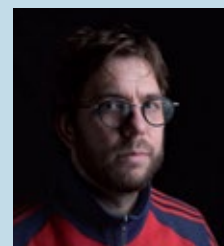
Janina Kos, letošnja Nodierova nagrajenka za prevod romana *Anomalija* Hervéja Le Telliera, se je ne le spretno prebila skozi Sarrov kompleksni labirint, ampak je v vseh odtenkih subtilno presukala pripovedno nit in suvereno razpletla njene slogovne, skladenske in druge voze. Po prevajalkini zaslugi smo dobili sijajno poslovenjeno mojstrovino, preneseno v naš jezik v vseh njenih mnogoterih fasetah, zato si po mnenju komisije Janina Kos zasluži nominacijo za Sovretovo nagrado.



Jernej Županič

Moby Dick ali kit
Hermana Melvilla (Beletrina, 2022)

Epohalno delo Hermana Melvilla *Moby Dick ali kit* iz leta 1851 je eno največjih del ameriške literature, žanrsko tako raznoliko in kompleksno strukturirano, da ga nekateri literarni zgodovinarji raje kot roman imenujejo ep. Gre za pustolovsko zgodbo o lovu na kita, ki je na prvi pogled nekakšna enciklopedija pomorskih kitolovskih legend in pripovedk z osrednjo zgodbo o brezkompromisnem, obsedenem kapitanu Ahabu, ki se spusti v smrtonosno bitko s kitom velikanom. V resnici pa je vse zunanje dogajanje zavito v simboliko in alegorijo. Kit uteleša neukrotljivo naravo, Ahab človekovo maščevalno destruktivno silo. Delo je prepredeno z odlomki in motivi iz Biblije, Shakespeara, Milтона ... in tak je tudi jezik: arhaičen, biblijski, homerski, shakespeareovski, miltonovski, transcendenten, a tudi prizemljeno pomorski, kitoslovski, giblje se med privzdignjenim citiranjem znanih in obskurnih virov v maniri visoke retorike, mističnimi spekulacijami, preroškim anarhizmom in mornarskim slengom.



S tem »literarnim mamutom« se je moral spoprijeti prevajalec Županič. In bil mu je kos. Ustvaril je koherenten, suveren in sočen prevod z močno avtentično prezenco. Z njim je izpričal prevajalsko kondicijo za prevajanje zelo zapletene sintakse. Ohranil je naraven epski zamah in jasno izpeljal tudi zelo kompleksne povedi, ne da bi oslabil razumljivost sporočila. Ker premore zadosten leksikalni potencial, se je lahko večje sprehal med jezikovnimi plastmi, arhaiziral in patiniral motive in dialoge in se dobro znašel tudi v obskurnih jezikovnih legah. Iznajdljivost je pokazal tudi pri prevajanju z mnogih področij, za katera v slovenščini ni izdelane terminologije (pomorstvo 19. stoletja, kitolov, tuje domorodne kulture itd.), in obenem poustvaril prepričljiv mornarski sleng.



Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti



TIPOGRAFSKA KUNŠT: UPODOBITEV INFORMACIJ

Klementina Možina
275 str., 35 EUR
Naravoslovnotehniška fakulteta UL
Novo izdano delo je namenjeno vsem, ki jih zanima tipografija v konvencionalnem tiskanem mediju ali v najsodobnejših digitalnih medijih.



ZAČAJ JE VAZA PODOBNA HIŠI? OD SISTEMSKEGA DO FANTAZIJSKEGA Z OBLIKOVALKO JANJO LAP

Barbara Predan in Špela Šubic
207 str., 28 EUR
Akademija za likovno umetnost
in oblikovanje UL in Muzej za
arhitekturo in oblikovanje,
Društvo Pekinpah

Prva monografska znanstvena študija o slovenski ustvarjalci na področju arhitekture in oblikovanja pri nas.



MATEMATIKA V UMETNOSTI

Matija Cencelj, Boštjan Gabrovšek
140 str., 18 EUR
Pedagoška fakulteta UL

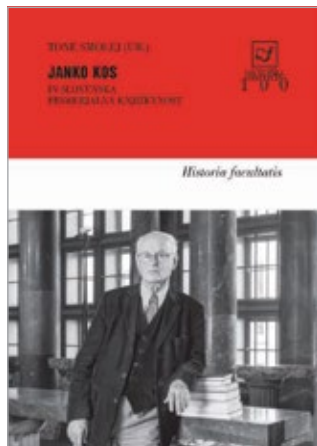
Knjiga prikazuje širok nabor tem iz umetnosti, predvsem likovnih umetnosti in glasbe, kjer lahko opazimo pojav matematičnih struktur.



NA DVORIŠČU POGANOV: KATOLIŠKA CERKEV IN DRUŽBENO ZLO

Maca Jogan
360 str., 23 EUR
Fakulteta za družbene vede UL

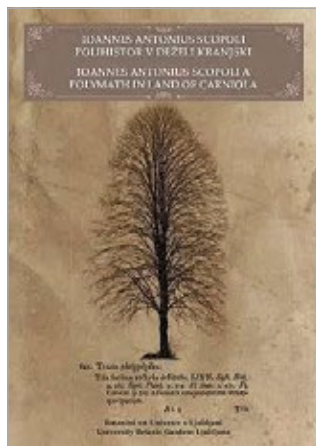
Monografija izrisuje jasno podobo odnosa in vpliva Rimo-katoliške cerkve v sekularnem evropsko-slovenskem prostoru.



JANKO KOS IN SLOVENSKA PRIMERJALNA KNJIŽEVNOST

Tone Smolej (ur.)
332 str., 27,90 €
Založba UL (Filozofska fakulteta)

Knjiga posvečena akademiku, ki je odločilno oblikoval literarno vedo na Slovenskem.



IOANNES ANTONIUS SCOPOLI POLIHISTOR V DEŽELI KRANJSKI

Jože Bavcon, Blanka Ravnjak (ur.)
665 str., 38 EUR
Biotehniška fakulteta UL

Monografija o Scopoliju povzema vsa področja njegovega delovanja, ki so predstavljena v luči današnjih spoznanj.

journals.uni-lj.si
30 odprto dostopnih znanstvenih revij Založbe UL

ebooks.uni-lj.si
Več kot 400 odprto dostopnih knjig

knjigarna.uni-lj.si
Več kot 1700 knjig številnih fakultet in akademij UL

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite v spletni knjigarni Založbe UL in na posameznih fakultetah.

Univerza v Ljubljani

Založba Univerze v Ljubljani
Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana
E: založba@uni-lj.si • T: 01 241 11 81

knjigarna.uni-lj.si



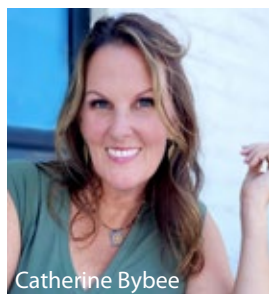
CATHERINE BYBEE

NE ČISTO PAR

serija Ne čisto, knj. 1

prevod: Anja Radaljic

Hiša knjige, 2023, m. v., 317 str., 15,95 €



Catherine Bybee

Pred vami je prava moderna pepelkina zgodba s kavbojskim pridihom. Jessie je natakarka, ki sama preživlja svojega devetletnega sina Dannyja. Obljubila si je, da se ne bo nikdar več zapletla z neodgovornim moškim, ki ji ne bo nudil stabilnosti. Ko jo Jack

Morrison prvič zagleda, ve, da jo mora osvojiti. Ampak kot dedič verige prestižnih hotelov se boji, da bo ljubezen našel le njegov denar, zato se pretvarja, da je preprost delavec v hotelu, sanjač brez prebite pare. Ker Jessie zavrača njegova povabila na zmenek, ubere drug pristop – on bo samo njen prijatelj, ki ji bo pomagal spoznati premožne moške, nastanjene v hotelu. Vendar pa je med njima očitna iskrica. Jessie se vse težje upira kavboju, ki je vedno tam, ko potrebuje pomoč, in se odlično znajde tudi z njenim sinom. Njeno srce se vse bolj topi, a Jackova igra bi lahko vse uničila. Nežno, romantično in naravnost pravljico! > SANJA PODRŽAJ

MARIE FORCE

LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI

serija Butler Vermont, knj. 2

prevod: Anja Radaljic

Hiša knjig, 2023, t. v., 213 str., 32,90 €



Nov prevod avtorice, ki je prodala že več kot dvanajst milijonov izvodov svojih knjig, nas tokrat zapelje z zgodbo, ki jo v knjigah redko srečamo – o zaljubljenosti starejšega para namreč. Mary Larkin, glavna junakinja, je poslovodkinja v trgovini, Patrick Murphy pa seksi uspešen poslovnež. So njegova čustva res pristna? Ali lahko pričakujemo srečen konec? Lahkotna, zabavna, pa tudi s čustvi nabita in vmes erotična zgodba nas popelje v majhen kraj Butler v Vermontu, pa tudi na ulice razburljivega New Yorka. Čeprav je poletja konec, je to pravo čtivo za na plažo – če bo prehladno, pa kar za pod odejico na kavču. V vsakem primeru boste uživali v novih ljubezenskih dogodivščinah izpod peresa pisateljice, ki se je že večkrat prebila na lestvico New York Timesa najbolje prodajanih knjig v žanru sodobnih ljubezenskih romanov. > AJDA VODLAN

DIANE CHAMBERLAIN

MAJHNO MESTO, VELIKE LAŽI

prevod: Sara Menaše Jensterle

Meander, 2023, t. v., 473 str., 34 €

Enaindvajsetletna študentka umetnosti Morgan Christopher zaradi vožnje pod vplivom alkohola že leto dni ždi v ječi kaznilnice za ženske, ko jo preseneti nenavaden obisk z nadvse mamljivo ponudbo: če bo v manj kot dveh mesecih restavriral gromozansko sliko slikarke Anne Dale, ki je nastala leta 1940 v mestecu Edenton v Severni Karolini in jo želi v kratkem razstaviti v galeriji pokojnega slikarja Jesseja Williamsa, bo oproščena kazni, povrhu vsega pa bo za svoje delo tudi bogato nagrajena. Mladenki sprva ni jasno, kako naj bi slavni slikar,

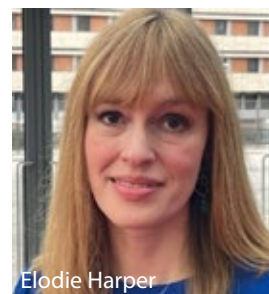
ELODIE HARPER

HIŠA Z ZLATIMI DURMI

trilogija Volčji brlog, knj. 2

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, 2023, t. v., 475 str., 37,90 €



Elodie Harper

Lepa grška sužnja Amara, ki se je v prvem delu znašla v zloglasnem pompejskem bordelu Volčji brlog, se po osvoboditvi iz suženjstva v veliki hiši novega pokrovitelja ne počuti najbolje. Njeno življenje je sicer boljše, a je v celoti odvisna od Rufusovega razpo-

loženja, ki zdaj prvič pokaže tudi svoje maščevalne in krute poteze. Osamljena je, zato od bivšega zvodnika odkupi dve prijateljici iz bordela, kar še dodatno vznejevolji njenega muhastega dobrotnika. Življenje kurtizan v Pompejih je polno pasti, ki jih Amara ne razume najbolje. Pri razumevanju novega sveta ji pomaga izobraženi pomočnik Filos in Amara sčasoma začuti, da se bo morala dokončno osamosvojiti. Energična zgodovinska pripoved, ki se napaja v grški in rimski mitologiji, bo navdihnila vse, ki jim je vseh popularno feministično leposlovje. > RENATE RUGELJ

JADE LEE

ŠKANDALOZNA POROKA

serija Damine skušnjave, knj. 1

prevod: Olga Štuhec

Hiša knjig, 2023, t. v., 432 str., 36,90 €



Helaine je kljub svoji mladosti prestala že marsikaj, a ji je zaradi iznajdljivosti in spretnosti uspelo obrniti svoje življenje na bolje. Rojena v visoki družbi, a zaradi očetovih prekrškov iz nje izločena, ni bila več primerna partija za poroko. Helaine ni mogla več računati, da ji bo udobno življenje zagotovil moški, ampak je morala za to poskrbeti sama. Odprla je butik Damine skušnjave in postala priljubljena modistka bogatih dam, med njimi tudi sestre vikonta Redhilla. Iskric med njima preskočijo že ob prvem srečanju, ko Redhill ugotovi, da z odločno modistko ni šale. Ženske, ki skrbi sama zase in ji delo daje moč, ni tako lahko osvojiti. Vikont pa kmalu izve tudi za šokantno preteklost njene družine in se sprašuje, kaj je bolj škandalozno – poročiti se z navadno modistko ali z damo iz padle družine. Je ljubezen dovolj močna, da premaga preteklost in stroga družbena pravila? > SANJA PODRŽAJ

ki je umrl pred nekaj meseci, za restavriranje ogromne slike izbral prav njo, a potem vseeno sprejme ponudbo. Bolj kot zaključuje ponujeno težaško delo, bolj se odmotava klobčič skrivnosti, povezanih s slikarko Anno Dale. Ko naposled Morgan po spletu okoliščin dobi v roke stari slikarčin dnevnik, pa dobi odgovore na številna vprašanja, ki so se ji dan za dnem porajala ob stiku s prelepo slikarico, polno čudaških dodatkov. Branje, ki bralca nežno vabi v svet umetnosti in vseh z njo povezanih skrivnosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK



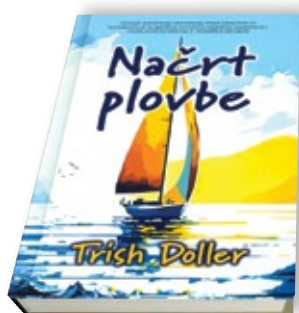
ROISIN MEANEY

ŽIVLJENJE PRED NAMA

prevod: Barbara Jarc

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2023, t. v., 428 str., 39,99 €

Irska pisateljica Roisin Meaney (1959) je na začetku svoje kariere delala v oglaševanju, bila tudi učiteljica, potem pa je pred skoraj dvajsetimi leti objavila svoj prvenec, ki ji je omogočil, da se je poklicno posvetila pisanju ter v tem času napisala več kot dvajset romanov. V slovenščini jo že poznamo po njeni *Obletnici*, zdaj pa je v prevodu izšlo njeno najnovejše delo *Življenje pred nama* iz leta 2022, v katerem zgodbo spremljamo skozi tretjeosebno pripoved vsakega od dveh glavnih junakov. Ona je Alice, ki že na začetku romana izve, da je njen fant, s katerim naj bi preživela prvi skupni konec tedna, v resnici poročen in oče treh otrok, pred prevelikim žalovanjem pa jo reši teta Kate, ki ji ponudi priložnost, da se vrne v rojstno mesto in tam začne na novo. On pa je srednjeletni George, ki je po tem, ko ga je pred enajstimi leti zapustila žena Claire, ostal samski, edina svetla luč v njegovem življenju pa je njegova enajstletna hči Suzi. Ko se nekdanja žena naposled zaroči, nastopi čas, da si tudi on poišče novo ljubezen, morda celo preko spletnih zmenkov. Bi bila to lahko ravno Alice? Rahločuten roman o novih priložnostih in preizkušnjah v življenju. > SAMO RUGELJ



TRISH DOLLER

NAČRT PLOVBE

prevod: Alenka Gortan

Hiša knjig, 2023, t. v., 303 str., 35,90 €

Skoraj leto dni po Benovem samomoru se Anna odloči, da bo uresničila njegove sanje o skupnem jadraniu od Floride do Karibov. To bi moralo biti jadranje njunega življenja, toda sedaj jadra sama, za Bena. Načrtovala sta poroko, vendar ljubezen ni zmogla premagati Benove depresije. Toda samotno jadranje postane za neizkušeno jadralko prenevarno, zato v pristanišču na poti napiše oglas, da išče jadralskega sopotnika. Javi se Kean, irski jadralca, ki je bil med najboljšimi profesionalnimi jadralci, dokler ni v nesreči izgubil noge. Tudi s protezo je odlični jadralca, vendar ga nihče več noče na svoji barki. Roman pripoveduje trpko-sladko ljubezensko zgodbo o žalovanju in ponovnem prebujenju, o strašni izgubi in življenjski sili, ki vznikne vedno znova. Na dolgi poti Anna spozna, da lahko spet zaživi samostojno, pa tudi, da si življenje želi nadaljevati s Keanom in psičko, ki sta jo našla v nekem zalivu. Zgodba je umeščena na morske širjave, ki jih biča slani veter, v samotne zalive, kjer še plavajo želve in delfini, na skrivnostne vulkanske otoke in v pristanišča, kjer se zbira pisana družina jadralcev. Govori o ljubezni in strasti, ki se prebudita počasi, dokler ne prežameta vsega, kar je vredno doživeti. Trish Doller, tudi sama jadralka, je uspešna avtorica vrste romanov, med katerimi je *Načrt plovbe* njeno prvo delo, prevedeno v slovenščino. > MAJA ČREPINŠEK

ROSELLA POSTORINO

SAMO LJUBIL SEM TE

prevod: Mina Mušinič

Hiša knjig, 2023, t. v., 414 str., 36,90 €

Avtorica mednarodne uspešnice *Hitlerjeve pokuševalke* med slovenske bralce prihaja z novim romanom. Piše se leto 1992 in vojna v Bosni se je razplamtela. V sirotišnici v Sarajevu so otroci prepuščeni samim sebi. Desetletni Omar se vse od dne, ko ga je granata iztrgala iz maminih rok, sprašuje, ali je ta še živa. Hrepeni po njej in dneve preživlja zroč skozi okno, kar je v mestu, razdejanem od vojne, smrtno nevarno. Nekega dne ga na hodniku sirotišnice, ko mu je hudo in plane v neutolažljiv jok, za roke prime deklica Nada in za Omarja se tisti trenutek vse spremeni in ga z Nado poveže za vse življenje. Stran za stranjo spoznavamo Omarja, njegovega brata Sena, Nado in njenega brata Iva, ki bo moral oditi na fronto, življenje otrok, ki se borijo za preživetje. Čez čas otroke iz sirotišnice odpeljejo v Italijo. Poleg njih so na avtobusu tudi otroci iz družin, tako da se skupaj znajdejo otroci iz zelo različnih družinskih ozadij. Bo izkoreninjenim otrokom uspelo pognati korenine v novem okolju ali bodo hrepeneli po vsem tistem in predvsem tistih, ki so jih pustili za sabo? Naslov romana je povzet po čudoviti pesmi Izeta Saraljiča: »In kaj sem jaz počel, ko se je pisala zgodovina? Samo ljubil sem te.« Ganljiv roman z močnim sporočilom. > SABINA BURKELJCA



Moji magični obredi



Corinne De Leenheer

MAGIČNI RECEPTI ZA LEPOTILNE RAZVADE



Alexandra Fryda Marty

LUNINI KROGI



Caroline Chermoux

SPODBUDIMO PRETOK ŽIVLJENJSKE ENERGIJE

18,90 €/izvod

27,90 €

Shayna Cornelius in Dana Stiles

VAŠ HUMAN DESIGN

Odkrijte najboljšo različico sebe!



16,95 €

Javier Castillo

IGRA DUŠE



16,95 €

Charmaine Wilkerson

ČRNI KOLAČ



15,95 €

Catherine Bybee

NE ČISTO PAR



Vabljeni v prenovljeno spletno knjigarno [www.galarna.si!](http://www.galarna.si)



Brezplačna dostava za naročila nad 40 €.



Hitra dostava Naročila oddana do 12.00 odpošljemo isti dan.



Knjige na zalogi 98 % izdaj je na zalogi.



Distribucija Avrora

E: info@galarna.si

T: 040 922 522

všečkajte nas na Facebooku



Mojca Širok je dolgoletna novinarka, publicistka in pisateljica, ki je bila trinajst let dopisnica iz Italije in Vatikana, zdaj pa živi in dela v Bruslju. Po publicističnih knjigah *Zadnji rimski cesar*, *Oblast brez obraza* in *Od Benedikta do Frančiška* se je lotila pisanja kriminalk, ki so postale velike uspešnice, s *Praznino*, ki se odvija v Bruslju, pa je sklenila trilogijo, ki jo je začela s *Pogodbo* (2018, postavljeno v Rim), za katero je prejela nagrado modra ptica, nadaljevala pa z *Evidenco* (2021, dogaja se v Ljubljani). Še pred uradno predstavitvijo *Praznine* smo z avtorico opravili kratek pogovor.

»Pišem romane, ki bi jih rada brala.«

MOJCA ŠIROK

PRAZNINA

Rim-Ljubljana-Bruselj, knj. 3
Mladinska knjiga,
2023, t. v., 352 str., 32,99 €



Bukla: Z izidom romana *Praznina* ste zaključili kriminalno trilogijo Rim-Ljubljana-Bruselj? Kakšni so občutki?

Širok: Predvsem olajšanje, ker sem jo končala do roka. Kot novinarki mi življenje odmerjajo časovni roki, roki za oddajo teksta, roki za preverjanje informacij, roki za razumevanje ozadij. Zato sem si tudi za vse tri romane zadala roke, ker bi sicer verjetno nikoli ne bili končani.

Bukla: Koliko je na vsebino knjig vplivala geografija? Ste se napajali bolj iz okolja ali bolj iz predstave, ki jih imamo o posameznem okolju, torej v Italiji mafija, v Sloveniji lovke zgodovine, v Bruslju pa evropska birokracija? Kateri prostor je bil za pisanje najbolj inspirativen?

Širok: Geografija, kot ste rekli, je bila nedvomno ena glavnih inspiracij. Vse tri romane navdihuje okolje, okolje jih določa, iztrgan iz svojega okolja ne bi noben od njih bil to, kar je. Moje predstave o teh krajih temeljijo na njihovem poznavanju, lokacije, na katerih se dogajajo posamezni prizori v romanu, so resnične in zame je bilo veliko lažje, da se mi jih ni bilo treba izmišljovati. Zaprla sem oči in opisala kraj tak, kot je in na katerega sem pač postavila nek izmišljen prizor. In predvsem v ljubljanskem delu je bilo zanimivo, da so bralci točno vedeli, kje se kaj dogaja, in to zgolj po opisu, čeprav krajev nisem imenovala. Še za sliko v Narodni

galeriji, pred katero se odvija eden zadnjih prizorov, so mnogi vedeli, katera je.

Najbolj inspirativen? Rim. Ker ga najbolje poznam.

Bukla: Kako ste spletli zgodbo *Praznine*, v katerem spet nastopa živopisen nabor likov od slovenskih novinark, prek evropskih birokratov do policistov Evropa. So bili navdih ljudje, ki ste jih spoznali osebno, ali bolj časopisne črne kronike?

Širok: Oboje. Teme, ki polnijo *Praznino*, so teme, o katerih poročam tudi kot novinarka. V vsakem od likov so resnični ljudje, čeprav nikoli en sam, ampak več njih, predružačenih, kot sem jih želela videti jaz.

Bukla: Bruselj je srce Evrope. A vendar, kot napeljujete v *Praznini*: se pomembne odločitve glede Evrope sprejemajo kje drugje in ne v tamkajšnjih evropskih ustanovah?

Širok: Odločitve se ne sprejemajo v Bruslju, ampak v državah članicah. Tudi ko v Bruslju kaj sami odločijo, če državam ni všeč, se to ne bo zgodilo. Članic je 27, majhnih, srednjih in velikih. Pete v pesek lahko zarije in vse ustavi, če že hoče, čisto vsaka od njih. V katero smer bo šla zakonodaja, kaj bo prepovedano in kaj ne, na koncu požigosajo države članice in njihovi politiki. Tega, kako države porabljajo evropski denar, na primer, v 90 odstotkih ne nadzoruje Bruselj, ampak vsaka država sama s svojimi organi pregona, s svojimi sistemi nadzora. Ampak ko gre kaj narobe, je vsega kriv Bruselj.

Bukla: Vaše kriminalke tečejo s hitrim eksplozivnim ritmom kratkih poglavij. Kaj je razlog za tako avtorsko odločitev: osebno občudovanje



Mojca Širok

Foto: Saša Kovarčič

tovrstnega žanrskega pisanja, odraz novinarskega dela ali namerna avtorska odločitev, da zgrabite bralca na začetku, potem pa ga ne pustite vse do konca?

Širok: Vse to, kar ste navedli. Glavni razlog pa je, da pišem romane, ki bi jih rada brala.

Bukla: Izbira lokacije, dogajalnega prostora vsakega romana, je povezana tudi s krajem opravljanja vašega poklica. Pa reciva, da bi imeli pri tem (torej pri lokaciji poklica in romana) prosto izbiro. Kam bi ga najraje postavili?

Širok: Na slovensko podeželje. V kakšno manjše mesto, kot je moja Nova Gorica. In morda čez mejo v Gorico ali Trst.

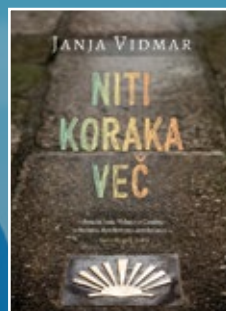
Bukla: Kam vas bo vodila naslednja knjižna pot? Lahko prej pričakujemo »četrti del trilogije« ali pač kako novo publicistično knjigo?

Širok: Z mojo urednico pri Mladinski knjigi Nelo Malečkar že leta sanjariva o ljubezenskem romanu z naslovom *Ne bom se več jokala*. Morda bo ta naslednji. In morda bo v njem ob ljubezni tudi kakšen kriminal.



JANJA VIDMAR trilogija KORAKI

Osvobajajoča ljubezenska zgodba,
ki vas iz Slovenije popelje po Caminu, v Toskano in na Kreto.



Na voljo tudi v paketu po znižani ceni na spletni strani www.bukla.si

Nakup: na spletni strani www.bukla.si • po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolj založenih knjigarnah.



JANKO VALJAVEC

DOBRI UČENCI

Lynx, 2023, m. v., 223 str., 22 €

Zasebni detektiv Pavel Cirk bo bralcem Valjavčevih romanov že dobro znan. Zgodba se začne januarja in Cirk se uspešno drži zaobljube, da se tokrat ne bo lotil primera pogrešane osebe. Zadnja dva januarja ga je to namreč drago stalo, o čemer lahko beremo v romanih *Dolgčas* in *Kura*. Na srečo ga letos čaka le primer odkrivanja nezvestobe. Tako se vsaj zdi na začetku, a kaj kmalu se primer spremeni v primer iskanja pogrešane osebe – kot zakleto! Cirk se ujame v mrežo štirih žensk in se sprašuje, ali ima morda opraviti z norimi znanstvenicami – kot iz filma – z materjo in hčerjo, obe sta učiteljici kemije in obe s skritimi, prepovedanimi aferami. Kaj vse sta pripravljene storiti, da jih prikrijeta? Cirk konča v ječi, ki mu je dobro znana še iz prejšnjega primera. Mu bo tudi tokrat uspelo pobegniti? > SANJA PODRŽAJ

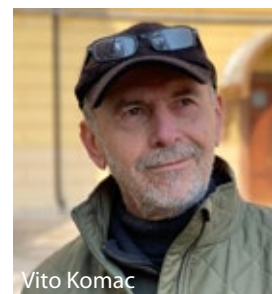


... Janko Valjavec nas v svojih kriminalno-zgodovinskih romanih razveseljuje s humornim cinizmom, spretno vpletenim v napeto dogajanje ...

VITO KOMAC

ODVETNIKOVA AVANTURA

Primus, 2023, m. v., 359 str., 27 €



V drugem romanu ekonomista in uspešnega podjetnika se vrnemo v 80. leta, obdobje tik pred razpadom Jugoslavije, zaznamovano z željo po razvoju podjetništva. Advokat Sašo Petan, sicer

zaprt vase in ne preveč privlačen, je na račun uspeha živel prestižno življenje, kljub temu pa ni našel sreče, njegov zakon je bil vse prej kot ljubeč. Uteho išče v alkoholu in hrani, postane »hodeča katastrofa«, kar odžene kliente in propadati začne tudi njegov posel. V najbolj obupnem trenutku se z rešitvijo pojavi Frenk Bogataj, njegova redna stranka, privatnik, a tudi davčni utajevalec. Zanj mora opraviti ne čisto legalni zaupni transport v Avstrijo. Vendar pa je načrtu že na sledi nekdo, željan dobička. Zaplet nas priklene na knjigo, še toliko bolj, ker gre za resnično zgodbo! Bo Sašo rešil svoj posel in zakon? Lahko denar vse popravi? Podajte se na avanturo – in izvedeli boste. > SANJA PODRŽAJ



MATEJ KOCJANČIČ

POSLEDNJI VALČEK

samozaložba, 2023, t. v., 184 str., 30 €

Kriminalni prvenec Mateja Kocjančiča (1974) se začne na polno, z obdukcijskimi prizori, ki obrnejo želodec enemu izmed prisotnih tehnikov. Naključje? Moško truplo, oblečeno v narodno nošo, ima s kamnom razbito lobanjo, na spodnjicah pa očitne znake, da je imel pokojni tik pred smrtjo spolni odnos. In še zdaleč ni neznanec. Kot zvezdo priljubljenega narodnozabavnega ansambla in

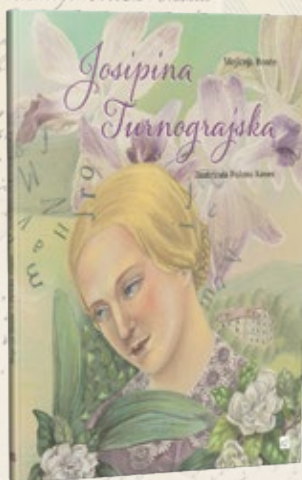
moškega, ki (se) nobeni ne odreče, ga pozna vsa Dolenjska. Na večer pred smrtjo je stal pred tisoči na velikem koncertnem odru. Kocjančič ustvari širok nabor prepričljivih likov, ki imajo vsi po vrsti dober motiv za umor, ekipo možatih, ostroumnih preiskovalcev, verjetno izvedbo umora in lik umorjenega, ki dovolj živo stopi iz strani kriminalke, da se bralcu zdi prepoznaven v tem ali onem harmonikarju. V dogajanje duhovito vpleta resnične osebnosti in dogodke, zgodbo pa umesti na sceno *goveje muz'ke*, v okolje Žužemberka, na kopališče, pod grad in med zapuščene ruševine papirnice. Ni naključje, da je eden izmed glavnih osumljencev pisec narodnozabavnih besedil in medicinec. (Kocjančič je avtor več kot 400 besedil, med drugim ponarodele *Le Krka ve*.) Kdo je moril, spretno spletena zgodba ne izda do zadnje strani. > MAJA ČREPINŠEK



Mira Delavec Touhami

DEHTEČE SPOMINČICE LJUBEZNI

Pisemski portret Josipine Urbančič Turnograjske in Lovra Tomana (30 €)

www.mohorjeva.org


Mojiceja Bonte

JOSIPINA TURNOGRAJSKA

(21,50 €)



Hélène Delforge

OČE

(26,50 €)



CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

info@celjska-mohorjeva.si • 03 490 14 20 • 01 244 36 50

ANDERS ROSLUND

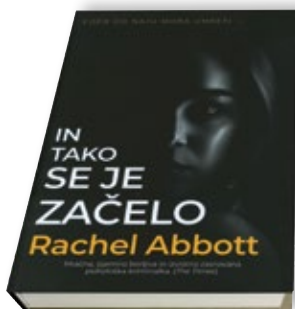
SLADKO SANJAJ

prevod: Igor Harb

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,
2023, t. v., 412 str., 37,99 €



V knjigo nas uvede opozorilo: »Določene vsebine v zgodbi lahko nekaterim bralcem povzročijo tesnobo.« Inšpektor Ewert Grens, ki ga poznamo že iz romanov *Tok Tok* (Mladinska knjiga, 2021) in *Tri sekunde* (Mladinska knjiga, 2012), se tokrat namreč spusti v drobovje podtalne pedofilske združbe, katere sprijenost je naravnost grozljiva. Kljub temu, da je na robu izgorelosti, ga preganja podoba praznega groba pogrešane deklice, ki je niso nikdar našli. A Grens ve, da ni prepozno in na lastno pest sproži mednarodno akcijo. Hkrati, ko se bori s spolnimi delinkventi temnega spleta, se bori tudi s svojo preteklostjo, saj je tudi on nekoč izgubil hčerko, svojo malo deklico. Tvegana preiskava nas drži v primežu vse do zadnjih strani, ko se zgodba obrne v povsem nepričakovano smer. Branje, ki je zaradi narave zločinov na trenutke neprijetno, je obenem toliko bolj napeto, saj ves čas stiskamo pesti, da bo pravici zadoščeno. > SANJA PODRŽAJ



RACHEL ABBOTT

IN TAKO SE JE ZAČELO

prevod: Luka Pieri

Aktivni mediji, 2023, m. v., 430 str., 24 €

Policistka Stephanie King in njen mladi kolega Jason se neke noči odzoveta na klic na pomoč in takoj odhitita v prestižno hišo, zgrajeno na

pečini nad morjem. V tamkajšnji spalnici ju pričaka grozljiv prizor: na postelji ležita v klobčič krvavih rjuh zapleteni mrtvi osebi. A že v naslednjem hipu se izkaže, da ena od oseb ni mrtva. Policistka Stephanie se takoj loti raziskovanja in kasnejšega zasliševanja preživele osebe, ob tem pa se ji vse bolj dozdeva, da zgodba, ki jim jo ponuja Evie Clarke, ne pije vode. Ji je njene telesne težave zares prizadejal njen mož Mark North, priznani umetniški fotograf? In kakšno vlogo ima pri vsem skupaj Markova sestra Cleo, ki že od prvega srečanja z Evie ne skriva, da ji ne zaupa in je ne prenese? Napet psihološki triler očara s svojo izvrstno zgrajeno zgodbo, iz katere bralec še le čisto proti koncu izlušči vse ključne drobce, pomembne za razumevanje težkih skrivnosti glavnih junakov. Mamljivo branje od prve pa vse do zadnje strani! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

LISA JEWELL

DRUŽINA OSTANE

prevod: Eva Žerjav

Primus, 2023, m. v., 422 str., 29 €



Nov prevod avtorice, ki je objavila že devetnajst knjig in navdušuje bralce po celem svetu, je nadaljevanje knjige *Družina nad nami*, prodajne uspešnice z lestvice New York Timesa in izbor knjižnega kluba oddaje Good Morning, America, vendar jo lahko beremo tudi samostojno. Zgodba se na nek način nadaljuje, vendar se pojavi nov zločin in nove skrivnosti, ki na koncu inšpektorju Samuelu pomagajo razumeti, kaj se je zgodilo pred tremi desetletji, ko so na kuhinjskih tleh chelseajske vile našli tri mrtve. Kako daleč smo pripravljeni iti, da zakrijemo družinske skrivnosti? Koliko novih laži bomo povedali? Skrivnosti je toliko, da bralca zanimajo še bolj kot dejanski umor in čigave so kosti, ki so jih našli na obrežju Temze. Tragična zgodba o zlorabi otrok, čustvenih travmah, toksičnih družinskih odnosih in izsiljevanju je tako napeta, da bralca posrka do zadnje strani. Konec morda namiguje na nadaljevanje! > AJDA VODLAN



DONNA LEON

NEIZVEDLJIVO

serija Komisar Brunetti

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2023, t. v., 301 str., 35,90 €

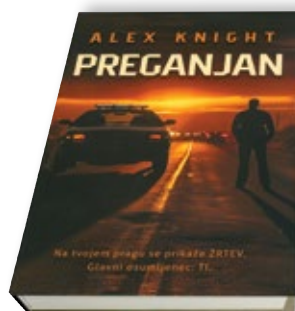
Še maloprej je skupina ameriških turistov na enem od beneških trgov občudovala ponarejene dizajnerske torbice, razprostrte na rjuhah črnih priseljencev, že hip zatem pa se eden od uličnih prodajalcev, ki prodaja tovrstno robo, mrtev zgrudi na tla, in to pred očmi šokiranih potencialnih kupcev. Način umora kaže, da je bil na delu storilec, ki se močno spozna na svoj posel. V raziskavo zločina se vključijo komisar Guido Brunetti in se skupaj z izbranimi policijskimi kolegi loti preiskave. Ta ga sprva vodi v zakotne, hladne in borno opremljene sobice beneških ulic, kjer se na malem prostoru stiska ogromno afriških priseljencev. Med temeljito raziskavo kasneje naleti na robec s kamenčki, ki so po vsej verjetnosti neprecenljive vrednosti in jih je nekdo verjetno pritihtopil iz Afrike. Brunetti s svojo ekipo počasi prodira v svet beneškega podzemlja in številnih šokantnih koruptivnih dejanj. Privlačna kriminalka, ki jo boste prebrali na mah! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ALEX KNIGHT

PREGANJAN

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2023, m. v., 367 str., 26 €



Policist Jake se znajde na drugi strani zakona, potem ko se na njegovih vratih pojavi pretresena hči njegove partnerke, trinajstletna Molly. Njeno mamo so ustrelili, njo pa lovijo. Glavni osumljenec je on. Nekdo mu je podtaknil umor in nima druge izbire, kot da zbeži skupaj z Molly in poišče odgovor na vprašanje za milijon dolarjev, kdo je to storil in zakaj, kajti samo tako bo lahko dokazal svojo nedolžnost pred odločno agentko Larkovo in širšo javnostjo, ki je v primer vse bolj vpletena tudi po zaslugi novodobne detektivke Chrissie in njenega podkasta Neizsledljivo. Sčasoma vsi odkrivajo, da ni vse tako, kot se zdi, in primer se divje zasuče. Nepredvidljiv roman bo poskrbel, da boste zadrževali sapo do zadnje strani. Razburljivo! > SANJA PODRŽAJ

beremknjige.si

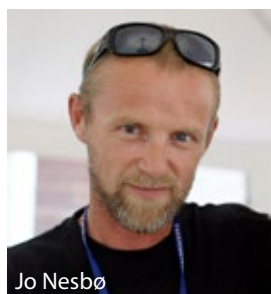


JO NESBØ

LJUBOSUMNEŽ IN DRUGE ZGODBE

prevod: Petra Piber

Mladinska knjiga, zbirka Skratka, 2023, m. v., 299 str., 24,99 €



Jo Nesbø

Norvežan Jo Nesbø (1960) ni samo globalno neznansko uspešen pisec kriminalk, v katerih nastopa Harry Hole, ni samo avtor mladinskih fantazijskih romanov o doktorju Proctorju, temveč je tudi vse bolj prepoznaven pisec intrigantnih kratkih zgodb. *Ljubosumnež in druge zgodbe* iz leta 2021

je za zdaj njegovo najodmevnejše delo tega žanra, v njem pa osrednje in najboljše mesto zavzema naslovna zgodba *Ljubosumnež*, v kateri na grški otok Kalimnos (raj za športne plezalce!) prileti izkušeni grški policijski inšpektor Georgius Kostopoulos, da bi lokalni policiji pomagal pri raziskovanju primera izginotja tujega turista. Vendar so pozornosti vredne tudi druge zgodbe, bodisi prva (London), v kateri se ženska v najboljših letih odloči, da bo naredila samomor, ki ga naroči pri agenciji, to pa med letom v London razloži svojemu sopotniku, ali pa Vrsta, v kateri temnopolta begunka streže v trgovini, njen konflikt z enim od kupcev pa v trenutku sproži celo katastrofo ... Krajše in daljše zgodbe, v katerih napeto brbota pod površino. > SAMO RUGELJ

A. J. PARK

PRVA LAŽ

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2023, m. v., 207 str., 19 €

A. J. PARK

ZAMOLČANO

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2023, m. v., 330 str., 25 €



V romanu *Prva laž* je odvetnik za kazensko pravo Paul Reeve tik pred tem, da pri sedemintridesetih letih postane najmlajši okrožni tožilec. Ko se nekega večera po službi vrne pozno domov, tam najde v šoku okrvavljeno ženo Alice, ob njej pa truplo neznanega moškega. Alice je vsiljivca ubila, ker se je prestrašila, in ni storila ničesar, kar bi morala obžalovati. Vseeno pa se bojita, da bi jo doletela zaporna kazen, zato se odločita, da bosta truplo preprosto – skrila. A zadeve niso tako enostavne, dejanja ne moreta pozabiti, kar njuno zvezo postavi pod težko preizkušnjo. Alicino duševno zdravje se začne krhati, Paul pa težko sledi službenim obveznostim. Prikradejo se še nove laži, toda katera je bila tista prva? V srhljivki *Zamolčano* pa detektivka Amelie Davis raziskuje okrutne umore najstnic, hkrati pa se mora spopadati še z lastno travmo iz otroštva. Zaradi naporne preiskave je pod močnim pritiskom, ki ga čezmerno blaži z alkoholom. Ko prejme neznani klic, ki jo pozove, kako dobro pozna svojega moža, jo sumničavost pahne v paranojo zaradi osebe, ki bi ji morala najbolj zaupati ... Hitra in sodobna trilerja, prepletena z nepričakovanimi zasuki (pa tudi stranpotmi), sta kot nalašč za bralce t. i. družinskih srhljivk, priljubljene veje žanra, ki v ospredje postavlja medosebne odnose moža in žene. Romana je pod psevdonimom napisal pisatelj, učitelj angleščine, svobodni novinar in vrsto let tudi tekmovalni mečevalec Karl Vadaszffy. > ALEŠ CIMPRič

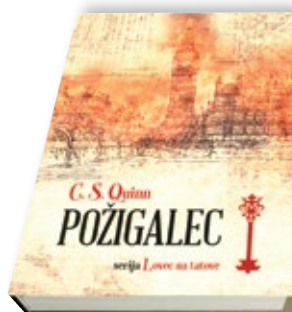
C. S. QUINN

POŽIGALEC

Lovec na tatove, knj. 2

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2023, m. v., 460 str., 27 €



C. S. Quinn

Nadaljevanje zgodovinske kriminalke *Lovec na tatove* (vmes je izšla še kratka zgodba *Smrtna magija*) nas znova postavi na ulice Londona 17. stoletja, ko lovec na tatove Charlie Tuesday rešuje zagonetne primere, hkrati pa skuša razvozlati osebno uganko: le

kaj predstavlja ključ z neznanim simbolom – krono s tremi vozli – ki mu ga je mati kot dečku potisnila v varstvo, preden je izginila. Vse kaže, da je ključ povezan s tajno organizacijo Bratovščina, na katero pogosto naleti med raziskovanjem zločinov. Ti so vpeti – in povezani – z resničnimi zgodovinskimi dogodki: v prejšnji knjigi je Charlie raziskoval ritualne umore sredi s kugo prizadetega Londona leta 1665, tokrat pa je dogajanje vpeto v veliki londonski požar, ki je med 2. in 6. septembrom leta 1666 povsem uničil mesto. Med poizvedovanjem križa poti z atraktivno in smrtonosno ciganko Lily – le kaj so njeni nameni? – viharna zgodba pa vmeša alkimijo, spopad med katoliki in protestanti, prestolne igre, boj za vpliv med ljubicami tedanjega kralja Charlesa in še kaj, vse to pa na kulisi velikega požara, ki grozi, da bo uničil tudi Charliejeve namige o ključevi skrivnosti. Roman preveva izjemno vzdušje, iz strani kar puhti razpoloženje londonskih ulic, pa najsi bodo to premožnejše soseske, v katerih spletkarijo dvorjani, ali najtemnejši predeli mesta, kjer domujejo prekaljeni zmikavti, kockarji in prostitutke. Napet skok v preteklost izpod peresa britanske avtorice, ki pod psevdonimom Cate Quinn piše tudi sodobne trilerje. > ALEŠ CIMPRič

MATTEO STRUKUL

BENEŠKO POKOPALIŠČE

prevod: Katja Jenčič

Vida, 2023, m. v., 332 str., 24,90 €



Roman z elementi trilerja in misterija *Beneško pokopališče* nas popelje v mistično in skrivnostno okolje beneških kanalov 18. stoletja. Znameniti beneški slikar Antonio Canal (znan tudi kot Canaletto) se znajde v središču niza skrivnostnih dogodkov. Ko se zgodi nenavaden in nepojasnen umor – v beneškem kanalu Rio dei Mendicanti najdejo truplo – Canaletto postane glavni osumljenec. Zato se odloči sam raziskati čudne dogodke in razrešiti skrivnost. Čeprav so nekateri romaneskni liki resnične osebe iz tistega obdobja v Benetkah, to še ne pomeni, da beremo zgodovinski roman, pač pa pustolovski triler, ki z napetim dogajanjem bralca zelo pritegne. Mračno beneško vzdušje in opisi okolice poglobijo realističnost pripovedi, skozi zgodbo pa spremljamo razvoj kompleksnih, večplastnih romanesknih likov, tudi Canaletta, ki se spopada z lastnimi strahovi in negotovostmi. Matteu Strukulu, ki je do sedaj napisal že štirinajst romanov, je v *Beneškem pokopališču* uspelo ustvariti živopisne like in vzdušje, ki z mnogimi presenetljivimi obrati drži bralca v napetosti do konca. > NIKA HRANJEC

... napeta zgodovinska srhljivka ...

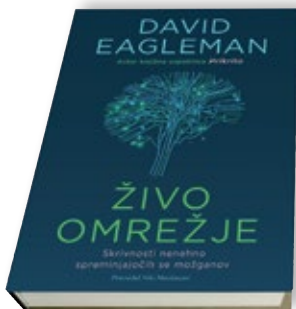
DAVID EAGLEMAN

ŽIVO OMREŽJE; Skrivnosti nenehno

spreminjajočih se možganov

prevod: Niki Neubauer

UMco, 2023, m. v., 414 str., 26,90 €, JAK



David Eagleman (1971) je priznani ameriški nevrolog in dandanes eden najaktivnejših raziskovalcev delovanja človeških možganov. Pri nas smo ga že spoznali s prevodom njegove knjige *Prikrito*, ki je ob izidu prejela številna priznanja za eno najboljših znanstvenih knjig. S svojo najnovejšo knjigo *Živo omrežje* (2021), Eagleman zajema dognanja zadnjega desetletja raziskav človeških možganov, ob tem pa predstavlja tudi nova odkri-



David Eagleman

tja iz lastnega znanstvenega laboratorija. Ta se raztezajo od sinestezije, torej nevrološkega mešanja različnih čutov, in sanj pa vse do prenosnih nevrotehnoloških naprav, ki revolucionirajo naše razmišljanje o čutilih. Avtor s svojim razumljivim in strokovnim pristopom odgovarja na mnoga vznemirljiva vprašanja, povezana z možgani, denimo: Kaj imata skupnega odtegnitev od drog in srto srce? Zakaj sovražnik spomina ni čas, temveč drugi spomini? Kako se slepa oseba lahko nauči videti z jezikom ali gluha oseba slišati s svojo kožo? Ali bi lahko z mislimi upravljali robota, tako kot zdaj upravljamo prste na rokah in nogah? Zakaj sanjamo ponoči in kaj ima to opraviti z vrtenjem Zemlje? Odgovori se skrivajo v naših glavah, pri najzmogljivejši tehnologiji, kar smo jo kdaj odkrili na našem planetu, dvokilogramskem organu, ki ga nosimo v lobanjskem svodu. Vendar ta knjiga ne govori samo o tem, kaj so možgani, marveč predvsem o njihovih dejavnostih in zmožnostih. Njihova čarovnija se ne skriva v delih, iz katerih so sestavljeni, temveč v načinu, kako se ti členi nenehno prepletajo v električno, živo tkanino. *Živo omrežje*, pravzaprav. Knjiga o skrivnostih možganov, ki fascinira že od samega začetka. > SAMO RUGELJ

MERLIN SHELDRAKE

PREPLETENO

ŽIVLJENJE

Kako glive spreminjajo

naš svet, vplivajo na

naš um in oblikujejo

našo prihodnost

prevod: Aleš Učakar

V. B. Z.,

2023, m. v., 359 str., 34,90 €



Ne zgodi se pogosto, da v slovenščini dobimo izjemno poljudnoznanstveno knjigo mladega avtorja, ki je povrh vsega ovenčana s ključnimi nagradami na svojem področju. *Prepleteno življenje*, epska zgodba o glivah in tem, kako oblikujejo našo sedanost in vplivajo na našo prihodnost, ki je izšla leta 2021 in jo je kot svoj prvenec napisal angleški biolog Merlin Sheldrake (1987), je ena od takih, saj je zaslužno dobila tako nagrado za najboljšo znanstveno knjigo kot nagrado za ohranjanje naravne dediščine. Sheldrake se namreč strastno in eruditsko poglubi v kraljestvo gliv, torej raziskovanje njihovih ne- navadnih, pogosto zelo presenetljivih lastnosti, ki imajo po eni strani značilnosti visoke inteligence, po drugi pa neverjetno trdoživost in zmožnost preživeti tako jedrsko eksplozijo kot razmere v vesolju. Glive, ki se izmikajo tradicionalnemu pojmovanju živega (v podobi živali in rastlin), obenem pa tvorijo ogromen povezan svet, bodo v tej izvrstni knjigi zavzetemu bralcu odstrle nova obzorja in ga morda navdihnile s svojo neulovljivo pojavnostjo. > SAMO RUGELJ

Pišete nam lahko na
sodobnost@guest.arnes.si

ali nas pokličete na
01/437 21 01.

V projektu je lani sodelovalo
že več kot 300 slovenskih
šol. Tudi letos se nam bodo
pri branju pridružili učenci
na Hrvaškem.

Zakaj sodelovati v projektu NMK?

- Projekt je namenjen spodbujanju branja in predstavitvi kvalitetnih slovenskih in tujih otroških in mladinskih avtorjev na malce drugačen in izviren način.
- V začetku šolskega leta prijavljenim otrokom razdelimo ustvarjalnike s hudomušnimi, a poučnimi nalogami na temo šestih knjig, vključenih v projekt.
- Projekt je zasnovan tako, da spodbuja branje in otrokovo ustvarjalnost skozi skupno ustvarjanje – učenci, ki berejo 30 minut na dan, dosegajo bistveno boljše rezultate od tistih, ki ne berejo.
- Projekt je namenjen otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole. Z njim lahko popestrite ure slovenskega jezika, likovnega in glasbenega pouka, ga izvajate pri zunajšolskih dejavnostih ali v podaljšanem bivanju.
- Pri dejavnostih, ki jih v projektu izvajamo skozi vse šolsko leto, boste prejeli pismo avtorja, si izmenjali literarnega junaka, sestavljali bralni vlak, pisali knjižne razglednice, se pomerili v NMK-kvizu, si prislužili še kakšno nagrado ...

Šolsko leto 2023/24 je že
šestnajsto leto, ko bralni
projekt Naša mala knjižnica
poteka v slovenskih
osnovnih šolah.



KUD Sodobnost International
Suhadolčanova 64
1000 Ljubljana

Več informacij in prijavnica →
www.nasamalaknjiznica.si/prijavnica/

Berite z nami tudi vi!

V novem šolskem letu vam
želimo ščepec otroških vragolij
in zvrhan čevelj dobre volje!

Ekipa NMK



Sofinancira
Evropska unija

IZPOLNJENE PRIJAVNICE JE TREBA ODDATI
DO 27. SEPTEMBRA 2023.

LIZZIE STREIT

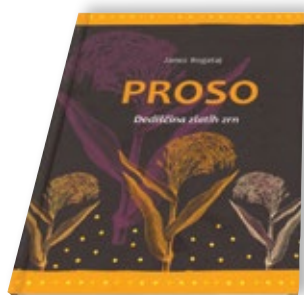
PROTIVNETNA ŽIVILA

v podporo zdravju in imunskemu sistemu

prevod: Katarina Rotar

Mladinska knjiga, 2023, m. v., 160 str., 29,99 €

Pomanjkanje spanca, stres, premalo telesne aktivnosti, slaba prehrana, kajenje, pretirano uživanje alkohola in debelost so pogosti povzročitelji različnih neravnovesij v telesu, ki lahko privedejo tudi do vnetja, to pa se razširi kot požar in v kroničnem stanju povzroči v telesu pravo razdejanje. Za blaženje škodljivih vnetnih procesov so v pričujoči knjigi zbrana živila, ki so bogat vir protivnetnih hranil ali spojin. Priznana dietetičarka z magisterijem iz človeške prehrane bralcem predstavi živila, ki dokazano podpirajo imunski sistem, negujejo črevesno mikrobioto, lajšajo bolečine, varujejo srce in pospešujejo regeneracijo po vadbi. Poleg opisov posameznih živil knjiga vsebuje tudi izvrstne recepte za vsakdanje obroke in okusne prigrizke, ki bodo blagodejno pripomogli k zdravju vašega telesa. > RENATE RUGELJ



JANEZ BOGATAJ

PROSO; Dediščina zlatih zrn

fotografije: Tomo Jeseničnik, Janez Bogataj

Hart, 2023, t. v., 94 str., 23,90 €

Knjižica, ki je pred nami, je v letu 2023 izšla s prav posebnim razlogom, saj je Generalna skupščina OZN to leto razglasila za mednarodno leto prosa. Bogataj nam najprej nasuje številne dragocene informacije o vsestranskosti prosa in njegovi svetovni zgodovini, potem pa nas postopoma privede na slovenska polja in tukajšnje kašče ter nas navduši s številnimi zgodbami, šegami

in navadami, povezanimi s prosom. V drugem delu knjižice nas njen avtor povabi na slastno gostijo s predstavljenimi prosenimi jedmi in recepti zanje, tako da nam ob koncu branja z usti, polnimi slin, ne preostane drugega, kot da čim prej zavijamo rokave in si iz dragocene dediščine zlatih zrn še sami pripravimo nekaj slastnega in na moč zdravega. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JAMIE OLIVER

ENA; Fantastične jedi iz ene posode

fotografije: David Loftus, Richard Clatworthy, Paul Stuart

Mladinska knjiga, 2023, t. v., 309 str., 44,99 €

Priljubljeni britanski kuharski zvezdnik vedno znova preseneča s svojimi izvirnimi idejami. Tokrat je za vse, ki ne marajo pomivati posode, pripravil cel nabor preprostih in okusnih receptov, s katerimi lahko zdrav obrok pripravimo v zgolj enem pekaču, enem loncu ali eni ponvi. Pa da ne boste mislili, da ponuja samo enolončnice oziroma jedi na žlico, veliko je testenin, vegetarijskih pečenih dobrot, seveda ne gre brez piščanca, naniza kar nekaj ribjih receptov, burgerjev, pa tudi izvirnih solat in sladic. Ves čas pa ostaja zvest svojemu motu: malo sestavin, hitri in preprosti recepti in čim manj pomivanja. > RENATE RUGELJ



MATEJ FIŠER

BALKAN EKSPRES

Vida, 2023, t. v., 267 str., 39,90 €

Matej Fišer je fotograf, avtor številnih kolumn in knjig, med najbolj znane pa gotovo sodita *Tradicionalna prekmurska kuharica* in *Ostrige v Evropi*. Tokrat je zbral najbolj prepoznavne, okusne in dišeče jedi balkanskega polotoka, za katerega velja pravilo, da gostje od mize nikoli ne vstanejo lačni. Tako nas popelje v svet jedi, pripravljenih na žaru, ter slastnih prilog, ki spadajo zraven, od prebranca, ajvarja, kajmaka do priprave

domače lepinje. Balkanska kuhinja pa ni samo tista z žara, zato nam ponudi tudi druge tradicionalne recepte, ki so jih pripravljale že naše babice, od odličnih sarm, pit, gibanic ... Če mislite, da je balkanska kuhinja polna mesa, se sicer ne motite, a vseeno Matej Fišer zbere tudi kup odličnih vegetarijskih receptov, zato gotovo nihče ne bo ostal lačen. > NIKA HRANJEC

• **Otroški abonma**

- z Matejo in Simonom
- sobota, 21. oktober, ob 11.00
- sobota, 18. november, ob 11.00

• **Četrtekovo srečanje s pravljico**

- četrtek, 5. oktober, ob 17.00
- četrtek, 9. november, ob 17.00

• **Klub Fantastičnih**

- sreda, 20. september, ob 18.00: Babel
- sreda, 25. oktober, ob 18.00
- sreda, 15. november, ob 18.00

• **Anže & Pia**

- nov abonma o literaturi, ki ga bosta moderirala izmenično Anže Okorn in Pia Prezelj
- torek, 17. oktober, ob 18.00

• **Hospickafe**

- torek, 26. september, ob 18.00
- torek, 24. oktober, ob 18.00

• **Ostali dogodki**

- sreda, 20. september, ob 18.00: Boris Šuligoj, Na drugi obali. Pogovor vodi Ali Žerdin.
- četrtek, 5. oktober, ob 18.00: Mojca Širok, Praznina
- torek, 10. oktober, ob 18.00: Kdo si? Pogovor o aktualnih temah na področju psihologije v organizaciji Društva študentov psihologije in ozaveščanje javnosti o pomenu skrbi za duševno zdravje
- sreda, 11. oktober, ob 18.00: Igor Drnovšek, Življenje brez očal
- četrtek, 12. oktober, ob 18.00: Aleš Čakš, Petinštirideset nebeških dni
- sreda, 18. oktober, ob 18.00: Zala Marolt, predstavitev pesniške zbirke Cvetje dezerta
- sreda, 25. oktober, ob 18.00: Imena slovenskih psov, ZRC SAZU
- ponedeljek, 6. november, ob 11.00: otvoritev prodajne razstave Frankfurt po Frankfurtu
- četrtek, 9. november, ob 18.00: Garden & Metaphor; pogovor o knjigi Vrt in prisposoda, njenem prevodu v angleški jezik in nastopu na Frankfurtskem sejmu
- torek, 14. november, ob 18.00: IzBrani pogovori za dušo in srce

Več o dogodkih spremljajte na spletni strani
www.mladinska-knjiga.si/dogodki,
FB Srečanje v Mladinski knjigi,
FB Mladinska knjiga, IG Mladinska knjiga.

BOŠTJAN KOVAČIČ

ENA ZEMLJA

Okoljska misel, antropocen in ekološka paradigma

samozaložba, 2023, m. v., 297 str., 29 €

Sociolog in neodvisni raziskovalec Boštjan Kovačič, ki ga bralci poznajo po knjigah o plesu in prazgodovinski umetnosti (*Ples, duh in človeška kultura*, *Platno v jami – rojstvo umetnosti in zavedanja*), znan pa je tudi kot poznavalec neošamanskih in psihoterapevtskih plesnih praks, se v novi knjigi pogloblja v okoljsko tematiko. Knjiga je obsežen in podroben pregled ekoloških smeri/vodilnih osebnosti na področju raziskovanja in filozofije okoljske misli od leta 1866 dalje, ko je nemški zoolog Ernst Haeckel prvič uporabil besedo *ekologija*, do sodobnih ekoloških struj in gibanj. Brati jo je mogoče kot učbenik, ki pojasnjuje procese in ključne koncepte razvoja okoljske misli ter izpostavlja vzroke za nastanek okoljskih težav. Hkrati je tudi avtorski premislek o odnosu človeka in okolja oziroma spreminjanju ekosistema, v katerem se avtor opredeljuje za trditev, da vsi civilizacijski dosežki

vključno s predcivilizacijskimi veščini, zavestjo in zavedanjem izhajajo iz neposrednega aktivnega občutenja odnosa z naravnimi sistemi Zemlje. Knjiga kot celota izziva razmislek o zaščiti planeta z izpostavljanjem vprašanja, ali bosta človeštvu uspela ekološki preobrat in prehod v civilizacijo, usklajeno z ekološko paradigmo. > MAJA ČREPINŠEK

... ekološka kriza je dejansko kriza uma, duha in s tem odnosa do naravnega sveta ...



VANJA TIŠLER

POGLED ČEBELARJEV NA RAZVOJ APITURIZMA V SLOVENIJI

Kulturni center Maribor, zbirka Znanstvena monografija, 2023, m. v., 117 str., 29 €

Apiturizem, ki povezuje čebelarstvo in apiterapijo, je nov, inovativen turistični produkt za zahtevnejše goste. Temelji na trajnostnem razvoju turizma, kmetijstva in podjetništva, vključuje pa tudi dediščinski vidik. Monografija raziskuje in osvetljuje apiturizem kot nišni turizem, ki povezuje rastoča turistična trenda: zdravje in dobro počutje. Magistrica dediščinskega turizma Vanja Tišler v njej predstavi razvoj čebelarstva v preteklosti, razvoj apiturizma in apiterapije ter vizijo širitve apiturizma v Sloveniji. V empiričnem delu se raziskovalno posveča certifikatu odličnosti apiturizma. Poseben prispevek monografije so predlogi za sistemski razvoj tega novega turističnega produkta. Celota ustvarja temelje za nadaljnji razvoj apiturizma kot butičnega turizma, ki je še posebno primeren za slovensko okolje in Slovenijo predstavlja kot zdravo in gostoljubno destinacijo z bogato kulturno dediščino. Avtorica je za delo prejela nagrado Srečka Kosovela Univerze na Primorskem. > MAJA ČREPINŠEK

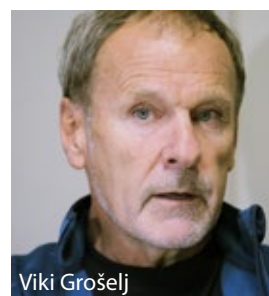


VIKI GROŠELJ

MOJIH 33 ODPRAV

v najvišja in najbolj odmaknjena gorstva sveta

Buča, 2023, t. v., 367 str., 29 €



Viki Grošelj

Alpinist in publicist Viki Grošelj (1952) je bil nedavno kot prvi Slovenec uvrščen na seznam »Rock & Ice Stars«, ki ga je po svojih merilih zasnoval slovit tirolski alpinist Reinhold Messner. Med merila denimo sodi to, da je izbranec dopolnil 70 let

in da je s svojimi športnimi in drugimi dosežki pomembno prispeval k alpinistični kulturi. Grošelj ta merila več kot izpolnjuje, kar dokazuje tudi s svojo devetnajsto knjigo, v kateri je na kompakten, obenem pa celovit način povzel svojo alpinistično kariero. S plezanjem se je začel ukvarjati že kot najstnik pri štirinajstih letih, pri 23-ih pa je bil leta 1975 že izbran za odpravo na Makalu, prvo od »mitskih jugoslovanskih alpinističnih odprav«. Z nje se je vrnil zaljubljen tako v najvišje gore sveta kot v Nepal sam, ki ga je obiskal več kot petdesetkrat, ob tem pa osvojil mnoge osemtisočake z Everestom na čelu. Študijozno in sistematično je Grošelj za *Mojih 33 odprav* iz omare potegnil skoraj petdeset popisanih zvezkov in doživeto zgoščeno spravil na papir. Rezultat je širokopotezna, lepo oblikovana in s fotografijami bogato opremljena inspirativna knjiga, s katero nas Grošelj popelje po gorstvih na vseh koncih sveta, pa naj bosta to Hindukuš ali Kilimanjaro, pa tudi na druge pustolovščine od Antarktike do severnega tečaja, ki jih je »zagrešil« v svoji bogati športni in publicistični karieri. *Mojih 33 odprav* se bere kot inventura nekega alpinističnega življenja, ki se v športnem smislu počasi zaključuje – a vsaj sam sem prepričan, da Grošelj še ni naredil zadnjega koraka, niti ni napisal poslednje besede. > SAMO RUGELJ

TATJANA TRONTELJ

JULIJANA

270 kilometrov okrog Julijcev

Primus, zbirka Avtorji, 2023, m. v., 190 str., 25 €



Krožna daljinska pot Julijana/Julijana Trail, ki se začne v Kranjski Gori, vodi čez senožeti, cvetoče travnike, tihe gozdove, ob malo znanih slapovih in bistrih rečicah, mimo vasi, cerkva in skritih vikendov do Trbiža (Italija), skozi Bovec v Tolmin, nato do Nove Gorice in skozi Radovljico nazaj na izhodišče. Z nje se pohodnikom odpirajo novi pogledi na gorske vršace Julijskih Alp. Potopis Tatjane Trontelj, slikarke in nedavno upokojene knjižničarke, pripoveduje o doživetjih na 270-kilometrski poti, na katero se je podala najprej v družbi moža, nato še hčere. Trojica je pot, ki je razdeljena na 16 etap, v povprečju so dolge 17,5 km, prehodila po delih kot izlete za konec tedna od aprila 2021 do avgusta 2022. Avtorica pripoveduje o izpolnjujočih doživetjih, ki so družino povezale s skupnimi spomini. Priročnik vsebuje zemljevide, opise in fotografije poti, besedilo pa je posuto z drobnimi radostmi, ki vabijo, da bi nemudoma izvlekli pohodne čevlje. (Pot poteka bolj ali manj po ravnem in je primerna tudi za družine.) Britansko združenje turističnih novinarjev (BGTW) je Julijano uvrstilo med finaliste za najbolj inovativne in izjemne evropske projekte v letu 2020! > MAJA ČREPINŠEK

ANDREJ STRITAR

GORE NAD SOČO

Julijske Alpe; Gorniški vodnik
skice: Jurij Kolenc, Danilo Cedilnik
skice koč: Milan Plužarev
Sidarta, 2023, m. v., 224 str., 29 €

Soča je naša edina prava alpska reka, v zgornjem toku pa je z obeh strani obdana s hribi in gorami, tako da aktivni počitnikar tam dobi vse, kar potrebuje: hladno in bistro reko v dolini in krasne vršace ter grebene nad njo, ki zadovoljijo tudi zahtevne hribolazce in gornike. Vsem tem bo prav prišla dopolnjena in razširjena izdaja gorniškega vodnika *Gore nad Sočo*, ki ga je že pred četrto stoletja objavil legendarni Andrej Stritar, zdaj pa ima ta posodobljeni vodnik že skoraj zimzeleno vrednost. Premišljeno razdeljen po težavnostnih stopnjah in na koncu zabeležen z večdnevnimi turami po soških gorah in grebenih, nas večše popelje na gore, kot so Mojstrovka, Jalovec, Razor in Prisojnik, ki se bočijo ob spustu z Vršiča v soško dolino, potem pa se v nadaljevanju posveti lažjim in težjim vzponom neposredno nad Sočo, od Rombona do Svinjaka in od Krna ter (Kobariškega) Stola do Matajurja itn. Če vas bo pot za dan ali več vodila v kraljestvo Soče, vam ta vodnik lahko zanesljivo (in glede na vašo telesno pripravljenost) popestri in okrepi planinska doživetja v teh krajih. > SAMO RUGELJ



FERDINAND CIGALE

PO POTEH, OB KATERIH POZVANJAJO ZVONČKI

Pašne planine na Slovenskem
v besedi in sliki
samozaložba, 2023, t. v., 255 str., 25 €

Knjižni projekt, ki seže do srca tako z osnovno idejo kot realizacijo. Cigale je skoraj šestdeset let, nekje od leta 1964, v različnih kombinacijah, torej z ženo, s sinom in hčerko, hodil po slovenskih pašnih planinah, jih dokumentiral z besedo in sliko, zdaj pa, morda kot svoj življenjski projekt in rezultat klasične ideje, da mora moški v svojem življenju napisati tudi knjigo, vse skupaj sestavljal v privlačno branje. V delu je predstavil tristo pašnih planin po vsej Sloveniji, nekatere še delujejo, druge so opuščene, do njih vodijo takšne ali drugačne (travnate) stezice. Cigale v uvodnem nagovoru oriše stanje pašnih kmetij, opozori na probleme, ki so jih imele v preteklosti, od zbiranja vode naprej, spodbudno ugotavlja, kako so novodobni izumi od mobilnih telefonov do sončnih kolektorjev olajšali življenje in delo na njih, ter povabi k njihovem obiskovanju, saj je vsaka od njih nekaj posebnega. Knjiga, ob kateri vztrepeta pohodniško srce: nekdo si je zapičil v glavo, da bo Slovenijo prehodil in raziskal malce drugače in jo na svoj način postavil na ogled. Pogosto sem navdušen nad tem, kako izvirno in poetično se svojega otoka v prirodopisnih delih lotevajo Angleži: knjiga *Po poteh, ob katerih pozvanjajo zvončki* pokaže, da se lepota slovenske narave skriva tudi v do zdaj manj popisanih planinah. > SAMO RUGELJ



... tristo pašnih
planin iz
slovenskega
gorskega sveta ...

OSNOVE PLANINSTVA, Jože Drab

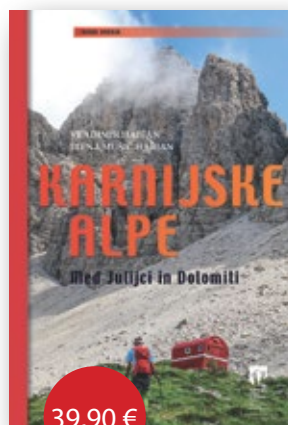


24,90 €

Osnove planinstva sestavljajo teme, ki jih mora poznati vsak obiskovalec gora:

- Priporočila za varnejše obiskovanje gora (pravilna izbira in uporaba opreme, priprava na turo, poznavanje nevarnosti, vreme, prva pomoč, orientacija, tehnike gibanja).
- Predstavitev domačih in tujih gorstev in njihov nastanek in zgradba, rastlinstvo, živalstvo in zgodovina gorništva.
- Predstavitev organiziranega planinstva pri nas ter pomen družabnosti.

KARNIJSKE ALPE, MED JULIJCI IN DOLOMITI Vladimir Habjan, Irena Mušič Habjan



39,90 €

Vodnik Karnijske Alpe
sestavljajo opisi:

- različno zahtevnih poti na 111 vrhov,
- dveh sotesk,
- 60 markiranih poti,
- 30 zavarovanih poti,
- 6 plezalnih poti,
- 47 brezpotij ali neoznačenih poti,
- 5 alpinističnih vzponov in
- opis Karnijske vezne poti ter krožne ture med kočami nad dolino Cimoliana.



DDV je vključen v ceno.

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

JURE APIH

KNJIGA O SNUBLJENJU

Festfest, 2023, m. v., 297 str., 21 €

Praktične modrosti, duhoviti premisleki, kritični vpogledi in osebna pričevanja o zgodovini oglaševalske industrije, tržnem komuniciranju, medijih, marketingu (pa tudi o kulnaričnih eksperimentih) so rečca nit večine prejšnjih Apihovih knjig, ki se jih je nabralo za več kot pol ducata. In tako prvoborec slovenskega oglaševanja tudi v svoji najnovejši knjigi pred bralce nadrobi okruške svojih bogatih življenjskih izkušenj, ki so neločljivo povezane z zgodovino in razvojem oglaševalske, novinarske in medijske krajine pri nas. Kot marketinški direktor, član in predsednik uprave Dela je dodobra spoznal tudi zakulisno delovanje tega časopisnega velikana, zato v drugem delu (druga knjiga) brez dlake na jeziku pokaže tudi vse prelomne faze domače medijske scene. > RENATE RUGELJ



TERRI COLE

MOJSTRICA MEJ

Temeljni vodnik o tem, kako biti iskrena in videna in kako (končno) zaživeti svobodno
prevod: Vanja Rendulić Medvešček
Primus, zbirka Samosvoji,
2023, m. v., 298 str., 27 €



Marsikatera ženska, ki je izčrpana od pretiranega dela ali pretiranega razdajanja, ima težave s postavljanjem zdravih meja, je izhodišče vodnika Terri Cole, ameriške psihoterapevke in strokovnjakinje za medosebne odnose. Avtorica ugotavlja, da so ženske pogosto razpete med kulturološko zahtevo, naj bodo »prijazne«, in nujo zaščite lastnega dobrega počutja. Cilj vodnika je razmisliti, kako biti iskreni in videni, da bi zaživel svobodneje. Razdeljen je na dva dela. Prvi del govori o osnovah postavljanja meja in disfunkcionalnih vedenjskih vzorcih, ko se počutimo pretirano odgovorne za čustva in dejanja drugih na račun lastnih želja, potreb in dobrega počutja. Avtorica žaromet usmerja na značilne primere iz svoje terapevtske prakse. Govori empatično, toda tudi neposredno. Odločno se postavlja na stran soočenja s samim seboj in resnico. Drugi del vodnika je posvečen konkretnim metodam in tehnikam postavljanja zdravih meja v praksi. > MAJA ČREPINŠEK



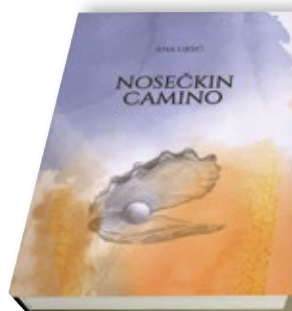
SNEŽANA BRUMEC

S PTICAMI SI DELIMO NEBO

Sinisi, 2023, m. v., 256 str., 24,99 €

Avtorica, ki nas je pred leti že navdušila s svojo zgodbo o potovanju po sloviti romarski poti Camino, kasneje pa je napisala še roman o svojem sorodniku, slovenskem letalcu Alojziju

Knapu, se je v svojem tretjem delu razgalila do obisti. Dotaknila se je časa službovanja pri nekdanjem najboljšem slovenskem operaterju mobilne telefonije. Brumčeva opiše agonijo, v katero so jo pahnile spletke sodelavk, menjava ključnih šefov ter obtožbe nekaterih njenih podrejenih, da nad njimi izvaja mobing. Ob tem avtorica v knjigo vtke tudi vse svoje dileme in stiske, ki so se ji porajale v tem težkem obdobju, za katero se je zdelo, da ga ne bo nikdar konec. Bralec močno čuti njeno ujetost v brezizhoden položaj, obenem pa po tihem tudi upa, da bo njene neskončne agonije čim prej konec. A opisano trpljenje ni osamljen primer v svetu sodobnega zaposlenega človeka: takšnih je še nešteto, opominja Brumčeva, in prav želja, da bi ljudje ob prebiranju njene zgodbe hitreje prepoznali vse pasti kapitalističnih igrnic na službenem mestu, jo je gnala k odločitvi popisati svojo zgodbo. Kljub trpkosti in grenkemu priokusu, ki ga pušča prebrano, se avtorica ne zateka v samopomilovanje. Nasprotno, iz vsega doživetega zmore izluščiti dragocene nauke o smislu izzivov, ki nas na koncu obogatijo in nas nagradijo z novo močjo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK



ANA URŠIČ

NOSEČKIN CAMINO

Goriška Mohorjeva družba,
2023, m. v., 158 str., 25 €

Ana Uršič, po izobrazbi pravnica, po poslanstvu mama in žena, se je leta 2016 z možem odpravila na znamenito romarsko pot Camino de Santiago, ki naj bi trajala petindvajset dni, pod srcem pa je nosila svojega prvega otroka, hčerko Julijo. *Nosečkin camino* tako ni le klasičen vodnik po Jakobovi poti, pač pa je svojevrsten »potopis« nosečnosti. Je ganljiva in iskrena knjiga, ki bo navdušila bralce. Avtorica s svojim jasnim slogom pripovedovanja in slikovitimi opisi ustvari pristen portret porajajočega se materinstva. Delo je osredotočeno na avtoričine osebne izkušnje, strahove, veselje in izzive, s katerimi se sooča med nosečnostjo. Njena iskrenost in avtentičnost pa vzbujata empatijo in bralca spodbujata k razmišljanju o lastnih izkušnjah. Priporočam jo prav vsem, ki si želijo bolje razumeti izkušnjo nosečnosti in odkriti, kako to obdobje vpliva na vsakdanje življenje. > NIKA HRANJEC

BRIANNA WIEST

GORA STE VI

Kako se nehamo sabotirati in uresničimo svoj potencial
prevod: Višnja Jerman

Primus, zbirka Primula, 2023, m. v., 217 str., 25 €

Brianna Wiest (1992), ameriška publicistka in motivatorica, avtorica več esejističnih knjig o pozitivnem pristopu do življenja, se je mednarodno prebila z odmevno knjigo *Gora ste vi* iz leta 2020, v kateri se je poglobila v razloge, zakaj zaradi samosabotiranja ne moremo do kraja uresničiti svojih potencialov. Gora, ki jo je treba preplezati v tem smislu, trdi avtorica, ste torej vi sami, pri čemer samosabotiranje definira kot stanje, pri katerem se vam ves čas zdi, da niste tam, kjer bi radi bili, na svoja prizadevanja, da bi premostili

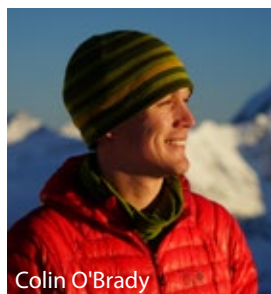
to razliko, pa se pogosto odzivate z bolečino in nelagodjem. Kaj je rešitev za prekinitve tega samoomejevanja? Po mnenju Brianne Wiest mora posameznik opraviti proces poglobljenega psihološkega izkopavanja, v okviru katerega bo ugotovil, kaj je tisto, kar mu (nezavedno ali polzavedno, vsekakor pa travmatično) preprečuje uresničitev njegovih potreb, s čimer bo sprostil nepredelana čustva in spremenil svojo samopodobo ter našel zdrave načine za uresničitev svojih talentov in potenciala. Uporabna knjiga o tem, kako iz kriznih doživetij ustvariti višjo kakovost svojega življenja. > SAMO RUGELJ



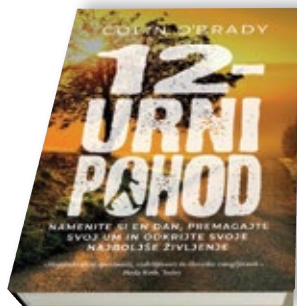
COLIN O'BRADY

12-URNI POHOD

Namenite si en dan, premagajte svoj um in odkrijte svoje najboljše življenje
prevod: Petra Anžlovar
Aktivni mediji, 2023, m. v., 269 str., 24 €



Colin O'Brady



V tej knjigi se prepleta več vsebin. Po eni strani je to osebno poročilo o športnih prigodah, ki jih je O'Brady že izpeljal (ima nekaj rekordov v hitrostnem doseganju najvišjih vrhov na različnih koncih sveta ali pa rekordov v hitrosti doseganja vrhov v kombinaciji z doseganjem zemeljskih polov), po drugi strani pa knjiga spada v žanr priročnikov za samopomoč in

ima izviren nastavek: vzemite si dan časa samo zase, odklopite se od telefona in v teh dvanajstih urah naredite pohod ali sprehod po svoji izbiri, če se le da, kar izpred domačih vrat. Na prvi pogled priročniki za samopomoč s takimi knjigami doživljajo svojevrsten paradoks: za spremembo v življenju ni več potreben mesec dni (trdega dela), niti enaindvajset dni, tudi ne dva tedna ali pa teden: dovolj je pol dneva, pa s tem že lahko zanetite iskro spremembe, ki vas bo grela v prihodnosti. Po drugi strani pa moje osebne izkušnje kažejo, da v dolgih, četudi zgolj enodnevnih pohodih, na katerih sem premagal večje razdalje (na kakega od njih sem odšel neposredno od doma), poleg fizične pride tudi do neke mentalne spremembe, ki ima dolgoročnejši učinek. Poskusite, morda se zgodi tudi vam. > SAMO RUGELJ

CHETAN PARKYN, STEVE DENNIS

HUMAN DESIGN

Odkrijte svoj edinstveni ustroj; Revolucionaren novi sistem, ki odstira DNK vaše resnične narave
prevod: Maša Jelušič
Primus, zbirka NeZaVedno, 2023, m. v., 342 str., 34 €



»Živimo v dobi, ki spodbuja prepričanje, da ste lahko vse, kar si želite biti. Human Design pa vam kaže, kdo ste bili narejeni, da ste.« Mnogi se namreč sprašujemo, kdo smo, in posegamo po vseh vrstah filozofij, astrologiji, religijah in drugih vedah ter spoznanjih, da bi le našli odgovor. Odgovor pa se skriva v nas samih. Human design, ki je nastal leta 1987, je načrt vaše osebnosti, sestavljen iz 64 kanalov človeškega genetskega koda oziroma 64 heksagramov yi jinga, starodavnega kitajskega sistema za boljše razumevanje človeške narave. Kraj in čas rojstva ter vpliv planetov ta sistem združi s sistemom čakler, yi jingom in kabalo. Tako nastane življenjska karta, sestavljena iz 9 centrov, 36 kanalov in 64 vrat. Knjiga je vodnik, razlaga vaše karte. Pred branjem na spletni strani naredite svojo življenjsko karto in nato sledite razlagam, ki opredeljujejo nezavedno in zavestno. Vmes najdete citate posameznikov, ki jim je Human design spremenil življenje, v uvodu pa avtor, mojster sistema, sicer strojni inženir, opiše svojo zgodbo in srečanje s sistemom, ki ga je nato predstavil celemu svetu. Na koncu vas čakajo karte znanih osebnosti, kot so Madonna, princesa Diana in drugi. Čtivo vas bo osvobodilo, saj »vnaprej določen ustroj prinaša svobodo, če ga le upoštevate«. > AJDA VODLAN

... Human design je načrt vaše osebnosti ...

... Human design je načrt vaše osebnosti ...

JESENSKO BRANJE



ZALOŽBA CHIARA



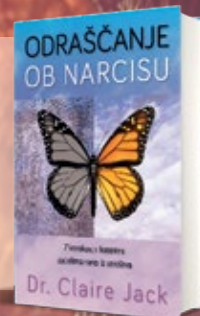
MIR

Na lestvici najbolj zaželenih knjig v Sloveniji!

Gržanove izpovedi se dotikajo njegovega boja z deloholizmom in izgorelostjo, ki ga je, kot sam pravi, na koncu tudi zlomila. Osvetli nam svoje izzive s cerkvenim vodstvom in birokracijo, pogled na šolstvo, cerkev, celibat in ljubezen.

ODRAŠČANJE OB NARCISU

Kako prepoznati narcistično vedenje staršev in zakaj do njega pride. Kakšne posledice je takšno vedenje verjetno imelo za vas; posledice, ki odmevajo tudi v odraslem življenju: pretirana skrb za druge, nezmožnost postavljanja mej, čustvena nihanja, težave v odnosih v odraslem življenju, nizka samopodoba, anksioznost in še mnoge druge. Predstavi tudi 7 korakov, ki vam bodo pomagali, da boste zacelili rane.

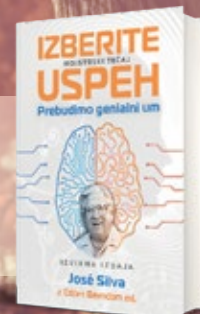


NIČ VEČ PRIJAZEN FANT

Prijazni fantje so prepričani, da bodo ljubljeni, njihove potrebe zadovoljene in da bo njihovo življenje teklo gladko in mirno, če bodo le vse storili tako, kot je prav. Svetovna uspešnica o medsebojnih odnosih, napisana posebej za moške!

IZBERITE USPEH

Vaša naloga je postati najboljša verzija sebe. Najboljši starš, najboljši partner, najboljši zaposleni, najboljši delodajalec – lahko postanete najboljši v čemer koli si želite. S to knjigo imamo prvič v Sloveniji možnost dostopa do izvornega avtorskega dela Joséja Silve.



POBEGLA RADIRKA

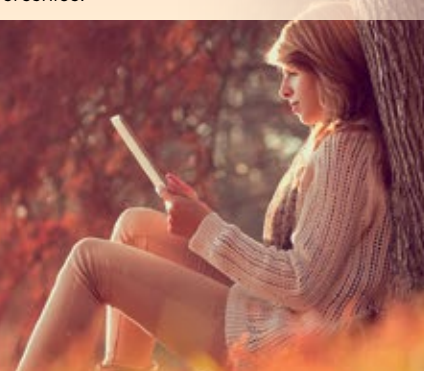
Radirka ima vsega dovolj. Nihče ji ni več ukazoval, kaj naj počne in česa ne! Če že mora radirati, bo s sveta zradirala vse, kar ji ni všeč. Ampak kakšno zmešnjavo povzroči s tem! Še dobro, da ji na pomoč priskočijo prijatelji iz peresnice.



T: 01/534 12 52

E: prodaja@zalozba-chiara.si

www.zalozba-chiara.si



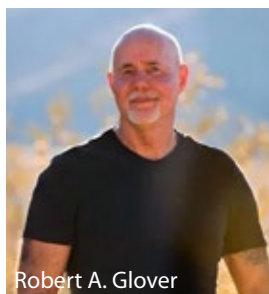
ROBERT A. GLOVER

NIČ VEČ PRIJAZEN FANT

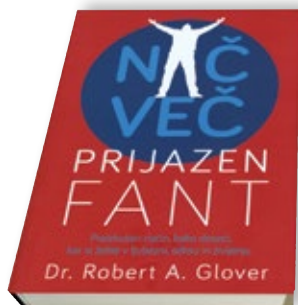
Preizkušen način, kako doseči, kar si želite v ljubezni, seksu in življenju

prevod: Irena Pan

Chiara, 2023, m. v., 236 str., 25 €



Robert A. Glover



Knjige *Nič več prijazen fant*, ki je prvič izšla že leta 2000, potem pa bila večkrat ponatisnjena, bodo pri nas najbolj veseli tisti (moški), ki so našli koristne nasvete v knjigah Davida Deide (*Pot razsvetljenega moškega*, *Priročnik za razsvetljen seks*), saj gre za delo s področja osebnostne rasti, ki kaže pot do integrirane moške

osebnosti. Robert A. Glover je imel v svoji mladosti in tudi kasneje v odraslosti kljub svoji prijaznosti težave pri navezovanju pristnih stikov z ženskami in doseganju zadovoljive spolnosti. Ugotovil je, da boleha za sindromom »prijaznega fanta«, ki je navzven res prijazen in darežljiv, se zna izogibati konfliktom, reševati težavne situacije in prevzemati skrb za druge, vendar je to posledica potlačenih čustev in zmanjšanja sposobnosti, da bi se zavedal, kdo je, da bi znal postaviti zdrave meje ter se ne bi bal soočiti s konflikti, če bi bilo to potrebno. Podobne simptome je začel opaziti tudi pri drugih moških okoli sebe. Razloge za to je našel v zgodovinskih okoliščinah po drugi svetovni vojni, ko so bili očetje zaradi dela pretežno odsotni in se sinovi niso priučili elementov zdrave moškosti, matere pa so se osamosvojile in si uspešno poiskale svoje mesto pod soncem. Sčasoma je začel organizirati seminarje za »zdravljenje« tega simptoma, kasneje pa napisal odmevno knjigo, ki ostaja aktualna do današnjih dni. > SAMO RUGELJ

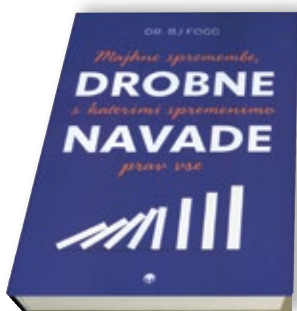
BJ FOGG

DROBNE NAVADE

Majhne spremembe, s katerimi spremenimo prav vse

prevod: Jana Lavtžar

Primus, zbirka Primula, 2023, m. v., 381 str., 27 €



Se že dlje borite z mislijo, da bi zamenjali službo? Ne veste, kako bi bili kos težavnim odnosom s partnerjem ali taščo? Bi na vsak način radi vnesli v svoj vsakdanjik več gibanja in zdravih obrokov? Če ste vsaj na eno vprašanje odgovorili pritrdilno, odprite ta priročnik in se zatopite v nadaljnje branje! Avtor nam v njem niza revolucionarne nasvete o tem, kako uvesti v življenje drastične spremembe. Vsa skrivnost, pojasnjuje dr. Fogg, priznani ameriški raziskovalec in pedagog, ki preučuje človeško vedenje, je v tem, kako se lotimo vnašanja novosti v svoje življenje. Veliki in prehitri koraki namreč ne prinašajo dolgoročnih rezultatov, saj jih naši možgani preprosto ne morejo čez noč ponotranjiti in »vzeti za svoje«. Nasprotno pa vsi drobni premiki, pri katerih vztrajamo dlje časa, prinašajo zagotovljene dolgoročne rezultate. Pozabimo torej na »čudežne diete v 7 dneh« in podobne instantne rešitve (na katerem koli življenjskem področju) in se novosti lotimo premišljeno in poglobljeno. Kako? Ob pomoči mnogoterih tehnik in motivacijskih spodbud, nanizanih v tej knjigi, ki med drugim poudarja tudi pomen čustev; ta doživljamo ob dosegu drobnih, sprotnih zmag, ki nas postopoma vodijo k velikim ciljem. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JAY SHETTY

8 PRAVIL LJUBEZNI

Kako jo najti, negovati in izpustiti

prevod: Anaja Sever

Primus, zbirka Ljubiti ZaVedno, 2023, m. v., 302 str., 27 €



Jay Shetty



Nekdanji (vedski) menih Jay Shetty, britanski avtor indijskih korenin, je uspešen gostitelj podkasta in trener osebne rasti, ki so mu svetovno slavo prinesli odmevni posnetki. Znan je tudi kot avtor svetovne uspešnice *Mislite kot menih: naučite svoj um, da vsak dan najde mir in smisel*, ki

je prevedena tudi v slovenščino. V novi knjigi Shetty reinterpretira starodavno vedsko modrost, da bi osvetlil življenje v ljubezni in ljubezen v življenju. Priročnik ne ponuja ljubezenskih nasvetov. Namesto tega govori o gradnji odnosov, o spopadanju z življenjskimi izzivi in nepopolnostmi, ki jih srečujemo na poti do ljubezni. Pot razčleni na štiri dele, štiri ašrame: pripravo na ljubezen, dajanje ljubezni, varovanje ljubezni in izpolnjevanje ljubezni. Vsako izmed njih je treba doživeti in ponotranjiti, da nas povzdigne na novo raven ljubezni. Tudi priročnik je razdeljen na štiri dele. Prvi govori o samoti, drugi vabi v razmislek o skladnosti s partnerjem, tretji priporoča zdravljenje odnosa, četrti pa je posvečen negovanju povezanosti. Shetty je sugestivni pripovedovalec zgodb in analitik. Priročnik jasno opredeli korake do uspeha, navaja konkretne predloge ravnanja, na koncu vsakega dela pa ponudi vodeno meditacijo na zaključeno temo. > MAJA ČREPINŠEK

MARTHA BECK

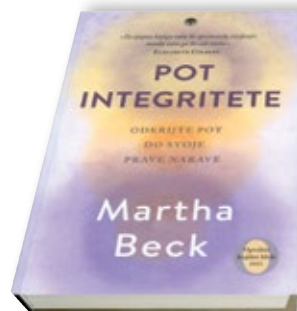
POT INTEGRITETE

Odkrijte pot do svoje

prave narave

prevod: Erik Majaron

Primus, 2023, m. v., 339 str., 27,90 €



Verjetno se kdaj pa kdaj vsak od nas znajde na točki, ko nekatere stvari počne samo zato, ker jih mora, ker bi morda rad ugajal drugim ali pa preprosto zato, ker ne zna v tistem hipu storiti kako drugače. To se zgodi zato, pojasnjuje avtorica te knjige, priznana sociologinja, trenerka življenjskih veščin in ustvarjalka številnih mednarodnih knjižnih uspešnic, ker se odmaknemo od svoje integritete – točke svoje celosti oziroma usklajenosti s samim sabo.

Če se nam to dogaja prepogosto, nas začneta telo in duša vse pogosteje opozarjati na tovrstne kikse. Toda v resnici sploh ni treba, da pridemo do te točke, nas spodbuja Beckova, ki nas v tej knjigi – ob simbolni uporabi Dantejeve *Božanske komedije*, ki je pred leti, kot prizna, iz pekla potegnila tudi njo in ji zato predstavlja metaforo potovanja od neusklajenosti s samim sabo do vsemogočne integritete – pelje skozi štiri stopnje osebnostne preobrazbe: od temačnega gozda zmote skozi pekel do vic in nato vse do raja. Vse štiri stopnje je avtorica opremila z morjem uporabnih primerov in vaj, ki jih tudi sama uporablja pri delu s klienti. Vse to nam bo v pomoč pri premagovanju ovir na poti do iskanja lastne integritete in vseh zastavljenih ciljev. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... kako razumeti svoje notranje signale, ki nas vodijo na pravo pot ...

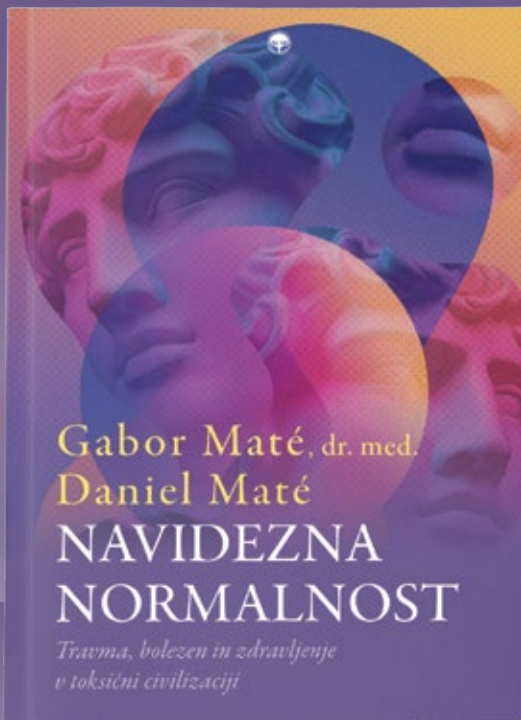
NAJBOLJ PRIČAKOVANA KNJIGA TE JESENI

*Radi verjamemo, da je normalno biti zdrav.
Pa vendar, kaj je danes na Zahodu normalno?*

NAVIDEZNA NORMALNOST

Travma, bolezen in zdravljenje v toksični civilizaciji

GABOR MATÉ, DR. MED. IN DANIEL MATÉ



Bolezni in travme določajo naš način življenja.

Gabor Maté v knjigi analizira prikrite vzroke telesne in duševne bolehnosti. Razkriva, kako pritiski sodobnega življenja in oddaljevanje od naše lastne biti vodijo do mnogih bolezni, ter ponuja pot do ozdravitve.

To je Matéjeva najbolj ambiciozna, sočutna in potrebna knjiga do zdaj.

V prednaročniški akciji lahko knjigo naročite 20 % ceneje, za samo 27,20 €.

Akcija traja do 25. septembra 2023.

Redna cena: 34 €



Povezava do knjige:



PRIMUS
izbrana knjige

DR. GABOR MATÉ OKTOBRA PRIHAJA V SLOVENIJO!

Fundacija Novaka Djokovića organizira celodnevno izobraževalno delavnico

Modrost travme z dr. Gaborjem Matéjem

Delavnica bo potekala 14. oktobra 2023
v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Več o dogodku
in prijave na:

www.cd-cc.si



dr. Gabor Maté



Jelena Djoković

RUDY SIMONE

ASPERGERKE

Opolnomočenje žensk z aspergerjevim sindromom
prevod: Alenka Čebular
Celjska Mohorjeva družba,
2023, m. v., 266 str., 25 €, JAK

Zakaj ostaja diagnoza aspergerjevega sindroma »fantovska domena«? Ali sindrom res prizadene moške tri- do štirikrat pogosteje kot ženske? Kot avtorica razloži: ni res, le pri ženskah se ta ne prepozna tako pogosto. In zakaj je tako, med drugim odgovarja knjiga: niti ni to, da se sindrom pri ženskah drugače izrazi, ampak ga predvsem drugače zaznavamo. Avtorica verjame, da so aspergerke subkultura, prav ona pa tudi prva uporabi to junaško besedo – aspergerke (aspergirls). »Moja prva in velika želja je, da bi s to knjigo drugim aspergerkam dala občutek priznanosti, jih destigmatizirala in jim povrnila spoštovanje,« zapiše Simone, ki o sindromu predava po svetu, in doda, da je delo namenjeno tudi strokovnjakom ter širši javnosti, da sindrom bolje prepozna. Avtorica se loti opredeljevanja lastnosti aspergerk, hkrati pa tudi vseh izzivov, s katerimi se soočajo, in vsako poglavje zaključuje z nasveti aspergerkam in staršem, ki se jim nato še posebej posveti na koncu knjige. Knjiga obravnava tudi specifične življenjske mejnike: spolna identiteta, puberteta, mutizem, zaposlitev, zakon, otroci, staranje. Delo je zelo pomembno za posameznice in družbo kot celoto, hvaležni pa smo lahko tudi za slovenski prevod (izvirnik je iz 2010). > AJDA VODLAN



OSHO

TEČAJ MEDITACIJE

21-dnevni izkustveni program
prevod: Simona Babič
Primus, zbirka Primula,
2023, m. v., 208 str., 24 €

Ne glede na to, ali imate izkušnje z meditacijo ali se s to prakso šele spoznavate, je Oshov *Tečaj meditacije: 21-dnevni izkustveni program* odlični vodnik za krepitev in obnovitev vaše prakse. Knjiga je polna praktičnih možnosti za uporabo in priznava, da tisto, kar deluje za eno osebo, morda ni najboljša možnost za drugo. Vsaka dnevna lekcija pokriva drugo temo, pa naj bo to odnos, ravnotežje, ljubezen, jeza ali zrelost, če jih omenimo le nekaj. Poleg tega ponuja Oshove vpogled, meditacije in tehnike, ki pomagajo prenesti zapisane koncepte v prakso, vsaka pa se konča s citatom, ki vas bo ves dan navdihoval. Obvezna oprema za vse tiste, ki bi radi imeli več ravnovesja v svojem življenju in izboljšali svoje počutje. Dober vodnik po meditaciji, hkrati dovolj preprost za začetnike in dovolj obsežen za bolj izkušene meditante. Vsebuje številne teme, ki bodo bralca morda poklicale k raziskovanju, in če temu posveti nekaj minut na dan 21 dni, je to lahko preobrat za vsakogar, ki ga zanima meditacija. Priporočam ljubiteljem Osha in meditacije. > GORDANA GRANATIR



CORINNE DE LEENHEER, ALEXANDRA
FRYDA MARTY, CAROLINE CHERMEUX
zbirka

MOJI MAGIČNI OBREDI

Magični recepti za lepotilne razvade; Spodbudimo pretok življenjske energije; Lunini krogi
prevod: Esther Daniela Kogoj
Hiša knjig,
2023, m. v., 77 str., 18,90 €/knjigo

Pred vami je nova zbirka priročnikov *Moji magični obredi*, ki ne navdušuje le s koristnimi nasveti, temveč tudi z ličnim in modernim oblikovanjem, ki pritegne in naredi branje še prijetnejše. Trije priročniki pa se skladajo tudi tematsko, saj se med seboj lepo dopolnjujejo. V *Luninih krogih* se poučimo o simboliki lune, posebej v povezavi s cikličnostjo ženskega telesa: »Ženska, v cikličnih ritmih tvoje medicine je zapisana vsa narava.« Poleg tega pa izvemo, kako se povezovati z energijami lune v našem vsakdanu in kako vanj vnesti male obrede, ki bodo obogatili naše življenje. Še več obredov, usklajenih z luninimi menami, najdemo v *Magičnih receptih za lepotilne navade*. Lepota tu ni obravnavana le površinsko, fizično, temveč celostno. Ne gre zgolj za lepotilne nasvete, temveč življenjsko filozofijo, ki črpa iz starodavne modrosti. Priročnik ponuja znanje o zdravilnih rastlinah, za kaj se uporabljajo in kdaj je pravi čas zanje. Recepti za lepotilne pripravke so opremljeni tudi z nasveti za izvedbo energijsko močnih starodavnih obredov. Tudi *Spodbudimo pretok življenjske energije* je praktični vodnik, ki nam najprej predstavi, kaj sploh je življenjska energija, kje v telesu so energijska središča in kako lahko z energijo zdravimo. V drugem delu nas seznanja z obredi za krepitev življenjske energije, ki jih lahko izvajamo v vsakodnevem življenju. > SANJA PODRŽAJ



CARLOS CASTANEDA

UČENJE PRI DON JUANU

Védenje Indijancev plemena Yaqui
DRUGA RESNIČNOST

Nadaljnj pogovor z don Juanom
prevod: Jernej Zoran
Primus, zbirka NeZaVedno,
2023, m. v., 280/283 str., 25 €/knjigo

Petinpetdeset let po prvem izidu in osemindvajset let po prvem prevodu v slovenščino dobivamo prenovljeno izdajo kulturnega Castanedovega prvenca z avtorjevim komentarjem. Carlos Castaneda (1925–1998), antropolog in ameriški pisatelj perujskega rodu, velja za enega od začetnikov gibanja new age. Napisal je dvanajst del in več akademskih člankov o svojih izkušnjah z Indijanci iz osrednje Mehike. Knjiga *Učenje pri don Juanu: védenje Indijancev plemena Yaqui* je razdeljena na dva dela. Prvi del *Učenje je prvoosebna pripoved*, ki govori o srečanjih z »mescalitom« (pejotlom), vedeževanju s kuščarji in letenju z uporabo »yerba del diablo« (kristavca) ter spreminjanju v ptico z uporabo »humita« (gob). Drugi del *Strukturna analiza je poskus*, pravi Castaneda, »razkritja notranje kohezije in prepričljivosti don Juanovih naukov«. Moč tega dela se kaže v tem, da je Castanedi v njem uspelo predstaviti svoj prehod iz kognicije (proces, odgovorni za zavedanje vsakdanjega življenja) sodobnega človeka v kognicijo staromehiških šamanov in s tem izzvati mehurček naše percepcije. Knjiga *Druga resničnost* pa opisuje Castanedove nadaljnje študije pri don Juanu, in medtem ko je še vedno precej poudarka na preučevanju zdravilnih zelišč in halucinogenih mešanic, obravnava tudi nekaj novih tem ter raziskuje različne resničnosti, ki jih doživljamo v življenju (npr. sanje ali budnost). Ključna tema, ki jo poskuša Castaneda razložiti, so don Juanova učenja o razlikah med gledanjem (kar počnemo večino časa) in videnjem (v katerem zaznavamo bistvo nečesa). Don Juan tudi pojasnjuje, kako pomembno je postati bojevnik, to je nekdo, ki je vedno pripravljen delovati po svojih najboljših močeh, tako da se zaveda vsake priložnosti in jo izkoristi sebi v prid. > GORDANA GRANATIR



MARINA DERMASTIA ET AL.
V KRALJESTVU ŽIVALI

Mladinska knjiga,
2023, t. v., 181 str., 27,99 €

Izvirna poljudnoznanstvena monografija domačih avtorjev predstavlja več kot 70 pisanih živalskih vrst, ki so v različnih habitatih našle svoj dom in zavetje. V gozdu, kjer ritem življenja narekujejo letni časi, srečamo nam dokaj znane živali, kot so volk, sova, medved, klopi in druge ... V izjemno vročem in suhem območju našega planeta so se morale puščavske živali prilagoditi minimalnim količinam vode, tropski gozdovi, ki so poleg oceanov največji proizvajalec kisika, veljajo za biološko najbolj pestre življenjske prostore na Zemlji, pa tudi morja in oceani, ki so tesno povezani s podnebnimi spremembami in globalnim segrevanjem, skrivajo številne čudovite žive stvaritve narave. Pustolovska prirodoslovna družina Dermastia Turk vam tako z raznovrstnimi zgodbami in osupljivim slikovnim gradivom razlaga zakonitosti narave in vabi v barviti živalski svet z željo, da bi ga ohranili tudi za naslednje generacije. > RENATE RUGELJ



AINA BESTARD
IZGINULE POKRAJINE ZEMLJE

prevod: Veronika Rot
Morfemplus,
2022, t. v., 73 str., 29,90 €

Nobena zgodovina, ki jo poznamo, ni tako dolga, kot je zgodovina Zemlje. Veliko milijonov let je minilo od takrat, ko so prazgodovinski orjaki topotali po našem planetu, in zato da mladi nadobudneži poznajo njihova številna imena in prehranjevalne navade, gredo zasluge tudi paleontološkim ilustracijam, ki so bile navdih za to čudovito knjigo. S posebno grafično tehniko je Aina Bestard poustvarila stare panoramske odtise in mladega bralca spretno popeljala po časovnem traku od velikega poka, preko nastanka rastlin in živali do človečnjakov, iz katerih izvira misleči človek. > BETI HLEBEC



BARBARA HANUŠ
KRIŽKRAŽ - VELIKO ZNAŠ

Kvizi za vso družino
KRIŽKRAŽ - POKAŽI, KAJ ZNAŠ; 888 vprašanj in odgovorov
ilustracije: Marko Kočevar
Hart, 2023, t. v., 53/79 str., 23,90 €/26,90 €

Novi knjigi v zbirki *Križkraž* zares zagotovita zabavo ne le otrokom (ena od knjig je primerna za starejše od šest, druga za starejše od dvanajst let), temveč tudi odraslim, saj se pri preverjanju svojega znanja lahko čudovito zabavamo, ko ugotavljamo, kaj dejansko vemo o zgodovini, religiji, naravi, kulturi, družbi, športu in še marsičem drugem. V času interneta in televizije nam knjigi ponudita poučno alternativo za kratkočasenje ter kvalitetno preživljanje prostega časa. Avtorica je profesorica slovenščine in pedagogike, višja knjižničarka ter strokovna sodelavka revij *Ciciban* in *Cicido*, pa tudi avtorica slikanic, beril za osnovno šolo, delovnih zvezkov in strokovnih člankov s področja bralne pismenosti ter že vrsto let učiteljica slovenščine v Banja Luki. Nič nenavadnega torej, da je besedilo strokovno dodelano, ilustracije pa prikupne in hkrati poučne. Pri tem pa je vse skupaj tudi zelo zabavno! > AJDA VODLAN



BARBARA BAJD
MOJE PRVE KOBILICE

Preprost določevalni ključ
fotografije: Stanislav Gomboc
Hart, 2023, m. v., 59 str., 21,90 €

MOJE PRVE DVOŽIVKE

Preprost določevalni ključ
ilustracije: Jože Glad
Hart, 2022, m. v., 37 str., 16,90 €

Mladi in zvedavi naravoslovci radi posegajo po knjigah iz zbirke določevalnih ključev, ki zdaj združuje že petnajst različnih naslovov. Doslej izdani preprosti določevalni ključi omogočajo prepoznavanje različnih rastlin (iglavci, alpske rastline, spomladanske cvetice ...) in živali (polži, ribe, raki, metulji ...). Med najnovejša dva štejemo ključ za prepoznavanje različnih vrst dvoživk in za razlikovanje kobilic. V Sloveniji živi kar devetnajst vrst domorodnih dvoživk in res je pomembno, da poznate vsaj osnovne razlike med rjavo žabo in krastačo. Na travnikih po vsem svetu pa živi več kot 28.000 različnih vrst kobilic in biologi še vedno odkrivajo nove vrste. Razlikujejo se po obliki, barvi in velikosti telesa, po obliki glave, dolžini tipalk, krilih ... Naslednjič, ko boste videli kakšno kobilico, si jo le malo pobliže pogledite. > RENATE RUGELJ



NINA NOVAK KERBLER
DEDEK ME NE POZNA VEČ

ilustracije: Ana Košir
Celjska Mohorjeva družba, zbirka Prijazna družba, 2023, t. v., 26 str., 17,50 €

Slikanica na zelo preprost in učinkovit način razloži, kaj je Alzheimerjeva bolezen. Z vprašanji pred branjem zgodbe in po le-tem avtorica nagovarja otroke, da razmišljajo o starostnikih, ki so del njihovega sveta, na primer: »Ali radi preživljate čas s starostniki?« Ali: »Kdaj Ema izve, da je z dedkom nekaj narobe?« Ema je deklita, ki ima zelo rada svojega dedka, s katerim preživljata skupni čas, a dedek se včasih zelo nenavadno vede: jo pokliče z imenom svoje hčere, išče kužka, ki ga že davno nima več, pozabi, da je babica že umrla, pogosteje se izgubi in ne

najde domov. Emi povedo, da ima dedek Alzheimerjevo bolezen in da kmalu ne bo mogel več živeti samostojno. Ema bo dedka obiskovala v domu za starostnike in z njim preživljala svoj prosti čas, a tudi če je ne bo povsem razumel, ga bosta njeno govorjenje in bližina pomirjala. V Sloveniji je okoli 35 tisoč bolnikov s to boleznijo. Slikanica je napisana tako, da se z otroki lahko o tej tematiki zelo odprto in odkrito pogovarjamo in detabuiziramo starost in demenco. Besedilo spremljajo prikupne ilustracije Ane Košir. > SABINA BURKELJCA



»Danes je marsikaj drugače, a še vedno verjamemo v moč prave, dobre besede in trdno vemo, da knjiga ne bo umrla, dokler bodo živeli ljudje. Vsemu navkljub!«

– Kristina Brenkova ob 50. obletnici zbirke Čebelica

Irena Matko Lukan, urednica otroškega leposlovja: **LETI, LETI ČEBELICA – ŽE 70 LET!**



Foto: Saša Kovarčič

Čebelica je najstarejša slovenska slikaniška knjižna zbirka, ki izhaja že od leta 1953. Njena prva urednica je bila Kristina Brenkova, ki je zbirki izbrala tudi ime. Za 70. rojstni dan knjižnice Čebelica smo pripravili sedem prazničnih malih velikih slikanic z odličnimi besedili in čudežnimi podobami. V uredništvo leposlovja sem iz uredništva revij Ciciban in Cicido prišla leta 2013, ravno ob praznovanju 60. obletnice te zbirke.



Skupaj z Andrejem Ilcem, ki je bil urednik otroškega leposlovja pred mano, in Pavletom Učakarjem, likovnim urednikom, sem se potopila med vse čebelice, da smo izbrali deset bisernih čebelic za praznovanje. Skupaj z njima sem skočila v to zakladnico. Zame je bil to začetek nove poti, lep, močan, a tudi težek. Kakšno bogastvo in kakšna odgovornost! Počutila sem se kot majhno bitje, ki toliko vsega še ne ve in tudi ne zna ... A ob meni sta bila dva izkušena in zelo sočutna urednika. Za svojo me je ravno ob praznovanju čebelic vzel tudi Niko Grafenauer. Z ustvarjalkami in ustvarjalci pa sem bila udomačena že od prej. V letošnje leto praznovanja sva pogumno in odločno stopili skupaj z likovno urednico Tanjo Komadina. Odločili sva se, da štiri slikanice naredimo na novo, tri pa vzamemo iz zakladnice 471 knjig (skupno število natisnjenih izvodov je več kot 6 milijonov). Iz revij Ciciban in Cicido sva vzeli dve: ritmično živalsko pravljico Miroslava Košute in Jelke Godec Schmidt *Gremo gledat morje* ter ljudsko judovsko pravljico *O modrem plaščku* z ilustracijami Marjance Jemec Božič, ki bo 16. septembra praznovala 95. rojstni dan. Seveda je morala za knjižno izdajo še »doslikati« ilustracije. Nastala je čudovita slikanica o pomanjkanju in bogastvu, pa tudi o moči pravljic in čudežnih podob. Dve sta napisani čisto na novo: slikanica *Pozabljiva stonoga* je odličen prvenec Darje Marinšek s pravljimi podobami Hane Stupica, knjigo *Kako je Izidor ovčice nosil* pa sta ustvarili izkušeni avtorici Slavica Remškar in Maša Kozjek. V jubilejni zbirki so še tri odlične slikaniške klasike – veste, katere?

Praznujmo skupaj vse leto – s knjigami!

FELIX SALTEN

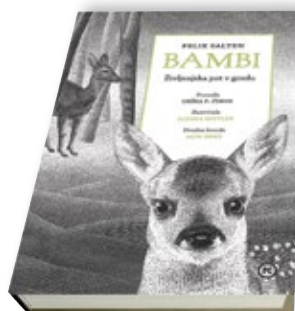
BAMBI; Življenjska pot v gozdu

ilustracije: Alenka Sottler

prevod: Urška P. Černe

Mladinska knjiga,

2023, t. v., 192 str., 29,99 €, JAK



Če denimo v knjigarno Amazon vtipkate ime Bambi, vam bo iskalnik postregel z desetimi knjižnimi izdaj (predvsem slikanic). Vsak ima svojega Bambija, celo pravico do njega (sedemdeset let po smrti avtorja pravice za njegovo delo postanejo javno dobro). A vendar je pravi *Bambi* en sam, pred natanko stotimi leti ga je objavil avstrijski pisatelj Felix Salten (1869–1945) in zaslovel z njim, saj je bil *Bambi* kmalu deležen prevodov (recimo v angleščino). Žal so prevodi pogosto prilagodili zgodbe ponekod grobe upodobitve Bambijevega življenja v gozdu, kar je še najbolj razvidno iz istoimenske sladkobne Disneyjeve risanke iz leta 1942. Lansko leto je v Ameriki pri založbi Princeton University izšla kritična izdaja *Bambija* s prenovljenim in verodostojnim prevodom, uvodom Jacka Zipesa, strokovnjaka za pravljice, in kar je pomembno za nas, mojstrskimi in izvirnimi ilustracijami priznane slovenske ilustratorke Alenke Sottler. Zdaj je ta izvrstno urejena knjiga v novem prevodu Urške P. Černe izšla še pri nas, tako da lahko tudi mi beremo avtentično verzijo Bambijevega življenjskih prigod. > SAMO RUGELJ

GERMANO ZULLO

PTICE

ilustracije: Albertine Zullo

prevod: Suzana Koncut

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,

2023, t. v., 72 str., 24,99 €



Redke so slikanice, ki zlahka nagovorijo tudi starejše bralstvo. Med te gotovo spadajo tudi *Ptice*, ki sta jo ustvarila pisatelj in pesnik Germano Zullo (1968) in njegova žena, švicarska ilustratorka Albertine Zullo (1967), ki je za to knjigo pred leti prejela tudi ilustratorsko Andersenovo nagrado (v slovenščini pa ju že poznamo tudi po njuni knjigi o konju Zmagu). Zgodba *Ptic* je preprosta, narisana z velikimi (razno)barvnimi ploskvami, sprva rumene pokrajine in modrega neba ter ceste, po kateri vsak dan pripelje rdeč tovornjak, iz katerega možak spušča svoje ptice na prosto letanje po okolici. Vendar pa je ta dan malo drugačen, malce več ga je, saj možaka v prtljajniku tovornjaka pričaka ptiček, ki s svojo prisotnostjo možaku spremeni dan ... morda pa tudi življenje. > SAMO RUGELJ

... hvalnica lepoti,
prijateljstvu in
sodelovanju ...



BART MOEYAERT
**GOSAK IN
NJEGOV BRAT**

ilustracije: Gerda Dendooven
prevod: Mateja Seliškar Kenda
KUD Sodobnost International,
zbirka Zvezdogled,
2023, t. v., 145 str., 24,90 €



Gosak in njegov brat živita na kmetiji skupaj s kmetico, purani, ovcami in psom. Zime po navadi preživljata na Portugalskem, vendar pa se to zimo Gosak začne spraševati, zakaj se podajata na to dolgo pot, vendar mu brat ne zna dati drugega odgovora kot zato, ker je od nekdaj bilo tako. To zimo bosta preživela drugače. Tako se v knjigi zvrsti 45 kratkih zgodb, napolnjenih z iskrivimi dialogi; ti sprožajo globoka vprašanja, ki begajo gosaka in njegovega brata. Nekatere zgodbe vas bodo nasmejale, ob nekaterih pa se boste zamislili tudi sami, saj sta Gosak in njegov brat, četudi nehote, prava mala modreca. Minimalistične zgodbe spremljajo prav tako minimalistične ilustracije. Odlično za velike in majhne otroke! > SANJA PODRŽAJ



JOÃO MANUEL RIBEIRO
ŽANINE KAVBOJKE

prevod: Blažka Müller
KUD Sodobnost International,
2023, t. v., 60 str., 22,90 €

Poezija med mladimi ni najbolj priljubljena zvrst, mladi odrasli imajo popolnoma preveč dela z mozolji, oblekami, ljubeznijo, s tem, kdo so, kaj so, kdo jih mara in zakaj jih ne. Kako naložiti aplikacije za ljubezen in kako shekati srce? V *Žaninih kavbojkah* se skrivajo stiske, dileme, strahovi in ljubezni otrok, ki niso več

... pesniška zbirka
za mlade ...

otroci, in odraslih, ki še niso čisto odrasli. Joao Manuel Ribeiro jih kot pesnik, avtor številnih pesniških zbirk, pedagog in mojster besede odlično razume. > NEŽA VILHELM

JOHN LEKICH
UMOR V HOTELU BEDA

prevod: Brigita Orel
Miš, zbirka Iziberi,
2023, t. v., 100 str., 25,95 €



Zbirka Iziberi je namenjena najstnikom, ki jim ne dišijo preobsežne knjige, saj ima manj besedila in atraktivno ter napeto zgodbo. Sedemnajstletni Charlie pomaga mami voditi družinski hotel, v katerem stanuje tudi televizijska zvezda Penny Price. Penny nastopa v seriji Mala detektivka. Charlie je varuška štirinajstletne Penny in zdi se mu, da bo to poletje najslabše v njegovem življenju, a se seveda krepko zmoti. Penny se iz televizijske detektivke prelevi v pravo detektivko. Eden od stanovalcev, gospod Ignoto, namreč umre in vse bolj se zdi, da tu ne gre za nesrečo, pač pa umor. Gospod Ignoto je poln skrivnosti in nenavadnosti – zbira na primer kljuko od vrat. Penny in Charlie se odpravita na drzno pustolovščino, v kateri se bosta čisto sama soočila z zločincem, ga razkrinkala in našla pravi diamant, poznan kot Grofica, ki je bil pravzaprav povod za smrt gospoda Ignota. John Lekich je nagradjeni novinar, esejist in pisatelj. Napisal je več knjig za mlade bralce. > SABINA BURKELJCA

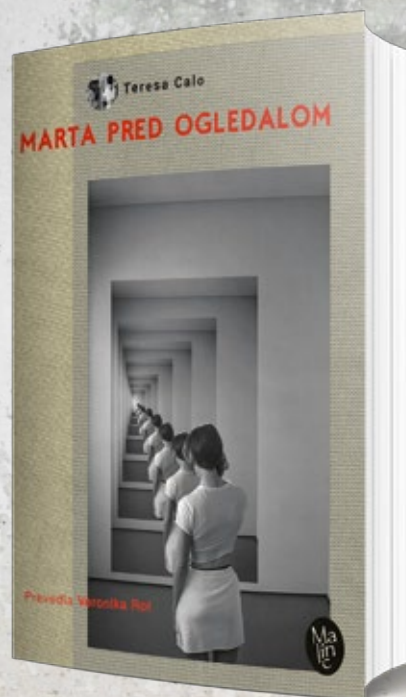
JASMINKA TIHI-STEPANIĆ
**POLETJE NA
JEZERU ČIČE**

prevod: Damijan Šinigoj
Miš, zbirka Z(o)renja,
2023, t. v., 185 str., 31,95 €

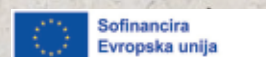


Mesec dni po selitvi v novo hišo, še ne povsem dokončano, Lucijina mama čez noč izgubi službo. Očkovno začasno delo v Nemčiji ne bo več zadostovalo, da bi pred zimo kupili radiatorje, zato se mama čez poletje prijavi za delo sobarice v nekem hotelu v Poreču. Lucija in njen bratec Janko bosta čez počitnice ostala sama doma. Zanju bo skrbela zahtevna babica. Toda babica še dela, zato mora Lucija marsikdaj sama paziti Janka. Za štirinajstletnico, ki bi raje brala, se učila nemščine in odpotovala na obisk k očku v München, enajstletni bratec, ki se še igra z bagerjem, ni zabavna družba, pa čeprav ga ima rada. Še sreča, da jo kdaj obiše prijateljica Petra in da je nova hiša ob jezeru, kjer se je mogoče ohladiti. Jezero je pravzaprav zalit peskokop in odrasli govorijo, da ni varno, toda tam se zbirajo mladi ... Pretresljiv mladinski roman hrvaške pisateljice Jasminke Tihi - Stepanić počitniško vzdušje postopoma temni s slutnjo strašne nesreče. V brezskrbnem svetu najstnice vpleta teme izgube službe, zapletenih družinskih odnosov, zaveznitva med sorojenci, mladostnega hrepenenja po nečem večjem, vznemirljivejšem, dokler ... vsega ne preseka smrt. Neznosna bolečina nepovratne izgube vse postavi na glavo, prereže čas na prej – potem in grozi, da bo raztrgala družino. Za roman, ki izzove razmislek o življenjskih prioritetah, družini, krivdi in odgovornosti, je s hrvaškimi knjižnimi nagradami večkrat nagradjena pisateljica leta 2019 prejela mednarodno nagrado mali princ in se uvrstila na častno listo IBBY. > MAJA ČREPINŠEK

Teresa Calo



Prevedla
Veronika Rot
64 strani, 20,00€



Zlati lesk mladinske produkcije 2022

Strokovni odbor *Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig*, ki deluje pod okriljem Mestne knjižnice Ljubljana, je imel na svojih letošnjih sestankih še več dela kot sicer. Število otroških in mladinskih knjig z letnico 2022, ki ga je vzel v pregled, branje ter vrednotenje, je namreč preseglo mejo tisoč naslovov.

Hiter prelet številčk lanskoletne produkcije pove naslednje:

- število vseh vrednotenih naslovov: 1035,
- od tega 184 (18 %) poučnih in 851 (82 %) leposlovnih,
- od tega 370 (36 %) izvirno slovenskih in 665 (64 %) prevedenih,
- od tega 838 (81 %) novosti ter prenovljenih izdaj in 197 (19 %) ponatisov,
- od tega 110 (10,6 %) novosti ter prenovljenih izdaj, ki so prejele znak zlata hruška.

Priročnik, ki izide novembra, bo v svoji sredici predstavljal in priporočal kar 484

naslovov (dobrih, zelo dobrih in odličnih novosti ter prenovljenih izdaj).

Letošnji kupček zlatih hrušk, odličnih izdaj, ki izstopajo po vsebini in izvedbi, je izredno barvit ter pester. Če jih omenimo le nekaj: z **igroknjigami** brez besedila se lahko *Cufku* najmlajši pridružijo pri igri, slikaniške izdaje so tako kot zadnjih nekaj let namenjene bralcem vseh starosti (počitniška *Si že kdaj jezdil morskoga konjička?*, medgeneracijska *Vse iz oreha*, ustvarjalna *Moj klobuk je lahko ...*, pesniška *Čudoviti vrt*, družinska *Dan z očkom*, večnaslovniška *Vojna*, posodobljena *Zakaj?*), že (po)znane ali prenovljene **zgodbe** in **zbirke**



pravljic (*Trio Golaznikus*, *Slovenske pripovedke*, deklica *Dani*, *Ostržek*, *Med pravljice*, *Italijanske pravljice*, *Štiri črne mravljice*), stripovskim serijam delajo družbo izvirne slovenske stripovske novosti (*Tik je šel v gozd po drva*, *Rdeča raketa in zeleni planet*, *Luka iz bloka* ter *Pipi pišče išče*), razmah je doživel **slovenska fantastika** (zbirka *Jan Pančur*, *Bleščivka* in *Strašilka*), stalnica so tudi tokrat aktualni **problemski romani** (*Glas*, *130 utripov na minuto*, *To nisva midva*), pregled pa zaključujejo raznolike **poučne knjige** (biografska *Mala kraljica velikih sten*, geološka *Izginule pokrajine Zemlje*, etnološka *Kako je bilo, ko še ni bilo telefonov*, zgodovinska *Jure in mumija* ter velikoformatna *Z vsemi čuti!*). Ni dvoma, da bo med zlatimi hruškami lahko vsak našel kaj zase.

V naslednji številki revije Bukla vam bomo predstavili letošnje prejemnike priznanja zlata hruška, ki jih v štirih kategorijah podelujemo skupaj z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije.

CELOSTNA PREDSTAVITEV VREDNOTENIH KNJIG 2022

VSE VREDNOTENE KNJIGE z letnico izida 2022				OD TEGA SLOVENSKE			
		SKUPAJ	NOVO	PONATIS	SKUPAJ	NOVO	PONATIS
VSE		1035	838	197	370	272	98
OD TEGA	LEPOSLOVJE	851	665	186	324	231	93
	POUČNE KNJIGE	184	173	11	46	41	5
	SLOVENSKE	370	272	98			
	TUJE	665	566	99			
	OD TEGA	ODLIČNO	212	110	102	99	48
	ZELO DOBRO	192	147	45	49	31	18
	DOBRO	252	227	25	64	50	14
	POMANJKLJIVO	379	354	25	158	143	15

SEZNAM KNJIG IZ LETA 2022, KI SO PREJELE ZNAK ZA KAKOVOST ZLATA HRUŠKA (NOVOSTI, PRENOVLJENE IZDAJE IN NOVI IZBORI)

IGROKNJIGE

- **Manček, Marjan:** Cufek se umiva | Mladinska knjiga | A
- **Manček, Marjan:** Cufek se žoga | Mladinska knjiga | A
- **Manček, Marjan:** Cufek šteje | Mladinska knjiga | A
- **Monfreid, Dorothée de:** Počakajte me | Zavod VigeVageKnjige | B
- **Saleina, Thorsten:** Sim salabim, klobuk zavrtim! | Mladinska knjiga |

SLIKANICE

- **Bartolj, Marta:** Dogodivščina v žepu | Miš | B
- **Borin, Andreja:** Čudoviti vrt | Miš | 1
- **Canizales:** Prelepa | Malinc | 1
- **Gombač, Žiga:** Adam in tuba | Miš | B
- **Gorenc, Boštjan:** Si že kdaj jezdil morskoga konjička? | Mladinska knjiga | B
- **Holmberg, Bo R.:** Dan z očkom | Zala | B

- **Isol: Šivanje** | Malinc | 1; 2
- **Janisch, Heinz:** Most | Malinc | 1
- **Kastelic, Maja:** Moj klobuk je lahko ... | Mladinska knjiga | B; 1
- **Koren, Majda:** Čarobna kost | Mladinska knjiga | B
- **Kos, Gaja:** Ne pozabi na naslov! | Miš | 1
- **Kos, Gaja:** Nočni obisk | Mladinska knjiga | B
- **Kosec, Žiga:** Sonce in zmaj | Mladinska knjiga | B

- **Košuta, Miroslav:** Trije žrebci | Miš | 4
- **Letria, José Jorge:** Vojna | Modrijan | 2; 3
- **Lilia:** Modra raca | KUD Sodobnost International | B
- **Paquette, Ammi-Joan:** Vse iz oreha | Grlica | B
- **Praprotnik-Zupančič, Lilijana:** Zakaj? | Mladinska knjiga | B; 1
- **Pregl, Slavko:** O fantu, ki je imel rad ptičke | Mladinska knjiga | B

Bralne stopnje: |A = za najmlajše | B = za predšolske | 1 = za začetno branje | 2 = za osnovno samostojno branje | 3 = za napredno samostojno branje | 4 = za kritično samostojno branje



- Rørvik, Bjørn F.: Mala vrla viteza | Zala | 1
- Sonček čez hribček gre | Mladinska knjiga | B
- Štampe Žmavc, Bina: Mižekmiž, mornar sveta | Društvo Mohorjeva družba in Celjska Mohorjeva družba | B
- Štampe Žmavc, Bina: Skrinjica sinjega maka | Pivec | 2; 3
- Tolstoj, Aleksej Nikolajevič: Repa velikanka | Mladinska knjiga | B

ZGODBICE

- Boonen, Stefan: Tabor Bravo | KUD Sodobnost International | 1; 2
- Carnavas, Peter: Slon | Skrivnost | 1; 2
- Collodi, Carlo: Ostržek | Beletrina | 1; 2
- Hanuš, Barbara: Luka lovi, Marko miži | Mladinska knjiga | B; 1
- Kodrič Filipič, Neli: Kdo je kriv, da je zima bela in druge zgodbe | Pivec | 1
- Lagercrantz, Rose: Življenje po željah Dani | Zala | 1
- Lagercrantz, Rose: Se vidiva, ko se srečava | Zala | 1
- Skubic, Andrej E.: Napad na tajno bazo | Mladinska knjiga | 1; 2
- Svetina, Peter: Nekaj je v zraku | KUD Sodobnost International | 1; 2
- Štefan, Anja: Štiri črne mravljice | Mladinska knjiga | 1; 2

ZBIRKE PRAVLJIC IN ANTOLOGIJE

- Italijanske pravljice | Mladinska knjiga | 3
- Kitajski miti in legende | Miš | 3
- Peroci, Ela: Med pravljice | Mladinska knjiga | B; 1
- Slovenske pripovedke | Pivec | 1; 2

- Štampe Žmavc, Bina: Vse-bine srca | Pivec | 1; 2

STRIPI

- Boutavant, Marc: Ariol. 9, Zajčji zobki | Zavod VigeVageKnjige | 1
- Conrad, Didier: Poglavarjeva hči | Graffit | 2
- Hančič, Miha: Luka iz bloka | Miš | 1
- Hančič, Miha: Tik je šel v gozd po drva | Zavod VigeVageKnjige | 1; 2
- Havukainen, Aino: Tine in Bine na vlaku | KUD Sodobnost International | 1
- Jansson, Tove: Mumin. 2 | Sanje | 1; 2
- Kociper, Marko: Butalci v stripu 2 | Forum | 3
- Lutz, Ferdinand: Q-R-T. 1, Novi sosed | Zavod VigeVageKnjige | 1; 2
- Manček, Marjan: Pipi pišče išče | Miš | 1
- Mitrevski, Ivan: Rdeča raketa in zeleni planet | samozaložba | 2
- Morris: Bodeča žica v preriji | Graffit | 2
- Morris: Na sledi bratom Dalton | Graffit | 2
- Munuera, José-Luis: Merlin. 5, Toast in Izolda | Graffit | 2
- Nesme, Alexis: Graščina. Vrtec na obisku | Graffit | 2
- Pearson, Luke: Hilda in ptičja parada | Didakta | 2
- Pilkey, Dav: Pasji mož. Materin vrh | Mladinska knjiga | 2
- Pilkey, Dav: Stripovski klub Mačjega mulca | Mladinska knjiga | 2
- Sapin, Mathieu: Akisi. 2, Še več zasoljenih zgodbic | Zavod VigeVageKnjige | 2
- Sfar, Joann: Graščina. Somrak | Graffit in Zavod Stripolis | 2
- Sfar, Joann: Sardina v vesolju. 2, Pršič in Pršičkarji | Zavod Stripolis | 2

- Stepančič, Damijan: Na koncu Rimske ceste | KUD Sodobnost International | 1
- Uderzo, Albert: Obelix in družabniki | Graffit | 2
- Waechter, Philip: Toni ali Kako do novih nogometnih čevljev? | Mladinska knjiga | 2
- Zep: Titeuf. Zakon ulice | Graffit | 2

FANTASTIKA

- Carroll, Lewis: Alica v čudežni deželi | Beletrina | 2; 3
- Flisar, Evald: Alica v nori deželi | KUD Sodobnost International | 2; 3
- Frlič, Špela: Bleščivka | Mladinska knjiga | 2
- Jansson, Krister P.: Jan Pančur in testeninska zarota | Didakta | 2
- Jansson, Krister P.: Jan Pančur in pustna gobokalipsa | Didakta | 2
- Riley, Andy: Edvin Gizdalin in gromozovita snežna kepa | Miš | 2
- Rowling, J. K.: Harry Potter. Dvorana skrivnosti | Mladinska knjiga | 2
- Saint-Exupéry, Antoine de: Mali princ | Beletrina | 3
- Štefanec, Davorika: Stražilka | Mladinska knjiga | 3; 4

RESNIČNOST

- Alaei, Neda: To nisva midva | Miš | 3
- Docuk, Darja: Glas | Mladinska knjiga | 4
- Gmehling, Will: Poletje na bazenu | Miš | 2
- Green, John: Will Grayson, Will Grayson | Mladinska knjiga | 4
- Harvey, Helen: Emmy na potezi | Miš | 2; 3
- Jacobs, Jaco: Dober dan za plezanje po drevesih | Miš | 2
- Karlovšek, Igor: Ognjeni trije. 1, Izgon | Miš | 3

- Karlovšek, Igor: Ognjeno pleme. 5, Sotočje | Miš | 3
- Kreller, Susan: Električne ribe | KUD Sodobnost International | 4
- Kuyper, Sjoerd: Bizarno | Miš | 4
- Mihelič, Mira: Pridi, mili moj Ariel | Beletrina | 2
- Noort, Selma: Kraljeva hči | Morfemplus | 4
- Postert, Petra: Leto, ko so prišle čebele | KUD Sodobnost International | 2
- Pregelj, Sebastijan: Coprnica pod gradom | Miš | 2
- Stark, Ulf: Mala knjiga o ljubezni | Zala | 2
- Vallès, Tina: Spomin na drevo | Zala | 3
- Vedsø, Mette: 130 utripov na minuto | Miš | 3
- Wells, Benedict: Hard land | Cankarjeva založba | 4

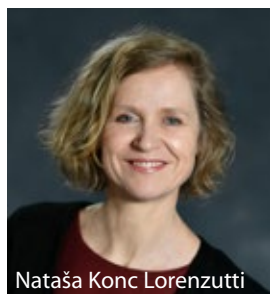
POUČNE KNJIGE

- Čotar, Danijel: Ptičje kvatre 2 | Goriška Mohorjeva družba in Celjska Mohorjeva družba | 2
- Dokl, Uroš: Kako je bilo, ko še ni bilo telefonov | Aristej | 3
- Goes, Peter: Časovno potovanje | KUD Sodobnost International | 2
- Kamin Kajfež, Vesna: Jure in mumija | Narodni muzej Slovenije | 1; 2
- Kamin Kajfež, Vesna: Vitez med piramidami | Narodni muzej Slovenije | 2
- Kyi, Tanya Lloyd: DNK detektivka | Pipinova knjiga | 3
- Nessmann, Philippe: Z vsemi čuti! | Miš | 2; 3
- Serna, Marta de la: Izginule pokrajine Zemlje | Morfemplus | 2; 3
- Štular, Natalija: Mala kraljica velikih sten | Gornjesavski muzej, enota Slovenski planinski muzej | 3

NATAŠA KONC LORENZUTTI

TO NI PISMO

ilustracije: Tanja Komadina
Miš, zbirka Miškolinke,
2023, t. v., 123 str., 29,95 €



Nataša Konc Lorenzutti

Nika, ki smo jo spoznali že v prejšnjih knjigah (*Kdo je danes glavni*, *Zvezek in brezvezek*) pisateljice in pesnice Nataše Konc Lorenzutti, je sedaj stara deset let. Toda čeprav je šolarica, ne hodi v šolo. Vsaj večinoma ne. Zgodba se namreč dogaja v času pandemije

covida-19, zato šolanje poteka večino časa na daljavo. Kakšen dolgčas! Si predstavljate, kako je praznovati rojstni dan, pa ne moreš povabiti nikogar? Ampak Nika ima neverjetno srečo. Nekega pustega dne se mama prikaže s kosmato kepico v naročju. Prav takega psička si je Nika že dolgo želela! Duhovita zgodba, ki jo pripoveduje bistra in srčna Nika, sledi vsakodnevnim izzivom in prigodam Nikine družine, njihovega novega psička, prijateljev in sošolcev. Med dogodivščinami se vpletajo Nikine nabrite, z ošiljeno domišljijo zapisane krohotavke: prav posebne reklame, razglasi, obvestila in oglasi. Vse pa le ni zabavno, saj je čas pandemije tudi čas smrti ... Nataša Konc Lorenzutti je za svoja dela prejela več nagrad in nominacij, med drugim priznanje zlata hruška za najboljšo slovensko mladinsko delo, nagrado svetlobnica, uvrstitev na častno listo mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY in več nominacij za nagradi večernica in desetnica. > MAJA ČREPINŠEK

FRANCESCO D'ADAMO

POT ČEZ MORJE

prevod: Vasja Bratina
KUD Sodobnost International,
2023, t. v., 132 str., 24,90 €



Francesco D'Adamo (1949) je italijanski pisatelj, poznan po knjigah za otroke in mladostnike, ali kot jim pravi sam »odrasli, začasno stari trinajst, štirinajst let«, ki obravnavajo zelo resne teme, o katerih se sicer v družbi zelo malo razpravlja; obravnava vojno tematiko, revščino in na splošno pripoveduje zgodbe s stališča ranljivejših skupin. Avtorju s svojim izjemno realističnim pisanjem uspe prenesti bralca v svet protagonistov in mu omogoča, da občuti njihove bolečine, strahove in upanje. *Pot čez morje* pripoveduje močno in čustveno nabito zgodbo o beguncih, ki poskušajo pobegniti pred nasiljem in vojno. Spoznamo življenje Ezechieleja, ostarelega ribiča, ki ga v pozni noči zbudi zvok raztreščene barke, na kateri so pripluli begunci iz Afrike, prebivalci majhne italijanske ribiške vasice pa beguncem pomagajo iz potaplajoče se barke zlesti na kopno. Ezechiele najde otroški nahrbtnik, ugotovi, da ta pripada Omarju, dečku, ki je v upanju na boljšo prihodnost pobegnil iz rodne Afrike. Omarjevi materi želi sporočiti novico, da je deček varno prispel na cilj, zato se odloči, da bo s svojo ribiško barko Esmeraldo odplul do Omarjeve domovine. Avtor ustvari realističen prikaz trpljenja in upanja, s katerima se srečujejo begunci na svoji nevarni poti, pa tudi Ezechiele, in tako poskuša mladim bralcem razložiti temo begunstva. Poučna in čustveno nabita zgodba. > NIKA HRANJEC

... poučna in
čustveno nabita
zgodba ...

BRALNI PROJEKT ZA UČENCE 7., 8. IN 9. RAZREDA

KAKO ZA BRANJE NAVDUŠITI MLADE, KI SE JIM KNJIGA VSE BOLJ IZMIKA? KAKO MED KNJIGE PRITEGNITI ODRAŠČAJOČE FANTE IN DEKLETA, KI RAJE POSEŽEJO PO TELEFONU ALI RAČUNALNIKU?

Pri založbah Sodobnost International in Malinc vas vabimo, da se nam pridružite pri bralnem projektu **ODPRTA KNJIGA: GG4A**, ki že leta uspešno spodbuja bralno kulturo med najstniki, učenci tretje triade. Projekt je zasnovan kot zabavno bralno tekmovanje, povezuje knjige in spletne medije ter spodbuja ustvarjalnost in poglobljeno branje. Ker je odlično zaživel v slovenskih šolah, bo letos potekal na mednarodni ravni, udeležence pa čaka še dodatno presenečenje – brezplačne delavnice kreativnega pisanja!

KAKO PROJEKT POTEKA?

Projekt je zastavljen v tekmovalnem duhu in poteka prek spleta. Učenci (po trije v ekipi) bodo prebrali šest vrhunskih del za mlade. Naslovov knjig ne bomo izdali, odkrili jih bodo z reševanjem knjižnih uganek. Cilj tekmovanja je, da ekipe pravilno rešijo knjižne uganke, postopno odkrijejo naslove knjig, ki jih prebiramo v projektu, in dejavno dokažejo, da so jih prebrale. Ob reševanju ustvarjalnih nalog, ki jih na temo posameznih knjig čakajo v izzivih, zbirajo točke; največ točk prejmejo ekipe, ki se izkažejo z izvirnostjo in ustvarjalnostjo. Ekipe, ki reši vse izzive in osvoji največ točk, bo odšla na nagradni izlet, najboljše bralce pa čakajo tudi knjižne nagrade.

PRIJAVA K PROJEKTU IN POGOJI SODELOVANJA

Za sodelovanje je obvezen nakup šestih mladinskih knjig, ki jih potrebujete za uspešno izvedbo projekta. Z enim naročenim kompletom knjig lahko sodelujeta dve skupini (torej šest učencev). Komplet stane 139,70 €, vsak naslednji komplet lahko naročite s kar 50-odstotnim popustom. Mentorice in mentorji branja se obvežejo, da bodo skrivnost, za katere knjige gre, skrbno varovali in je ne bodo delili z nikomer. Prijavnice k projektu in več informacij najdete na spletnih straneh www.gg4a.eu/za-sole/ ali www.sodobnost.com ali www.malinc.si, lahko nas pokličete na telefonsko številko **01 43 72 101** ali nam pišete na bralniprojektgg4u@gmail.com.



PRIJAVE
ZBIRAMO DO
2. OKTOBRA
2023.



Sofinancira
Evropska unija



JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

sodobnost





Janja Vidmar

MILAN PETEK LEVOKO

MALI PRINC IZ AFRIKE

ilustracije: Nataša Gregorič Nabhas
Volosov hram, 2023, t. v., 101 str., 20 €

Mali princ iz Afrike je literarna predelava ene izmed najbolj kulturnih knjig svetovne književnosti vseh časov, *Malega princa* francoskega pisatelja in pilota Antoina de Saint-Exupéryja. A tale princ ni z asteroida B612, temveč iz Afrike, od koder je priplul v velikem gumijastem čolnu, ki pa se med potovanjem tragično potopi. Dečka reši jadrnica po imenu Evropa, kjer v družbi kapitana Zorbe in kužka Bude pluje proti celini, ob tem pa upa, da bodo našli njegovo mamo. Knjiga, polna bolj ali manj posrečenih metafor, tako spregovori o begunski krizi. > VERONIKA ŠOSTER

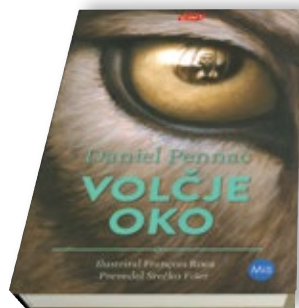


DANIEL PENNAC

VOLČJE OKO

ilustracije: François Roca; prevod: Srečko Fišer
Miš, zbirka Čivl, 2023, t. v., 119 str., 28,95 €

Temnopolti deček dan za dnem nepremično strmi v volka, ki ga obiskuje v mestnem živalskem vrtu. V njegovem brezčasnem kroženju po kletki se mu zdi tako zelo otožen in samotni, povrhu pa je zelo poseben, saj gleda samo z enim očesom. Volku gre dečkovo zrenje na začetku pošteno na živce, potem pa se v njem nekaj prelomi; zamaknjeni pogled, s katerim ga deček motri dan za dnem, v njem sproži plaz spominov. Ti ga odvedejo v čas njegovih otroških dni, preživetih v domačem tropu, preden so ga ujeli neusmiljeni lovci. Tudi dečku je volkovo stoično ždenje v glavi zbudilo obilo slik, povezanih z njegovim revnim življenjem v različnih delih Afrike. V nekem času sta oba, volk in deček, postala ujetnika samih sebe in svojih težkih spominov in prav to ju je potem tako zelo povežalo, da sta lepega dne začela gledati na svet drugače, z odprtimi očmi ... Prečudovita zgodba odličnega francoskega pisatelja sodi med klasično literaturo za mlade, a v resnici je zaradi svojega večplastnega sporočila namenjena prav vsem bralcem, brez starostnih omejitev. > VESNA SIVEC POLJANŠEK



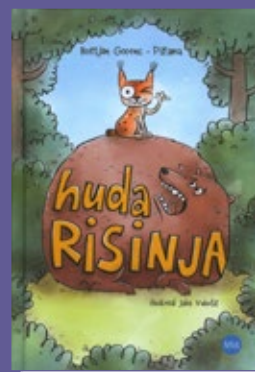
BOŠTJAN GORENC – PIŽAMA

HUDA RISINJA

ilustracije: Jaka Vukotič
Miš, 2023, t. v., 69 str., 28,95 €



Boštjan Gorenc – Pižama



V tej rubriki sem o Boštjanu pisala že pred tremi leti. Kratka obnova za tiste, ki morda po neverjetnem naključju zanj še niste slišali: stand up komik, pisatelj, prevajalec, urednik, mož in oče (v vseh funkcijah enako neumoren). Jezikovni guru, ki z umnimi besednimi pogruntavščinami nemalokrat prekosi samega sebe.

Pobrskala sem po cobissu, kaj je v minulih treh letih prispeval za slovenski knjižni trg. In tega ni malo. Poleg sijajnih prevodov sta v letu 2021 ugledali luč rahločutna slikanica o socialni stiski *Botrovo darilo* (Mladinska knjiga) in stripovska izdaja *Žlobudrava žirija, coprniški capin in razkurjeni robotol* iz serije Snofljeva družčina (Mladinska knjiga), 2022 pa sta oplemenitili darilna slikaniška izdaja *Pozabljiva kapica in še nekaj prismuknjenih zgodb* (Mladinska knjiga) in po odmevnih slikanicah *Kaj se skriva očku v bradi?* (2017) in *Ali si že pokusil Luno?* (2019) še tretja navihanka *Si že kdaj jezdil morskoga konjička?* (vse tri Mladinska knjiga) o zabavnih in poučnih dogodivščinah Svita, Erika in Lare pod morskim površjem.

Pravkar pa se je na knjižne trate prikobalila še čisto sveža izdaja *Hude risinje*, nastale na povabilo ekipe LIFE Lynx Zavoda za gozdove Slovenije, ki v sklopu istoimenskega projekta rešuje alpsko populacijo risa pred izumrtjem in skrbi za njegovo dolgoročno ohranitev predvsem z doseljevanjem risov iz slovaškega in romunskega dela Karpatov. Obenem gre pri doselitvi za široko podporo javnosti pri varovanju in ohranitvi risa.

Risi se razmnožujejo zgolj enkrat na leto, mladički pa se kotijo od konca maja do julija. Zadnja risinja, premeščena in izpuščena v okviru projekta, je odrasla samica Sneška, ujeta na Slovaškem in izpuščena v gozdovih Snežnika. Pravkar poteka monitoring nad njenim teritorijem.

In o vsem tem in še marsičem piše Boštjan v svoji novi knjigi. V zgodbi, ki zajema

dobro leto dni, mlada risinja Tisa Čopkouha v družbi mame Jelke in nadobudnega bratca Bora Ostrokrempljega raziskuje svet okrog sebe. Družinica Tiholaznik seveda ne ždi samo v brlogu. Gozd je velik in skrivnosten, v njem živi vse sorte bitij, sove, jazbeci, medvedi, srnjad in kdaj pa kdaj zaide vanj tudi dvonožec. Človek.

Mama Jelka nosi zanimivo ogrlico. Podobno nakit bi si rada omislila tudi Tisa, toda do kitenja je še daleč. Najprej se je treba priučiti pomembnejših veščin. Kako ločiti šelestenje gozdne uspavanke od pritajene šepeta komaj slišnih korakov. Kako iz nežnega mijavkanja izluščiti renčanje. Kako loviti hrano in označiti teritorij. Sem in tja se zgodi, da mami Jelki ulov snede sestradan oča medved: »Ni težko biti frajer, če kradeš hrano manjšim od sebe.«

V takšnih primerih si je varneje poiskati brlog drugje. In postopoma mlada pečena dlaka postaja bolj rdečkasta, risja. Podpisovanje dreves, raziskovanje in klatenje po gozdu, pojedina in brnenje škatel po široki dovozni poti, škatel, v katerih se prevažajo človeški dvonožci, vse to predstavlja risji vsakdan. Da o preučevanju risjih kakcev, samostojnem potepanju in nenavadnem vedenju starejših bratov niti ne govorimo! In potem je tu še sneg, ki diši povsem drugače od solnih klad, sladice za srnjad.

V gozdu te lahko mama priuči veliko uporabnega. In tudi mlada risinja zna ujeti plen zase. Dokler nekega dne Tise beg pred medvedko ne prežene v nenavaden lesen prehod z loputama. Ko se znova ovede, jo krasi natanko tisto, po čemer je hlepela.

Knjiga je razdeljena v kratka, strnjena, bralcu prijazna poglavja. Jezik je svež, topel, avtor preigrava skovanke in besedne igre. Besedilo je s hudo razlago opremila ekipa projekta LIFE Lynx. Koncu sledi še slovarček nekaterih pojmov. Blurb na zadnji platnici je prispevala Desa Muck, navihane, stripovsko obarvane ris-bice pa ilustrator Jaka Vukotič.

Čudovita in poučna zgodba o gozdu, njegovih prebivalcih in smelih dogodivščinah, ki mladi risinji pomagajo odrasti, bralcem pa približajo prizadevanja strokovnjakov za ohranitev risov v našem prostoru. Nadpriporočam.

JELKA GODEC SCHMIDT

JUMPAJDIJA, JUMPAJDA!

V vrtec, v gozd, okrog sveta
Mladinska knjiga, zbirka Sončnica,
2023, t. v., 331 str., 44,99 €



Jelka Godec Schmidt

Ob 70-letnici zbirke Čebelica je izšla tudi prva avtorska antologija Jelke Godec Schmid (1958), ki je za svoje dolgoletno ustvarjanje prejela številne nagrade in priznanja, med drugim Levstikovo nagrado leta 1997, nagrado Hinka Smrekarja leta 2004 in Levstikovo nagrado za življenjsko delo leta 2019. V veliki, čudovito

oblikovani monografiji so tako prvič na enem mestu zbrana njena najbolj prepoznavna dela iz zadnjih štirih desetletij. Le kdo ne pozna *Vrtca Pri veseli kravi*, *Škrata Zgube in kameleona* ter *Cicibande*, ki znotraj knjige označujejo tudi tri večje sklope njenega ustvarjanja, saj poleg knjižnih ilustracij priljubljenih pripovedi v številnih eminentnih zbirkah in izdajah za otroke in odrasle Jelka Godec Schmidt že dve desetletji piše in riše tudi avtorske zgodbe za reviji *Ciciban* in *Cicido*. S to edinstveno knjigo smo tako dobili vpogled v »pravo zakladnico brezčasnih stripov, pravljicnih bitij ter popotovanj po Sloveniji, svetu in času« ene najboljših in najbolj samosvojih slovenskih avtoric, katere veliko slikarsko znanje in likovne interpretacije že več generacij otrok vabijo k branju, pripovedovanju in pogovoru. > RENATE RUGELJ

TIMO PARVELA, BJØRN SORTLAND

POTOVANJE

Kepler62, knj. 3
ilustracije: Pasi Pitkänen
prevod: Andrea Potočnik
Skrivnost, 2023, t. v., 159 str., 26,90 €



Tretja knjiga iz serije *Kepler62* z naslovom *Potovanje* nas tokrat izstrelji z Zemlje v Vesolje proti planetarnemu sistemu Kepler62. Glavna junaka, brata Ari in Joni, se za vedno poslovita od Zemlje in skupaj z drugimi potniki odpotujeta proti končnemu cilju. Vsega pa jim tako ali tako niso povedali; ne vedo, kaj jih pravzaprav čaka. Sprašujejo se, ali bodo sploh preživeli. Na orbitalni postaji jih čakajo vesoljske ladje Nina, Pinta in Santa Maria (avtorja v zbirki večkrat poskrbita za povezave iz zgodovine – tu so vesoljske ladje z istimi imeni, s katerimi je Krištof Kolumb odkril Ameriko), s katerimi bodo odleteli naprej do cilja. Do sedaj so potovali že več kot štiristo zemeljskih let. Na tej poti jih čaka tudi skupek asteroidov, ki se jim morajo izogniti, in razrešiti morajo nenavadno uganko. Spretno napisana fantastično-pustolovska knjiga je močna motivacija za branje, kot smo se prepričali že pri prvih dveh knjigah (skupaj jih bo izšlo 6). Tudi tokrat nas očarajo čudovite ilustracije, ki spominjajo na stripovsko ilustracijo in animirane like iz računalniških iger. > SABINA BURKELJCA



JUAN E. JUVANČIČ

MALI VITEZ

ilustracije in barvanje: Tomaž Juvančič
Celjska Mohorjeva družba,
2023, t. v., 39 str., 21,50 €, JAK

Zgodba se dogaja v času srednjeveške Ljubljane in takrat se družina glavnega junaka, nadobudnega fantiča Vinka, preseli na Ljubljanski grad. Njegov oče bo tam opravljal kovaška dela, mama pa bo prevzela vlogo grajske kuharice. Čudovito grajsko okolje takoj navda Vinka z zamisljivo, da bi postal vitez. In četudi mu oče hitro razloži, da nima plemiških korenin in da kaj takega ni mogoče, se fantič ne da. Kako tudi bi se, ko pa se kasneje izkaže, da ima v sebi vendarle vse vrline pravega viteza: pomagal je betežni starki, rešil zmaja, ugnal dva pretepača ter se tudi malce zaljubil. Mu bo ob vseh drugih izzivih, ki mu pridejo na pot, vendarle uspelo dobiti viteški naziv? Odlična stripovska slikanica popelje mladega bralca v del zgodovine našega glavnega mesta ter mu ob prikupni pravljicni zgodbi ter spremljajočih živopisnih ilustracijah spretno oriše življenje v tistem času. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

DAV PILKEY

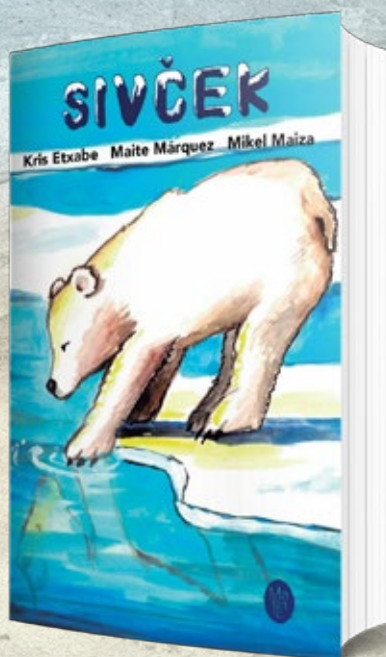
PERSPEKTIVE

Stripovski klub Mačjega mulca, knj. 2
prevod: Boštjan Gorenc
Mladinska knjiga, 2023, t. v., 221 str., 21,99 €



Stripovski krožek Mačjega mulca, lika iz izjemno uspešnih stripov o kapitanu Gatniku, se vrača z novo izdajo, tokrat je v fokusu perspektiva. V drugem tednu stripovskega kluba se najprej naučijo pisati svoja imena, da so videti 3D, potem sledijo stavbe, vmes pa nadarjeni in radovedni mladiči ustvarjajo svoje navihane in duhovite stripe, ki jih berejo pred razredom. Stripi v stripu poskrbijo za razgibano in energično branje, nenehni prepiri, klepeti, šale in zafrkavanje med sodelujočimi pa za kar nekaj načetih živcev stripovskih mentorjev in veliko smeha. > VERONIKA ŠOSTER

Kris Etxabe



Prevedla
Barbara Pregelj
60 strani, 25,00 €



www.malinc.si, info@malinc.si

AKSINJA KERMAUNER

ŽIGA ŠPAGET GRE NA TRNEK VISET

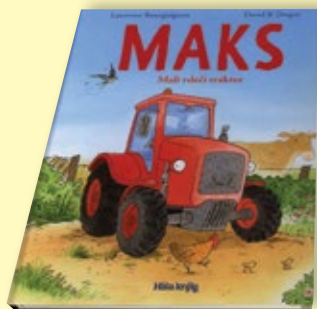
ilustracije: Zvonko Čoh

Miš, zbirka Tipanka,

2023, t. v., 21 str., 38,95 €, JAK



Pred nami je nova dogodivščina špageta Žige, ki ga najmlajši bralci poznajo že iz njegovih prejšnjih knjižnih dogodivščin. Zdaj se Žiga nekega dne znajde v kljunu vrane Morane in skoraj bi končal v njenem trebuhu, če se mu ne bi uspelo pretkano izmuzniti iz njenega kljuna. Toda – o groza! – namesto da bi bil rešen hudih muk, se kmalu znajde v lončku s črvi, ki jih je ribič pripravil za vabo ribam. In tako Žiga špaget že čez nekaj trenutkov nemočno binglja s trnka. Očitno je prav odlična vaba, saj mu preti, da bo njegovega špagetastega življenja zdaj zdaj konec in bo pristal v ribjem trebuhu ... Še ena od prikupnih zgodbic iz serije o Žigu špagetu, ki sodi med prav posebne slikanice, tako imenovane tipanke. Te krasi ne le navadna, ampak tudi Braillova pisava. Tako lahko ob branju uživajo tudi slepi in slabovidni otroci, po drugi strani pa takšen tip slikanice bralcem z zdravim vidom odstira nov pogled v svet vrstnikov s posebnimi potrebami. > VESNA SIVEC POLJANŠEK



LAURENCE BOURGUIGNON

MAKS

Mali rdeči traktor

ilustracije: David B. Draper

prevod: Metka Bartol

Hiša knjig, 2023, t. v., 25 str., 21,90 €

Mali rdeči traktor se razveseli, ko ponj v trgovino prideta kmet in njegov sinček, saj bi rad pokazal, kaj vse zna postoriti na kmetiji.

Prva noč v novem domu na kmetiji ni spodbudna, saj v skednju ni tiho in bleščeče kot v prodajnem salonu. Že prvo jutro blato na polju povsem oškropi njegovo lepo havbo, a kaj je to, ko s kmetovo družino zadovoljno orje, seje ječmen in pšenico, vozi na pašnik vodo in opazuje, kako lepo pridelek raste. Tudi po njegovi zaslugi! Slikanica Laurencea Bourguignona (*Stari slon, Miklavževi čevaljci ...*) v zgodbo, ki bo všeč malim ljubiteljem kmetijskih strojev, vpleta pripoved o dogajanju na kmetiji v vseh letnih časih. > MAJA ČREPINŠEK

DANIEL NAPP

SVETOVNO PRVENSTVO V SPANJU

prevod: Barbara Hanuš

Hart, 2023, t. v., 24 str., 24,90 €



Voditelj športnih prireditev Viktor Žaba z vznemirjenjem spremlja svetovno prvenstvo v spanju, ki se ga tokrat udeležuje veliko živali. In četudi se morda sliši to prvenstvo sila enostavna stvar, je realnost povsem drugačna! Treba se je močno skoncentrirati nanj ter odmisli vse moteče dejavnike, od hrupa in mraza do vročine, tišine in drugih stvari, s katerimi se morajo spoprijeti tekmovalci, in ob vsem tem morajo seveda čim prej zaspati. Spanje v ekstremnih razmerah nekaterim živalim ne predstavlja nikakršnih težav, za druge pa zna biti pravi izziv. Le kdo bo na koncu zmagovalec tega edinstvenega tekmovanja? Če zanima to tudi vas, ne zaspate, ampak si pred spanjem preberite to zabavno in kratkočasno slikanico, za katero je ustvaril besedilo in tudi ilustracije Daniel Napp, večkrat nagrajeni nemški ustvarjalec in pisec številnih knjig za otroke. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

zbirka ČEBELICA

Mladinska knjiga, zbirka Čebelica,
2023, t. v., 14 str., 16,99 €/knjigo

Čebelico, najstarejšo knjižno zbirko založbe Mladinska knjiga, so tudi to jesen obogatile številne nove slikanice. Čebelicam, od leta 1953 jih je iz panja izletelo že 476, so skupna izborna krajša besedila, primerna tudi za začetniške bralce, ilustracije cenjenih slovenskih ilustratorjev in premišljen uredniški nabor. *Balon velikon* pripoveduje o Egonu in Oskarju, ki v skrivnostni trgovinici kupita škatlico presenečenja. Običajno v takšni škatlici ni nič zanimivega, tistega dne pa pred očmi presenečenih dečkov zraste ogromen balon. Zgodba Andreja Rozmana Roze vabi na polet domišljije. V zgodbi Miroslava Košute *Gremo gledat morje* gledajo iz skalnih vrhov zahrepeni po morju. Na poti se mu drug za drugim pridružujejo nenavadni sopotniki. Kaj jih čaka na koncu poti? Vzgojiteljica Iza iz nežne zgodbe Slavice Remškar pozna čudežno pravljico *Kako je Izidor ovčice nosil*. Ob njej se vsakomur zaprejo oči, še preden je pravljice konec. Duhovita zgodba Darje Marinšek *Pozabljiva stonoga* pa pokuka v dom male stonogice in njene matere. Stonogica si močno želi, da danes ne bi šla v vrtec. Ostala bi doma z mamo. Kakšna sreča je nenadejan prost dan! > MAJA ČREPINŠEK



DARJA MARINŠEK

POZABLJIVA STONOGA

ilustracije: Hana Stupica

SLAVICA REMŠAK

KAKO JE IZIDOR OVČICE NOSIL

ilustracije: Maša Kožjek

ANDREJ ROZMAN ROZA

BALON VELIKON

ilustracije: Matjaž Schmidt

MIROSLAV KOŠUTA

GREMO GLEDAT MORJE

ilustracije: Jelka Godec Schmidt

AUDRA BARANAUSKAITĖ

TINČEK

ali kaj me žgečka v ušesu /

ali zašepetaj mi kaj na oko

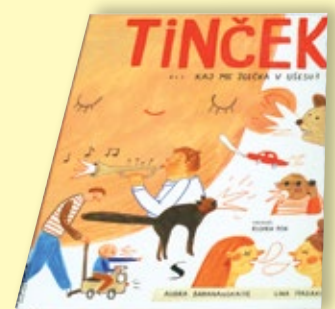
ilustracije: Lina Itagaki

prevod: Klemen Pisk

KUD Sodobnost International,

2023, t. v., 34 str., 21,90 €

To je slikanica o Tinčku, ki je poseben fant, saj se mu dogajajo nenavadne reči. Včasih kak dan ničesar ne sliši, naslednji dan pa ničesar ne vidi; pravzaprav pa je tako: kadar sliši, ničesar ne vidi, in kadar vidi, ničesar ne sliši in nihče ne ve, zakaj je tako. Mama in očka sta bila na začetku zelo jezna, saj sta mislila, da se Tinček pretvarja, a sta kmalu ugotovila, da to ne more biti res, saj kdo pa trikrat ne bi slišal, če ga vprašaš, ali bi jedel sladoled. Kadar Tinček zelo dobro vidi (takrat nič ne sliši), lahko s pogledom zvrta luknjo v steno in v sobo priplujejo oblaki. Veliko oblakov. Tinček zelo rad žvižga in priključuje ptice, ki pristajajo na njegovih ramenih in skupaj z njim obedujejo. Starša ga razumeta in podpirata. Slikanica je zanimiva tudi likovno, zato ni nenavadno, da je Lina Itagaki, litovska ilustratorica in striparka, za svoja dela prejela številne nagrade in priznanja, tudi za *Tinčka*, ki je prejel nagrado litovske sekcije IBBY za najboljše ilustracije. Slikanica kliče po pogovoru z otroki o drugačnosti, o čutilih, o avtizmu. > SABINA BURKELJCA



MIHA MAZZINI

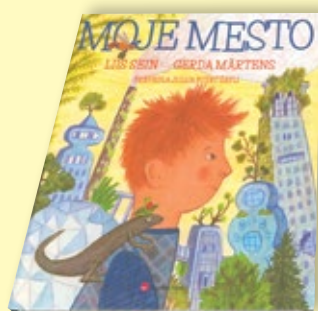
ČUDEŽNE BESEDE

ilustracije: Štefan Turk

Malinc, 2023, t. v., 38 str., 25 €, JAK



Vsi vemo, da imajo besede veliko moč, mogoče celo takšno, da osebo spremenijo, da postane neprepoznava. Egona preobrazijo v spako v vzmetni namesto nog, mišičasto levo roko, sokoljimi očmi, njegove starše pa v žabi. Slikanica Mihe Mazzinija, priznanega pisatelja in publicista, se osredotoča na pritisk staršev na svoje otroke, pa četudi samo besedni, na pričakovanja in želje, ki jih starši implicirajo na svoje otroke, in kako lahko vse to spremeni njihove otroke, jih celo popači do neprepoznavnosti, ko poskušajo ustreči vsem željam in pričakovanjem. Poučno besedilo, ki je povsem v skladu z Mazzinijevimi kolumnističnimi načeli, je opremljeno z izjemnimi realističnimi ilustracijami Štefana Turka. > NIKA HRANJEC



LIIS SEIN

MOJE MESTO

ilustracije: Gerda Märtnens

prevod: Julija Potrč Šavli

Pivec, 2023, t. v., 33 str., 22,90 €

Oskar iz kartonske in plastične embalaže gradi mesto gosto nagnetenih stolpnih, nakupovalnih centrov, tunelov in ulic. Dreves, vrtov in

travnikov v njegovem mestu ni. Med stavbami stoji en sam rastlinjak. Med igro ga mama prosi, naj v njihovem resničnem domačem rastlinjaku nabere šopek zelišč za juho. Toda v rastlinjaku deček zagleda žalostno veneče rastline. Hirajo, ker so ljudje iz mesta izgnali ptice, čebele, deževnike, krte ... Če bi jim prisluhnili, bi razumeli, zakaj je nujno graditi zelena mesta, v katerih sobivajo živali in rastline! Estonska pisateljica Liis Sein (1983) in ilustratorica Gerda Märtnens sta ustvarili igrovo slikanico z močnim ekološkim sporočilom. Nastala je v okviru projekta Utrip evropske literature, v slovenščino pa jo je prečila Julija Potrč Šavli. Večkrat nagrajena mojstrica jezika je bila leta 2020 nominirana za estonsko nagrado, ki jo prejmejo najboljši prevajalci iz estonščine. > MAJA ČREPINŠEK

TOMASZ MAŁKOWSKI

O KAMILU, KI GLEDA Z ROKAMI

ilustracije: Joanna Rusinek

prevod: Klemen Pisk

KUD Sodobnost International,

2023, t. v., 64 str., 22,90 €



Petletni Kamil še zdaleč ni revček, za kakršnega ga ima teta Helena, pa čeprav je slep! Nasprotno, malček je zvedav, samostojen in bistrega duha, povrh pa ima vse druge čute razen vida močno razvite (še bolj kot mnogi drugi okrog njega!), zato vedno začuti tudi vse tisto, kar številni drugi preprosto prezrejo. S sestro Suzano se včasih sporečeta kot vsi drugi običajni bratje in sestre, a sicer sta najboljša prijatelja, ki sta vsemu kos. Tako se Milček, kakor domači kličejo prikupnega malčka, odlično znajde tudi v bolj kočljivih situacijah, kot je denimo obisk galerije, kjer fantek občuduje kipe tako, da se jih dotika z rokami. Ampak to se vendar ne dela, je ogorčen varnostnik galerije, toda Milčkova mama mu hitro pojasni, da je deček slep in zato pač »gleda z rokami«. Očarljive zgodbe o simpatičnem slepem dečku odpirajo pogled v svet drugačnosti, ki je pogosto še bogatejši in dragocenejši od običajnega. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

TINKA BAČIČ

BABICA GRE NA MORJE

ilustracije: Miha Ha

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,

2023, t. v., 23 str., 19,99 €



Tinka Bačič (1975) je pisateljica in biologinja, ki že dve desetletji objavlja v reviji Cicido in Ciciban, zadnja leta pa se je lotila tudi pisanja otroških pravljic. Za zbirko realističnih črtic za otroke *Gumbki* je bila leta 2021 nominirana za Levstikovo nagrado za izvirno lep slovje. Njeno najnovejšo slikanico *Babica gre na morje* je z ilustracijami čudovito opremil Miha Ha. Babica, ki sama z živalmi živi na veliki kmetiji, prejme pismo vnučkov, ki jo vabijo na morje. A žal se na morje ne more odpraviti, saj mora skrbeti za živali in vrt na svoji kmetiji. Muca s pomočjo ostalih živali sklene, da bodo same postorile vse, da bodo kos vsem kmečkim opravilom, babica pa bo tako lahko obiskala vnučke na morju in se spočila od napornega dela. Prve dni po babičinem odhodu na kmetiji vse poteka gladko, a živali kmalu ugotovijo, da je delo izjemno naporno, zato sklenejo, da bodo tudi v prihodnje večkrat pomagale. Pravljičica, ki uči, da moramo večkrat sprejeti pomoč svojih ljubljenih, prav tako pa moramo večkrat ponuditi pomoč bližnjim osebam. > NIKA HRANJEC



SINIKKA NOPOLA, TIINA NOPOLA

PLEŠASTI PERKO

serija Zarja in Živa

ilustracije: Salla Savolainen

prevod: Julija Potrč Šavli

KUD Sodobnost International,

2023, t. v., 40 str., 21,90 €

Sestrskaja ljubezen, polna nagajivosti in potegavščin, se nadaljuje z zgodbo o Plešastem Perku, ki vas bo nasmejala od solz. Zarja trdi, da je bila Živa kot dojenčica plešasta, zato ji Zarja ponoči v znak kljubovanja in maščevanja odstriže kitke. Ko se vmeša policist Meh, ki misli, da je na delu plešast vlomilec po imenu Plešasti Perko, se stvari šele začnejo zapletati! Še ena odpuljena in zabavna zgodba, ki povrh vsega prinaša še obilico slastnih tort. > VERONIKA ŠOSTER



UROŠ GRILC

ROVKA ČRKOLOVKA

ilustracije: Gregor Goršič

Škratelj, 2023, t. v., 34 str., 15 €

Slikanica vas popelje v čarobni svet rovke Črkolovke. Kako pa je čisto navadna rovka postala tako zelo pomembna rovka Črkolovka? Po naključju se je skupaj s kupom zemlje znašla na ladji, bila je čisto sama, brez svojih rovkastih prijateljev. Po sedmih dneh zibanja na morskimi valovih se je ladja ustavila v pristanišču. Na srečo je rovka skozi ladijsko okno na nebu zagledala svojo staro prijateljico čigro Migro. Čigra ni potovala z ladjo, čigra je priletela, saj je ptica selivka. Rovka je bila čigre Migre izjemno vesela, ta pa jo je na svojih krilih ponesla v kraj čisto blizu pristanišča. Vse ptice selivke pa so sedaj rovki iz oddaljenih dežel prinašale zgodbe, ki jih je shranjevala in pripovedovala naprej. No, tako je rovka postala rovka Črkolovka, ki pripoveduje zgodbe iz različnih koncev sveta, iz puščave, mrzlega in zaledenelega severa, iz Afrike. Rovka Črkolovka ima prav posebno nalogo: k branju spodbuja naše najmlajše. V svoje zgodbe jih popelje s preprostimi rimami. > NIKA HRANJEC

ANA DUŠA

KOT HIŠA VELIKA ŽABA

ilustracije: Marta Bartolj

Zala, 2023, t. v., 34 str., 24 €, JAK



Prikupna pripoved o kot hiši veliki žabi ter o eni majhni pravi žabici, ki se je odločila, da gre na izlet v mesto, kjer se je prav dobro še najedla mestnih dobrot. Marta Bartolj tudi tokrat navduši s svojimi enostavnimi linijami, ilustracijami, ki bi jih lahko otroci in odrasli občudovali ves dan (in tudi jih). Slikanica pripoveduje o moči govoric in vlogi resničnosti v spominjanju lastne preteklosti, hkrati pa tudi o dobroti in iznajdljivosti ljudi ter o izjemno okusni hrani. In seveda o žabici. Prav zares zelo čarobno in pravljичno! > AJDA VODLAN



MAŠA OGRIZEK

NAOKOKOLI

ilustracije: Miha Hančič

Miš, 2023, t. v., 14 str., 22,95 €

Pod domiselnim »kokošjim« nastrovom se skriva še eno uspešno sodelovanje ustvarjalnega avtorskega tandema. Tudi tokrat se bo med branjem zabavala vsa družina,

mladi bralci bodo lahko z risanimi junaki obiskali arboretum, kraško jamo, kmetijo, smučišče, grad, hribe in potovali v prostoru in času. Izmišljujete si lahko zgodbe in nezgode, vsakič drugačne, bolj zanimive in bolj napete. Prikupne ilustracije burijo tudi domišljijo, širijo besedni zaklad, mojstrijo sposobnost pripovedovanja zgodb in vabijo v vedno nove bralske svetove. > NEŽA VILHELM

BENJI DAVIES

KIT IN BABICA

prevod: Mateja Sužnik, Miha Sužnik

Zala, 2023, t. v., 28 str., 23,95 €



Mednarodno priznani avtor za otroke Benji Davies se vrača s še eno prisrčno zgodbo o kitu. Idilično morsko okolje, kjer Nik živi z očetom in šestimi mačkami, se ponovno izkaže za odlično kuliso za zgodbo – tokrat jo pripoveduje babica. Pripoveduje o deklici, ki se je spoprijateljila s kitom, dokler jih ni z otoka pregnala mogočna nevihta in so se morali preseliti na drugega. Toda prijateljstvo vedno najde pot in piščalka, na katero je v poletjih igrala svojemu kitu, se spet znajde v njenih rokah. A kako? Čudovita slikanica o povezanosti in ljubezni, ki še enkrat pokaže, kako odličan zgodbar je Davies. > VERONIKA ŠOSTER

MARTINA PEŠTAJ

POLŽEK OLI SVETUJE

Zgodbe o odnosih za pogovor z otrokom

ilustracije: Ana Košir

Mladinska knjiga, 2023, t. v., 47 str., 22,98 €

Zbirka zgodb o polžku Oliju pripoveduje o dečkih in deklicah, ki še niso vstopili v šolo. Kadar se otroci znajdejo pred težavo, ki je sami ne zmorejo razrešiti, se empatični Oli potegne v svojo hišico in dolgo premišljuje, kako bi lahko pomagal prijateljem. Rešitev najde za Bineta, ki ga je strah spati sam, za Veroniko, ki ne mara novih jedi,

MOJICEJA BONTE

JOSIPINA TURNOGRAJSKA

ilustracije: Polona Koscec

Celjska Mohorjeva družba, 2023, t. v., 26 str., 21,50 €, JAK



Vrsti slikanic, ki temeljijo na resničnih zgodovinskih osebnostih, se pridružuje *Josipina Turnograjska*, slikanica o prvi slovenski pisateljici (1833–1854). Pisala je v slovenščini in ne v nemščini kot takratna meščanska gospoda, zaradi okoliščin pa je uporabljala psevdonim. Čeprav je živela zelo kratek čas, je za seboj pustila bogat opus, sestavljen iz kratkih zgodb, povesti, pesmi in pravljic. Delo, ki pripomore k temu, da avtorico končno bolj trdno postavimo na slovenski literarni zemljevid. > VERONIKA ŠOSTER



OLIVIER DUPIN

JAGODA V VESOLJU

ilustracije: Grégoire Mabire

prevod: Esther Daniela Kogoj

Hiša knjig, 2023, t. v., 29 str., 21,90 €

Se še spominjate Rdeče kapice, ko se je odpravila na obisk k babici in se nato komaj rešila iz krempljev in zob groznega volka? No, to je moderna različica, ki se dogaja kar v vesolju – in ni nobena Rdeča kapica, temveč deklica Jagoda (pa tudi to ni njeno pravo ime), ki se iz domačega planeta v galaksiji Košara odpravi do planeta Babi, kjer živi njena babica. In to s svojim lastnim vesoljskim plovilom ter košaro nenavadnih dobrot. Srčkana pripoved izpod peresa in čopiča francoskih ustvarjalcev je zabavno čtivo, novodobno, pa tudi zelo poučno. > AJDA VODLAN

STEFAN BOONEN

ZADEVA Z LEVOM

ilustracije: Melvin

prevod: Stana Anželj

KUD Sodobnost International,

2023, t. v., 103 str., 22,90 €



Deček Lev nekega dne ugotovi, da ga ni več, da se je izgubil. Mama mu ni pripravila sendviča in pustila sporočilca, sosedov kuža ga ne pozdravi, še učiteljica ga ne prepozna več! Poklapano se odpravi v park, kjer naleti na bivšega kaskaderja Maksa Utežko, ki se odloči, da mu bo pomagal na tej težki poti iskanja, ki se sčasoma prelevi v prav zabavno pustolovščino. Zgodba o tragični izgubi in žalovanju, ki je obenem presenetljivo lahkotna in polna humorja ter topline. In pa seveda tort. > VERONIKA ŠOSTER

MARTINA PEŠTAJ

POLŽEK OLI SVETUJE

Zgodbe o odnosih za pogovor z otrokom

ilustracije: Ana Košir

Mladinska knjiga, 2023, t. v., 47 str., 22,98 €

Zbirka zgodb o polžku Oliju pripoveduje o dečkih in deklicah, ki še niso vstopili v šolo. Kadar se otroci znajdejo pred težavo, ki je sami ne zmorejo razrešiti, se empatični Oli potegne v svojo hišico in dolgo premišljuje, kako bi lahko pomagal prijateljem. Rešitev najde za Bineta, ki ga je strah spati sam, za Veroniko, ki ne mara novih jedi,

za Blaža, ki nekega jutra ne bi šel v vrtec, za Kajo, ki ne mara umivanja las ... Dvajset ilustriranih zgodb o odnosih je namenjenih pogovoru z otrokom. Pomagajo mu razrešiti stisko, starše pa spodbujajo k empatičnemu podpiranju otroka in ustvarjalnemu iskanju dobrih rešitev. Martina Peštaj s slikanico o polžku Oliju nadaljuje pot, ki jo je začrtala z uspešnico *Moja čustva, tvoja čustva: zgodbe o čustvih za pogovor z otrokom*. > MAJA ČREPINŠEK



Za nami je pet uspešnih izpeljav Nacionalnega meseca skupnega branja (NMSB), ki ga spremlja promocijska akcija *Beremo skupaj*. Tudi za letošnje jesen pobudniki in soorganizatorji pripravljamo številne dejavnosti, s katerimi bomo vabili k branju in povezovanju ob knjigah in s knjigami. Nacionalni mesec skupnega branja 2023 poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednice države dr. Nataše Pirc Musar.

Nacionalni mesec skupnega branja 2023 z Beremo skupaj

8. september (mednarodni dan pismenosti) – 8. oktober 2023 (zaključek Tedna otroka®)

NMSB '23
nacionalni mesec skupnega branja

Predsednik Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS Marko Kravos nas v poslanici ob začetku letošnjega šolskega leta vabi, naj se ob branju povežemo, da bomo opogumljeni: *Vedno je narava močnejša: ko preizkuša našo pamet in srce in ko v nas spet budi zavzetost za notranji mir in za veselje do življenja. Naravni krog pa nam ta čas narekuje sestavljanje bralnih branikov proti malodušju. Iz knjig, iz branja in ustvarjalnih bližin ob njem.*

Celotna poslanica z naslovom »**Naravni krog in Bralna značka v njem**« je dostopna na: <https://www.bralnaznacka.si/sl/aktualno/naravni-in-bralna-znacka-v-njem>.

Letošnji Nacionalni mesec skupnega branja na različne načine skozi tri glavne osrednje rdeče niti sporoča, kako zelo pomembno je, da smo povezani in sodelovalni, ne le na nacionalni, ampak tudi na globalni ravni, da beremo in se v sedanjosti učimo iz preteklosti za prihodnost, povežemo medgeneracijska znanja, izkušnje in pričakovanja.

Prvi tematski sklop, **branje strokovne in stvarne literature**, je tudi tema nacionalnega posveta Bralnega društva Slovenije, ki na dan pismenosti, 8. septembra, tradicionalno začneja Nacionalni mesec skupnega branja. Posvet **Branje za znanje**, s plenarnim referatom dr. Tine Bilban, ki nosi pomenljiv naslov *Brati znanost, brati svet*, odpira vrsto vprašanj o pisanju poljudnoznanstvenih besedil, pripravi izobraževalnih gradiv, ilustriranju strokovnih besedil, dotika pa se tudi moči zgodb in vpliva pripovedovanja na človeške možgane ...

Drugi sklop, ki mu bomo namenili veliko pozornosti, je **medgeneracijsko branje**: že od nekdaj so zgodbe, pripovedovanje in kasneje skupno branje povezovali različne generacije. Vse od konca prejšnjega stoletja to tradicijo nadaljujejo različne oblike skupnega branja mlajših in starejših bralcev, ki jih izvajajo v vrtcih in knjižnicah, tudi v osnovnih šolah, in

temeljijo na izsledkih različnih značnosti. Pred desetletjem sta na podlagi preteklih izkušenj in kot odgovor na želje bralcev Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS in Javna agencija za knjigo RS pripravila poseben **projekt medgeneracijskega branja** <https://www.bralnaznacka.si/sl/medgeneracijsko-branje/>, kjer mladi in odrasli oz. starejši bralci berejo mladinske knjige, predvsem iz zbirke »Zlata bralka, zlati bralec« in iz projekta »Rastem s knjigo«, si izmenjujejo mnenja o prebranem, obenem pa drug drugega navdušujejo, se spoznavajo in poglobljajo medosebne odnose. Letošnja

novost na področju medgeneracijskega branja pa je **vseslovenska akcija Pokloni čas, polepšaj dan**, ki jo vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje: spodbuja nas, naj starejšim na njihovih domovih, v prostorih medgeneracijskega druženja, v domovih starejših ... polepšamo čas tudi s knjigo in branjem. V ta namen so na spletni strani NMSB na voljo gradiva, ki bodo v pomoč pri pripravi tovrstnih dejavnosti: <https://nmsb.pismen.si/medgeneracijsko-branje/>.

Oba sklopa sta vsebinsko vsekakor zajeta tudi v tretjem, saj bomo letos vsi skupaj posebej pozorni na **odlične nacionalne projekte za spodbujanje branja in bralne pismenosti, s katerimi se lahko pohvalimo v domačem in mednarodnem prostoru**: Slovenija bo častna gostja na letošnjem knjižnem sejmu v Frankfurtu, prihodnje leto pa na knjižnem sejmu otroške in mladinske literature v Bologni. V ta namen je Slovenska sekcija IBBY v sodelovanju z drugimi ustanovami pripravila publikacijo z naslovom *Slovenija Loves Reading*, ki predstavlja slovenske programe, projekte ter organizacije, ki promovirajo kakovostno mladinsko književnost in branje. Publikacija je dostopna na: <https://www.bralnaznacka.si/en/news/slovenia-loves-reading>, na voljo pa bo tudi v nemščini in italijanščini.

Skupno prizadevanje in sodelovanje doma in v svetu lahko prispevata



k dvigu bralne kulture in z branjem k več razumevanja, empatije in k uspešnejšemu reševanju globalnih težav. Eden od sloganov Bralne značke je »S knjigo v svet«: v svet domišljije in na različna področja, pa tudi k Slovincem ter njihovim potomcem po svetu in v svet k vsem ljudem ... ☺

Tudi letos bo Nacionalni mesec skupnega branja 2023 spremljala plakatno komunikacijska akcija *Beremo skupaj*. Organizatorji smo za izhodišče pri pripravi plakata izbrali ilustracijo, ki je nastala v okviru projekta Slovenski knjižnično-muzejski MEGA KVIZ (2020/21 in 2021/22) Mestne knjižnice Ljubljana. Tako smo ponovno spomnili na izjemen projekt s področja bralne kulture in na odličnega ilustratorja, striparja in pisatelja Ivana Mitrevskega.

Naj sklenemo z vabilom k vpisu v dogodkovnik, ki bo tradicionalno odprt vse leto na spletni strani <https://nmsb.pismen.si/dogodki>. Vaši vpisi so izjemno dragoceni, saj tako vaše dejavnosti postanejo del vseslovenskega bralnega zemljevida, ki spodbuja k branju in obisku dogodkov, izvajalcem pa ponuja vrsto predlogov za nadaljnje delo.

- NMSB 2023 smo zasnovali: Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska sekcija IBBY, Združenje slovenskih splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije ter mestne knjižnice v Ljubljani, Mariboru in Kranju.
- Partnerji akcije: Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Andragoški center Slovenije, Javna agencija za knjigo RS, Zavod RS za šolstvo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani in RTV Slovenija. Aktivno se vključujejo še Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Narodna in univerzitetna knjižnica, Tedni vseživljenjskega učenja, Mreža za družinsko pismenost, Evropsko leto strpnosti ter Zveza prijateljev mladine Slovenije z društvi in zvezami po vsej Sloveniji.
- Medijski podporniki: Delo, Večer, Primorski dnevnik, Gorenjski glas, Bukla, Ciciban, Cícido, Pogled, Pil ter RTV Slovenija.
- Sponzorji: Europlakat, Hofer, Krka.





70 LET ZBIRKE ČEBELICA, NAJSTAREJŠE OTROŠKE KNJIŽNE ZBIRKE.

**PRAZNUJEMO
S 7 NOVIMI
KNJIGAMI
PRIZNANIH
USTVARJALCEV**



Ljubka pravljica o ljubezni in skromnosti je izšla ob 95. rojstnem dnevu Marjanca Jemec Božič.



Zgodbico je z neverjetno močjo in mnogimi pravljimičnimi detajli upodobila Hana Stupica.



Ta nenavadna zgodba je polna hudomušnosti, hkrati pa je rahločutno branje za najmlajše.



Zima je v vrtcu posebej zabavna. Slikanica Branke Jurca z ilustracijami Ančke Gošnik Godec.



Ko združita moči tako močna ustvarjalca za otroke, nastane nekaj lepega pa tudi zabavnega.



Ko beremo to slikanico, se zgodi čarovnija in poslušalci zaspijo, še preden je pravljice konec.



Noro dobra slikanica Andreja Rozmana Roze in Matjaža Schmidta govori o moči domišljije.

*Knjiga ne bo
umrla, dokler
bodo živeli
ljudje.*

Kristina Brenkova